

UCHWAŁA Nr XIX/109/2016
Rady Gminy Korczew
z dnia 6 lipca 2016r.

w sprawie uchwalenia „ Programu ochrony środowiska dla Gminy Korczew na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 17 ust. 1, art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 672), Rada Gminy Korczew uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „ Program ochrony środowiska dla Gminy Korczew na lata 2016 – 2020 z perspektywa do roku 2024” stanowiący załącznik nr 1 do uchwały wraz z „ Prognozą oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Gminy Korczew na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024”, stanowiącą załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Korczew.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Barbara Roszuk

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XIX/109/2016
Rady Gminy Korczew z dnia 6.07.2016 r.

Urząd Gminy Korczew

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA GMINY KORCZEW

na lata 2016 – 2020

z perspektywą do roku 2024

Korczew, 2016

1. Spis treści

1. SPIS TREŚCI.....	3
2. WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
3. WSTĘP.....	6
4. STRESZCZENIE.....	7
5. CHARAKTERYSTYKA GMINY KORCZEW.....	10
5.1. Położenie geograficzne i administracyjne.....	10
5.2. Struktura zagospodarowania przestrzennego i struktura zabudowy.....	12
5.3. Ukształtowanie powierzchni i geomorfologia.....	14
5.4. Warunki klimatyczne.....	15
5.5. Sytuacja demograficzna.....	16
5.6. Sytuacja gospodarcza.....	16
5.7. Turystyka i rekreacja.....	18
5.8. Drogi i komunikacja.....	18
6. OCENA STANU ŚRODOWISKA GMINY KORCZEW.....	19
6.1. Efekty realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska.....	19
6.2. Ocena elementów środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji.....	20
6.3. Analiza SWOT.....	46
7. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY ZA ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	49
8. PROGNOZA STANU ŚRODOWISKA DO ROKU 2024.....	51
9. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	53
9.1. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.....	53
9.2. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zagrożenia hałasem.....	56
9.3. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: pola elektromagnetyczne.....	58
9.4. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarowanie wodami.....	59
9.5. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarka wodno - ściekowa.....	61
9.6. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gleby.....	62
9.7. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	63
9.8. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zasoby przyrodnicze.....	64
9.9. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zagrożenia poważnymi awariami.....	68
9.10. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla zagadnienia horyzontalnego: edukacja ekologiczna.....	69
10. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM.....	71
11. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM.....	77
12. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	79
13. SPIS TABEL.....	85
14. SPIS RYSUNKÓW.....	85

2. Wykaz skrótów

Skrót	Objaśnienia
‰	promil
%	procent
μg	mikrogram
As	arsen
Ba	bar
C ₆ H ₆	benzen
Cd	kadm
ChZT-Mn	chemiczne zapotrzebowanie tlenów (nadmanganiany)
Co	kobalt
CO	tlenek węgla
Cr	chrom
Cu	miedź
dam ³	tysiąc metrów sześciennych
dB	decybele
DW	Droga wojewódzka
Dz.U.	Dziennik Ustaw
E	wschód
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
ha	hektar
Hg	rtęć
Hz	herce
JCW	jednolite części wód
JCWP	jednolite części wód powierzchniowych
JCWpd	jednolite części wód podziemnych
kg	kilogram
km	kilometr
km ²	kilometr kwadratowy
kV	kilowolt
kWh	kilowatogodzina
m	metr
mg/dm ³	miligramy na decymetr sześcienny
m n.p.m	metry nad poziomem morza
m/s	metr na sekundę
m ³	metr sześcienny
m ³ /h	metr sześcienny na godzinę
m ³ /d	metr sześcienny na dobę
Mg	tona
MHz	megaherce
MJ	megadžul, jednostka pracy w układzie Si
mm	milimetry
M.P.	Monitor Polski
N	północ
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Ni	nikiel
NO ₂	dwutlenek azotu
O ₃	ozon
OSO	obszary specjalnej ochrony wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. Dyrektywy Ptasiej dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy

Skrót	Objaśnienia
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OWO	ogólny węgiel organiczny
OWO	obszar wysokiej ochrony wód
OZE	odnawialne źródła energii
Pb	ołów
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PM 2,5	stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 mikronów mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne
PM10	stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 mikronów mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne
POŚ	program ochrony środowiska
p.p.t.	pod powierzchnią terenu
PSD	poniżej stanu dobrego
PSP	Państwowa Straż Pożarna
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
S	południe
SA	spółka akcyjna
SCWP	scalone części wód powierzchniowych
SOO	specjalne obszary ochrony wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywy Siedliskowej, dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II do Dyrektywy
SO ₂	dwutlenek siarki
SUW	stacja uzdatniania wody
TPS	toksyczne środki przemysłowe
UE	Unia Europejska
WFOŚIGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WZMiUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
Zn	cynk

3. Wstęp

Ochrona środowiska obejmuje działania zapobiegające wyrządzeniu szkód zasobom naturalnym, działania zmierzające do naprawienia wyrządzonych szkód lub działania dążące do zmniejszenia ryzyka wystąpienia takich szkód. W zakres ochrony środowiska wchodzi również zachęcanie do efektywniejszego wykorzystywania zasobów naturalnych, w tym środki służące oszczędzaniu energii i stosowaniu odnawialnych źródeł energii.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Gmina pełni kluczową rolę w kształtowaniu jakości środowiska na administrowanych przez siebie terenach, m.in. przez wydawanie decyzji związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

Aby działania kształtujące chroniące środowisko były skuteczne, muszą być prowadzone zgodnie z programem, sporządzonym na podstawie wnikliwej analizy stanu aktualnego, a także uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Zadanie takie spełnia program ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do 2024 roku uwzględnia:

- przepisy nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska (ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. z 2014 poz. 1101),
- wskazówki zawarte w "Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska", przedstawionych przez Ministerstwo Środowiska (wersja z dnia 2 września 2015 r.).

Polityka ochrony środowiska prowadzona jest za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Wiodącym dokumentem dla obszaru środowiskowego jest Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Cele środowiskowe zawierają także:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku),
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020,
- Strategia "Sprawne Państwo 2020",
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 - 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
- Strategia Rozwoju kapitału Ludzkiego 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku,
- Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce,
- Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
- Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020,
- regionalny program operacyjny 2014–2020,

- Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej,
- Strategiczny Plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- strategię ponadregionalne i lokalne (strategia rozwoju województwa, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, regionalna strategia innowacji, plan gospodarki odpadami dla województwa i jego aktualizacje, program ochrony powietrza dla strefy, program ograniczenia niskiej emisji, program wykorzystania odnawialnych źródeł energii, plan dla gospodarki niskoemisyjnej, program małej retencji, raporty z realizacji wcześniejszych programów ochrony środowiska, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz inne obowiązujące branżowe programy, plany i strategię wraz z ich aktualizacjami).

Program ochrony środowiska jest dokumentem planowania strategicznego, zawierającym cele i kierunki polityki prowadzonej przez gminę i określającym wynikające z nich działania. Dokument nie jest aktem prawa lokalnego, będzie natomiast wykorzystywany jako:

- podstawowy dokument zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska,
- wytyczna do tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi,
- przesłanka do konstruowania budżetu gminy i wieloletnich prognoz finansowych,
- płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów oraz podstawa do ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej.

Należy oczekiwać, że poszczególne zapisy programu ochrony środowiska będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych.

Program obejmuje okres lat 2016 – 2024.

Jako punkt odniesienia dla Programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2014 r., z uwzględnieniem dostępnych danych za okres 2015 roku. Stan prawny przyjęto na dzień 31.10.2015 r.

4. Streszczenie

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do 2024 roku jest dokumentem planowania strategicznego, zawierającym cele i kierunki polityki prowadzonej przez gminę i określającym wynikające z nich działania. *Program* obejmuje okres lat 2016 – 2024.

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do 2024 roku uwzględnia:

- przepisy nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska (ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. z 2014 poz. 1101),
- wskazówki zawarte w "Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska", przedstawionych przez Ministerstwo Środowiska (wersja z dnia 2 września 2015 r.).

W obrębie gminy zidentyfikowano pozytywne trendy w zakresie ochrony środowiska:

- Zwiększenie długości sieci wodociągowej (o 14,4 km w ciągu 10 lat).

- Zwiększenie liczby połączeń sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (o 198 sztuk w ciągu 10 lat).
- Zwiększenie odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej (o 18,4% w ciągu 10 lat).
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (165 sztuk w ciągu 10 lat).
- Reorganizacja systemu gospodarki odpadami.
- Wzrost ilości zbieranych odpadów komunalnych (o 59 ton rocznie w ciągu 10 lat).
- Zwiększenie liczby i powierzchni terenów zieleni urządzonej.
- Edukacja ekologiczna.
- Wzrost wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną.

Negatywne trendy w postaci:

- Brak sieci kanalizacyjnej.
- Brak sieci gazowej.
- Zwiększenie wskaźników wodochłonności gospodarstw domowych.
- Zwiększenie zużycia wody na jednego mieszkańca.
- Brak skutecznych rozwiązań zapobiegających bezdomności zwierząt.
- Zwiększenie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.
- Niewielkie wykorzystanie potencjalnych możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii.
- Trudności w pozyskaniu zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań związanych z ochroną środowiska.

Analiza i ocena stanu środowiska na terenie gminy Korczew pozwoliła zdiagnozować główne problemy i zagrożenia, pogrupowane według poszczególnych komponentów środowiska oraz rodzajów wywieranej presji. Są to:

- Niewielka powierzchnia publicznych terenów zieleni urządzonej.
- Dewastacja zieleni, zaśmiecanie, niszczenie wyposażenia terenów rekreacyjnych, obiektów małej architektury, niszczenie i wykradanie roślin.
- Występowanie procesu synantropizacji na terenach wartościowych przyrodniczo, zastępowanie istniejącej roślinności półnaturalnej roślinnością zbiorowisk zastępczych, ekspansja obcych gatunków drzew i krzewów oraz wkraczanie roślinności ruderalnej.
- Nadmierna penetracja lasów przez ludzi, co skutkuje negatywnym oddziaływaniem: zapróżnianiem pożarów, zanieczyszczeniem lasów odpadami, wydeptywaniem ściółki, runa leśnego i samosiewów, płoszeniem zwierzyny.
- Występujące choroby i pasożyty drzew.
- Brak akceptacji społecznej dla tworzenia nowych form ochrony przyrody, co wynika z obawy przed ograniczeniami wynikającymi z ustanowienia takich form - utrudnień w przyszłym zagospodarowaniu terenu.
- Brak graficznej i opisowej wersji przebiegu granic obszarów Natura 2000, co nie pozwala na dokładne ich wyznaczenie w dokumentach planistycznych.
- Niewystarczająca ochrona walorów krajobrazowych.
- Zachwianie stosunków wodnych, wpływające na stan zasobów przyrody, zmiany siedlisk, spadek odporności biologicznej drzewostanów.
- Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego - emisja zanieczyszczeń przemysłowych, komunalnych i komunikacyjnych prowadzących do spadku odporności biologicznej.
- Brak środków finansowych na rozwój i ochronę zasobów przyrody.
- Niska emisja spowodowana dużą ilością indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem.
- Spalanie odpadów w paleniskach domowych.
- Niewielkie wykorzystanie potencjalnych możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii.

- Brak objęcia gminy siecią gazowniczą.
- Średnia jakość części dróg, szczególnie gminnych.
- Brak chodników w części dróg.
- Słabo rozbudowany i niedostosowany do potrzeb system komunikacji zbiorowej.
- Hałas generowany przez tereny budowy.
- Brak rozpoznania wpływu promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko.
- Umiarkowana jakość części wód powierzchniowych.
- Okresowe występowanie suszy hydrologicznej.
- Niedobór infrastruktury ochrony wód .
- Niska retencja wód.
- Wypalanie traw i ściernisk, które jest przyczyną powstawania rakotwórczych związków WWA i ich migracji do wód podziemnych.
- Zwiększenie zużycia wody w sektorze komunalnym.
- Pozostawianie wyrobisk poeksploatacyjnych bez uporządkowania i rekultywacji i dopuszczeniu do nielegalnego gromadzenia odpadów.
- Nielegalna eksploatacja kopalni.
- Kwaśny odczyn pH gleb.
- "Dziki" wysypiska odpadów.
- Zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.
- Zmiany stosunków wodnych i przekształcenia hydrologiczne.
- Przypadki nielegalnego pozbywania się odpadów (np. spalanie w piecach domowych lub usuwanie do lasów).
- Niski wskaźnik selektywnej zbiórki odpadów.
- Ryzyko występowanie katastrof naturalnych - suszy, powodzi i silnych wiatrów, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców oraz ich mienia.

W Programie zaproponowano 21 celów i kierunków interwencji. Harmonogram rzeczowo - finansowy zadań własnych zawiera 53 pozycje, z których część składa się dodatkowo z wielu podzadań. Harmonogram zadań monitorowanych zawiera 17 pozycji.

Główne cele Programu określono jako:

- Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalno - bytowego i z komunikacji.
- Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym gminy.
- Adaptacja do zmian klimatu.
- Kształtowanie klimatu akustycznego przez planowanie przestrzenne.
- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.
- Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- Zapewnienie wystarczającej ilości wody pitnej o odpowiedniej jakości.
- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej.
- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.
- Zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizacja ich ilości.
- Racjonalna gospodarka odpadami.
- Zapewnienie zachowania terenów nieprzekształconych.
- Zahamowanie spadku różnorodności biologicznej oraz zapewnienie właściwego stanu ochrony dla możliwie dużej liczby gatunków oraz siedlisk przyrodniczych.
- Ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni przyrodniczej.

- Rozwój obszarów zieleni urządzonej, a także terenów i obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji.
- Adaptacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej do zmieniających się warunków.
- Poprawa walorów estetycznych przestrzeni i krajobrazu.
- Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych.
- Wykształcenie u mieszkańców nawyków i zachowań proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska.
- Stosowanie i promocja zielonych zamówień publicznych i zielonych zakupów.

Wiodącą rolę przy wdrażaniu wielu celów i zadań zaproponowanych w Programie ochrony środowiska pełnić będzie Wójt Gminy Korczew, prowadząc działania poprzez upoważnione osoby i odpowiednie wydziały Urzędu Gminy. Zadania z zakresu ochrony środowiska realizowane będą również przez samorząd powiatowy i wojewódzki oraz jednostki budżetowe im podległe - w zakresie ich obowiązków i kompetencji. Część zadań leży w gestii organów centralnych - ministerstw, instytucji o zasięgu krajowym i ogólnopolskich organizacji.

Zadania z zakresu ochrony środowiska wykonują także organy administracji niezespolonej m.in. regionalne zarządy gospodarki wodnej, Nadleśnictwo Sarnaki, zarządy melioracji i urządzeń wodnych. Dużą rolę w realizacji zadań na rzecz ochrony środowiska pełnią instytucje niepaństwowe: jednostki badawczo-rozwojowe, agencje, fundacje, organizacje gospodarcze i społeczne organizacje ekologiczne. Część zadań będzie wykonywana przez spółki komunalne lub podmioty prywatne wyłonione w drodze publicznych przetargów. W zarządzaniu środowiskiem biorą udział także podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Część zadań realizowana będzie przez samych mieszkańców gminy Korczew. Ważnym elementem będzie edukacja ekologiczna i komunikacja ze społeczeństwem, w tym także informacja.

Wójt co 2 lata sporządzi raport z wykonania Programu ochrony środowiska i przedstawi go Radzie Gminy Korczew. W 2018 roku nastąpi ocena realizacji przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do realizacji w latach 2016 - 2017. Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

5. Charakterystyka gminy Korczew

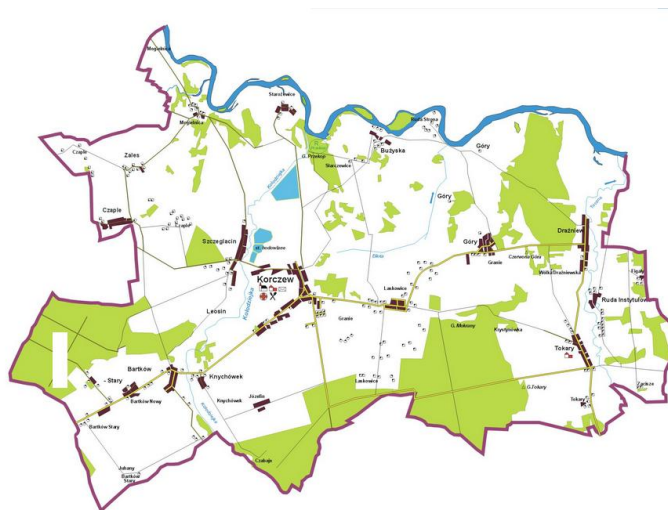
5.1. Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Korczew położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w północno - wschodniej części powiatu siedleckiego (rys. nr 1). Powierzchnia gminy wynosi 10495 ha (105 km²). Gmina graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi (rys. nr 3):

- od wschodu - z gminą Platerów (powiat łosicki, województwo mazowieckie),
- od zachodu z gminą Repki (powiat sokołowski, województwo mazowieckie),
- od południa z gminami Paprotnia i Przesmyki (powiat siedlecki, województwo mazowieckie)
- od północy z gminą Drohiczyn (powiat siemiatycki, województwo podlaskie).

Rysunek 1. Położenie gminy Korczew na tle Polski
(źródło: Google Maps)

Rysunek 2. Mapa gminy Korczew
(źródło: archiwum.korczew.pl)

Miejscowość gminna Korczew położona jest w odległości około 30 km na północny wschód od miasta Siedlce, 110 km od Warszawy oraz 75 km od przejścia granicznego Polska – Białoruś w Terespolu. W bliskim sąsiedztwie znajdują się także inne ośrodki miejskie jak: Sokółów Podlaski, Siemiatycze, Łosice i Biała Podlaska.

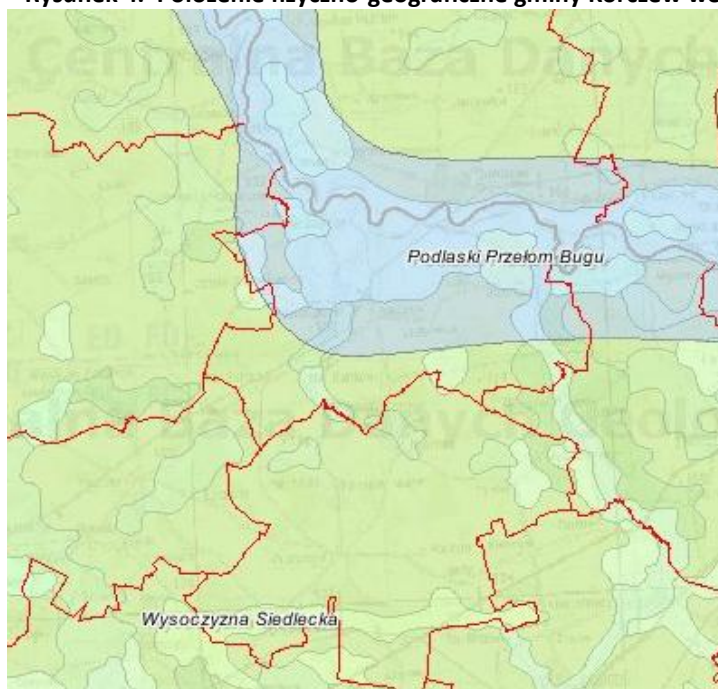

Rysunek 3. Otoczenie gminy Korczew (źródło: ksn.gugik.gov.pl)

W skład gminy wchodzi 15 sołectw, tj. Bużyska, Czaple Górne, Drażniew, Góry, Józefin, Knychówek, Korczew, Laskowice, Mogielnica, Nowy Bartków, Ruda, Starczewice, Stary Bartków, Szczegłacin, Tokary i Zaleś. Najmniejszymi pod względem powierzchni sołectwami są: Knychówek i Zaleś, a największymi: Korczew, Góry i Tokary. W gminie znajduje się 16 miejscowości. Najludniejszą miejscowością jest Korczew (ponad 700 mieszkańców), a najmniej ludną - Józefin (około 30 mieszkańców).

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną J. Kondrackiego (2002 r.) gmina Korczew należy do następujących jednostek:

Rysunek 4. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Korczew według regionalizacji J. Kondrackiego (2002 r.)

Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	
Podprowincje	Niziny Środkowopolskie	
Makroregiony	Nizina Południowopodlaska	
Mezoregion	Wysoczyzna Siedlecka	Podlaski Przełom Bugu

Źródło: wikipedia.org, pgi.gov.pl

Gmina jest członkiem Związku Komunalnego „Nieskażone Środowisko” z siedzibą w Łosicach, ul. Ekologiczna 5, 08-200 Łosice.

5.2. Struktura zagospodarowania przestrzennego i struktura zabudowy

Strukturę funkcjonalną i przestrzenną gminy kształtują przede wszystkim warunki środowiska przyrodniczego. Blisko połowa terenu gminy położona jest w obrębie doliny rzeki Bug. Przeważają tu łąki i pastwiska z niewielkimi kompleksami lasów oraz starorzeczy i stawów. Pozostałe tereny to grunty rolne przedzielone dwoma dolinami rzecznyymi oraz kompleksami leśnymi.

Na terenie gminy Korczew dominują użytki rolne, zajmujące 68,7% powierzchni gminy. Spośród nich największy obszar mają grunty orne, stanowiące 44,5% powierzchni gminy. Łąki trwałe pokrywają 15,0% gminy, a pastwiska - 5,2%. Lasy i grunty zadrzewione oraz zakrzaczone stanowią 26,3% gminy. Niewielki jest udział wód powierzchniowych (w tym rowów i stawów) - 2,72%. Terenu zurbanizowane stanowią niewielki odsetek powierzchni gminy - 2,7%.

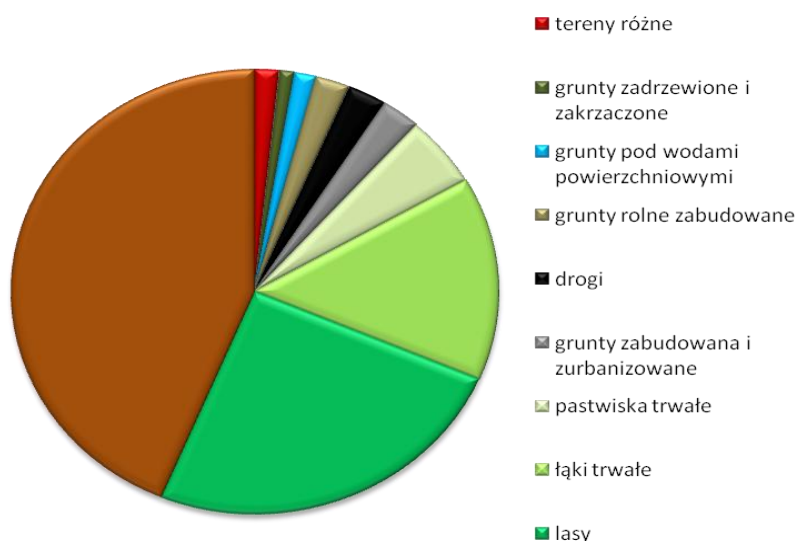
Według informacji Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, struktura zagospodarowania terenu w gminie Korczew przedstawiała się następująco (według stanu na dzień 31.12.2014 r.):

Tabela 1. Struktura zagospodarowania przestrzennego gminy Korczew w 2014 r.

Parametr	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni w %
Całkowita powierzchnia gminy	10495	100
Powierzchnia użytków rolnych, w tym:	7209	68,7
- grunty orne	4674	44,5
- łąki trwałe	1579	15,0
- pastwiska trwałe	550	5,2
- sady	31	0,3
- grunty rolne zabudowane	245	2,3
- grunty pod stawami	83	0,8
- grunty pod rowami	47	0,4
Lasy	2653	25,3

Parametr	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni w %
Grunty zadrzewione i zakrzaczone	103	1,0
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	156	1,5
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	2	0,02
Grunty zabudowana i zurbanizowane, w tym:	279	2,7
- inne zabudowane	4	0,04
- drogi	275	2,6
Użytki ekologiczne	8	0,07
Nieużytki	80	0,8
Tereny różne	5	0,05

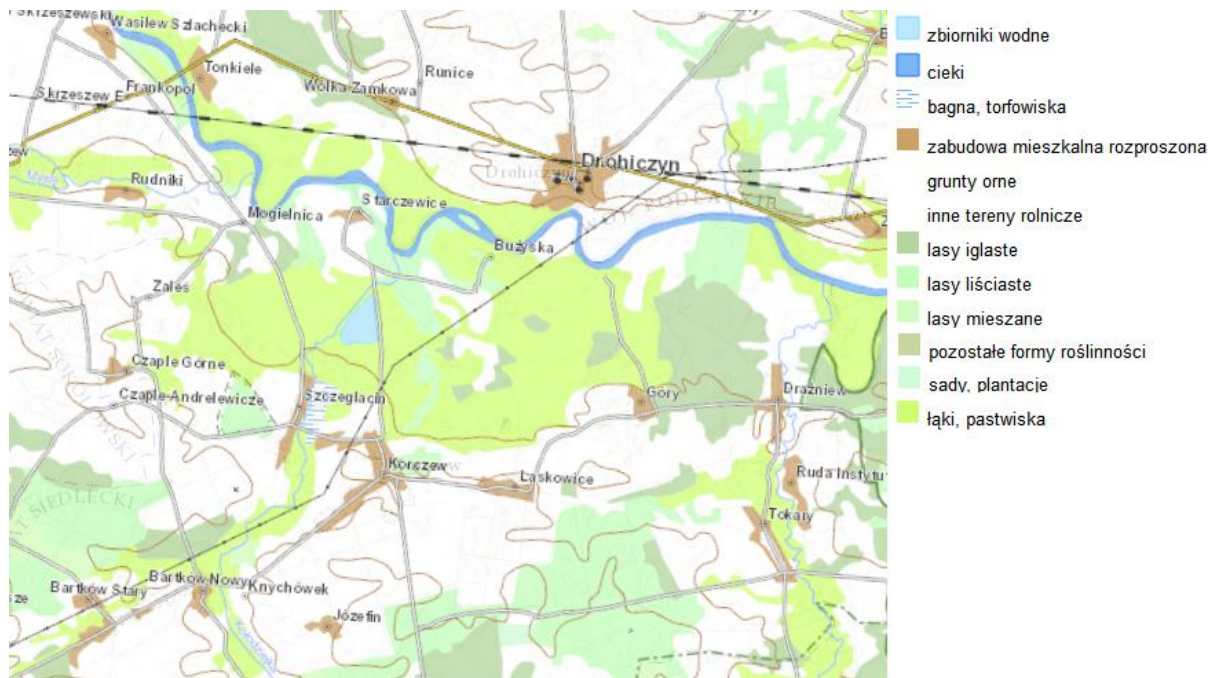
źródło: GUS, 2015 r.

Rysunek 5. Struktura przestrzenna gminy Korczew

Miejscowości na terenie gminy są niewielkie, żadna z nich nie liczy więcej niż 1000 osób. Wpływ na stan osadnictwa miał plan budowy zbiornika retencyjnego "Granne" na rzece Bug, w wyniku czego część osad miała zostać zalanych wodą. Uniemożliwiało to prowadzenie przez długi okres czasu inwestycji, blokowało także rozwój funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej tych terenów.

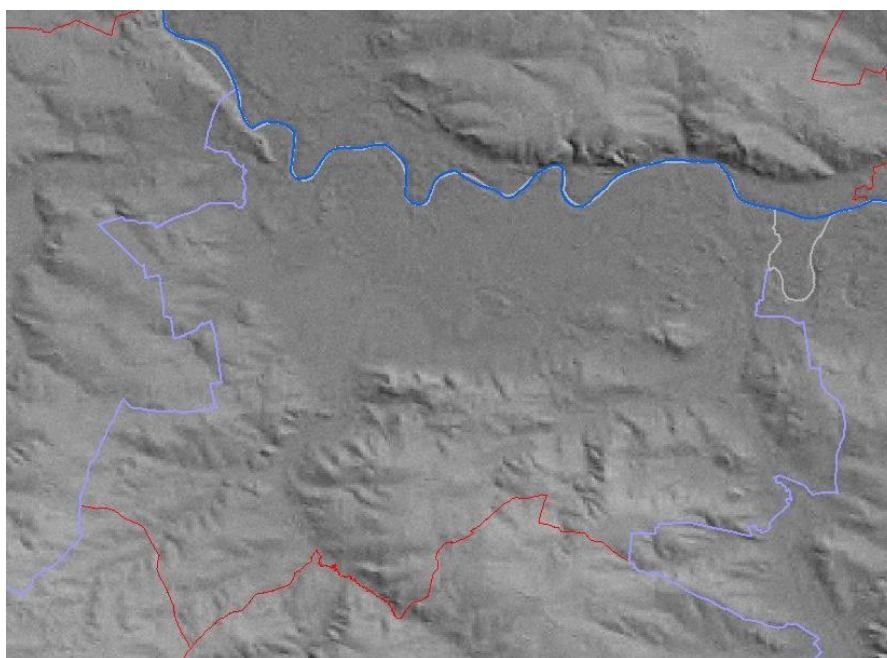
Miejscowości na terenie gminy charakteryzują się dość zwartą zabudową. Liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy wynosi 1131 sztuk (dane GUS, 2015 r.). Zasoby mieszkaniowe wynoszą 1263 lokali i 4522 izb. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 90791 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 71,9 m², a powierzchnia przypadająca na jedną osobę to 32,5 m².

Rysunek 6. Formy zagospodarowania terenu na terenie gminy Korczew (źródło: m.bazagis.pgi.gov.pl)

5.3. Ukształtowanie powierzchni i geomorfologia

Rzeźba terenu gminy Korczew jest słabo zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się od 113 m n.p.m. w dolinie Bugu do 174 m n.p.m. w południowej części gminy.

Rysunek 7. Numeryczny model terenu gminy Korczew (źródło: pgi.gov.pl)

Współczesna rzeźba terenu jest wynikiem działania lodowca z okresu zlodowacenia środkowo - polskiego oraz procesów denudacyjnych z okresu zlodowacenia bałtyckiego.

W krajobrazie gminy znajdują się 2 typy rzeźby terenu: rozległa, płaska dolina Bugu na północy gminy (o szerokości kilku km) i wyniesiona, lekko falista wysoczyzna polodowcowa na południu i zachodzie.

W miejscach odsłoniętych i nie porośniętych lasem, krawędź dwóch typów rzeźby jest wyraźnie widoczna w terenie.

Dolina Bugu osiąga szerokość 3-4 km, jedynie w rejonie Mogielnicy zwęża się do 1,5 km. W obrębie doliny Bugu wykształciły się dwa tarasy: zalewowy (holoceński) i nadzalewowy (plejstoceniowy). Taras zalewowy wyniesiony jest do wysokości około 2 m nad średni poziom wody w rzece i tworzy płaską powierzchnię, urozmaiconą starorzeczami, niewielkimi strumieniami i podmokłymi obniżeniami. Taras nadzalewowy wyniesiony jest około 2,5 m nad średni poziom wody i tworzy powierzchnię falista, urozmaiconą wydmami, obniżeniami i zagłębieniami terenu.

Wysoczyzna polodowcowa jest lekko falistą równiną o spadkach terenu nie przekraczających zazwyczaj 2%. Jedynie w południowej części gminy wysoczyzna opada ku dolinie Bugu stroma krawędzią erozyjną, o wysokości względnej dochodzącej do 30 m i spadkach rzędu 15%. Jej powierzchnię urozmaicają doliny niewielkich rzek, dolinki erozyjno - denudacyjne, zagłębienia bezodpływowe, wzgórza moreny czołowej, ozy i kemy.

Stroma krawędź erozyjna występuje także wzdłuż doliny rzeki Toczna. Dolina rzeki Kołodziejki ma łagodniejszą krawędź - dochodzącą do 20 m wysokości względnej i nie przekraczającą 15% nachylenia.

5.4. Warunki klimatyczne

Gmina Korczew położona jest w strefie przejściowego klimatu morsko-kontynentalnego, co powoduje dużą zmienność pogody. Równoleżnikowe ułożenie zniszczonych i obniżonych wałów morenowych oraz pradolin powoduje, że wymiana powietrza morskiego, polarnego, zwrotnikowego i arktycznego odbywa się swobodnie.

Średnia roczna temperatura na obszarze gminy wynosi około 7,4 °C. Okres wegetacyjny trwa 210 dni, a okres bezprzymrozkowy 150 dni.

Gmina najlepiej usłoneczniona jest w miesiącach letnich (w czerwcu 8,1 godz.), zaś naj słabiej w miesiącach zimowych (w grudniu 0,8 godz.). Średnie usłonecznienie gminy Korczew wynosi 4,4 godzin dziennie.

Rozkład przestrzenny zachmurzenia na terenie gminy nie wskazuje zróżnicowania. W przeciągu roku jest około 40 dni pogodnych i około 150 dni pochmurnych. Średnie roczne zachmurzenie na obszarze gminy kształtuje się na poziomie 6,5 stopnia pokrycia nieba. Największe zachmurzenia występują w listopadzie (8,3), a minimum roczne przypada zaś na wrzesień (5,5).

Średnia roczna suma opadów wynosi 550 mm. Najwilgotniejszym miesiącem jest lipiec (80 mm). Miesiące od stycznia do kwietnia charakteryzują się najniższymi opadami, gdzie średnia miesięczna wynosi ok. 30 mm. Opady letnie w czasie przejścia frontu chłodnego są często równe lub nawet większe od miesięcznej sumy opadów zimowych. Opady zimowe charakteryzują się niewielkim natężeniem, a do tego są krótkotrwałe.

Średnia wilgotność powietrza na obszarze gminy Korczew wynosi 81%. Najniższa wartość wilgotności powietrza jest w maju (72%), a maksimum roczne występuje w grudniu (88%). Największą wilgotnością charakteryzują się doliny rzeczne, co jest powiązane z płytkim zaleganiem zwierciadła wód gruntowych.

Dominują wiatry wilgotne zachodnie z sezonowymi udziałami wiatrów północno-zachodnich (latem) i południowo - zachodnich (zimą). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3m/s. Rzadkością są wiatry

silne i bardzo silne. Średnio w roku jest 20 dni z wiatrem silnym (o prędkości ponad 10m/s).

5.5. Sytuacja demograficzna

Liczba ludności gminy Korczew wynosi 2796 osób (według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., źródło: GUS). Liczba ludności zmniejszyła się nieznacznie w stosunku do 1995 r., kiedy to gminę zamieszkiwało 3525 osób.

Najliczniejszymi miejscowościami w gminie są: Korczew, Stary Bartków, Szczegłacin, Nowy Bartków i Tokary. Najmniej liczne są miejscowości: Józefin, Zaleś, Bużyska, Mogielnica, Knychówek i Starczewice.

Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 27 osób/km² i była niższa od gęstości zaludnienia Polski (123 osoby/km²) i województwa mazowieckiego (150 osób/km²).

Wskaźnik feminizacji wynosił 98, czyli na 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet. W województwie mazowieckim i w całym kraju wartość ta wynosi odpowiednio: 109 i 107 kobiet na 100 mężczyzn.

W strukturze ekonomicznej ludności wyróżnia się:

- grupę przedprodukcyjną: >15 lat, stanowiącą 16,3% populacji gminy,
- grupę produkcyjną: kobiety - 15 – 59 lat,
mężczyźni - 15 – 64 lata, stanowiącą 59,3% populacji gminy,
- grupę poprodukcyjną: kobiety - powyżej 60 lat,
mężczyźni - powyżej 65 lat, stanowiącą 24,3% populacji gminy.

Przyrost naturalny na terenie gminy jest ujemny i wynosił w 2014 roku -10,7 promila (dla województwa mazowieckiego: +0,7 promila i dla Polski: -0,5 promila). Urodzeń żywych było 16, a zgonów 46.

Ujemne jest także saldo migracji, wynoszące w 2014 roku -7,5 promila.

5.6. Sytuacja gospodarcza

Na terenie gminy Korczew funkcjonowało w 2014 roku 131 podmiotów gospodarczych (dane GUS, Bank Danych Lokalnych 2015 r.). Przewagę stanowiły podmioty działające w sektorze prywatnym - było ich 122 (93,1%). W sektorze publicznym działało 9 podmiotów.

W największej ilości funkcjonowały podmioty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą - 92 podmiotów. Działały 4 spółki handlowe, 2 spółdzielnie oraz 13 stowarzyszeń i organizacji. Na terenie gminy działało 7 podmiotów będących państwowymi i samorządowymi jednostkami prawa budżetowego.

Najwięcej podmiotów działało w branżach: handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów, budownictwo, rolnictwo i przetwórstwo przemysłowe. Poniżej w tabeli nr 2 przedstawiono wykaz podmiotów działających w branżach Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Tabela 2. Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie gminy Korczew w 2014 r. według sekcji PKD 2007

Oznaczenie sekcji (PKD 2007)	Opis sekcji	Liczba podmiotów
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14
C	Przetwórstwo przemysłowe	14
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
F	Budownictwo	13
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	33
H	Transport i gospodarka magazynowa	6
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2
J	Informatyka i komunikacja	1
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	8
P	Edukacja	6
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6
S i T	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	7

źródło: GUS, 2015 r.

Na terenie gminy dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 osób (125 podmiotów). Powstające firmy to często placówki rodzinne, które zatrudniają niewielką liczbę osób. W gminie działało 6 podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób i żaden podmiot zatrudniający powyżej 50 osób.

Przeważająca część gminy Korczew ma charakter rolniczy. Według Powszechnego Spisu Rolnego 2010, funkcjonowało się tutaj 504 indywidualnych gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 10,2 ha. Przeważają małe gospodarstwa - od 1 do 10 ha (tabela nr 3). Spośród wszystkich gospodarstw 495 (98,2%) prowadziło działalność rolniczą.

Tabela 3. Liczba gospodarstw rolnych w zależności od ich wielkości (według Powszechnego Spisu Rolnego 2010)

Wielkość gospodarstwa w ha	Ilość gospodarstw rolnych
do 5 ha	205
5 - 10 ha	153
powyżej 10 ha	133

Głównymi zasiewami na terenie gminy są zboża. Są to: pszenica ozima i jara, żyto, jęczmień ozimy i jary, owies, pszenżyto ozime i jare, mieszanki zbożowe ozime i jare. Uprawiana jest również kukurydza na ziarno, ziemniaki, uprawy przemysłowe, rzepak i rzepik, strączkowe jadalne i warzywa gruntowe.

W 25 gospodarstwach utrzymywano zwierzęta gospodarskie (bydło, trzoda chlewna, konie i drób). W 330 gospodarstwach było 442 sztuk ciągników rolniczych oraz wiele innych maszyn rolniczych.

5.7. Turystyka i rekreacja

Gmina Korczew posiada walory przyrodnicze o dużym znaczeniu dla turystyki. Rozwój różnorodnych form rekreacji i wypoczynku jest jednak ograniczony m.in. z powodu braku większych zbiorników wodnych. Nie istnieje tu również zaplecze w tym zakresie – brak bazy noclegowej, zaplecza gastronomicznego, itp.

Pewien potencjał turystyczny posiada północna część gminy z uwagi na istniejące cenne walory przyrodniczo i krajobrazowe (dolina rzeki Bug). Ponadto, na terenie gminy się obiekty zabytkowe i parki dworskie, mogące być celem tzw. turystyki jednodniowej.

Sport na terenie gminy rozpowszechniany jest przede wszystkim poprzez organizowanie corocznie różnego typu rozgrywek sportowych, jak również branie udziału w rozgrywkach ponadgminnych. Aktualny stan bazy sportowej jest ubogi, są to przede wszystkim boiska sportowe przy szkołach oraz boiska wiejskie.

5.8. Drogi i komunikacja

Sieć dróg na obszarze gminy Korczew zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi jak i ze wszystkimi sołectwami w gminie (rysunek nr 8).

Ogólna ilość dróg publicznych w gminie Korczew wynosi 90,5 km, w tym 40,5 km posiada nawierzchnię twardą.

Rysunek 8. Układ dróg w rejonie gminy Korczew (źródło: Plan reagowania kryzysowego)

Układ drogowy w gminie tworzą:

- Drogi powiatowe – realizują połączenia między miejscowościami gminnymi a sąsiednimi gminami. Łączna długość tych dróg wynosi 53,157 km, w tym o nawierzchni twardej ulepszonej jest 35,168 km, a twardej nieulepszonej 17,989 km.

- Drogi gminne o łącznej długości 46,87 km (w tym o nawierzchni twardej – 16,17 km) realizują one powiązania zewnętrzne gminy o bliskim zasięgu i wewnątrz-gminne.
- Drogi wewnętrzne (publiczne) to drogi, które nie są zakwalifikowane do kategorii dróg gminnych.

Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe. Najbliższa linia kolejowa (relacji Siedlce - Hajnówka) położona jest w odległości około 10 km od południowych granic gminy i nie ma istotnego znaczenia w powiązaniach komunikacyjnych.

6. Ocena stanu środowiska gminy Korczew

6.1. Efekty realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska

W poprzedniej edycji Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew wyznaczono szereg zadań z zakresu ochrony środowiska, zmierzających do poprawy w zakresie jego poszczególnych elementów oraz zmniejszenia antropopresji. Szczegółowy opis przedstawia "Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew za lata 2013-2014".

Ocena wpływu realizacji Programu ochrony środowiska na wielkość presji wywieranej na środowisko i skuteczność działań ochronnych, określona na podstawie analizy zmian wartości przyjętych wskaźników wdrażania i monitorowania *Programu* wskazuje na duży postęp w realizacji wyznaczonych celów.

Zidentyfikowano pozytywne trendy w zakresie ochrony środowiska:

- Zwiększenie długości sieci wodociągowej (o 14,4 km w ciągu 10 lat)
- Zwiększenie liczby połączeń sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (o 198 sztuk w ciągu 10 lat)
- Zwiększenie odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej (o 18,4% w ciągu 10 lat)
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (165 sztuk w ciągu 10 lat)
- Reorganizacja systemu gospodarki odpadami
- Wzrost ilości zbieranych odpadów komunalnych (o 59 ton rocznie w ciągu 10 lat)
- Zwiększenie liczby i powierzchni terenów zieleni urządzonej
- Edukacja ekologiczna
- Wzrost wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną

Niepokojące są jednak trendy negatywne w postaci:

- Brak sieci kanalizacyjnej
- Brak sieci gazowej
- Zwiększenie wskaźników wodochłonności gospodarstw domowych
- Zwiększenie zużycia wody na jednego mieszkańca
- Brak skutecznych rozwiązań zapobiegających bezdomności zwierząt
- Zwiększenie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
- Niewielkie wykorzystanie potencjalnych możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii
- Trudności w pozyskaniu zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań związanych z ochroną środowiska

6.2. Ocena elementów środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji

6.2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza, w tym adaptacja do zmian klimatu

Na terenie gminy Korczew występują trzy rodzaje źródeł emisji: punktowe, liniowe i powierzchniowe. Największy wpływ na poziom poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym ma emisja ze źródeł bytowo-komunalnych. Mniejszy udział ma emisja ze źródeł komunikacyjnych, a marginalna - ze źródeł przemysłowych. Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia powietrza pyłem jest emisja wtórna - np. unos pyłu z powierzchni terenu, dróg, dachów, pól uprawnych itd. Zanieczyszczenia allochtoniczne, napływające spoza terenu gminy nie stanowią dużego zagrożenia, ze względu na położenie z dala od większych ośrodków miejskich i przemysłowych.

Na terenie gminy Korczew nie ma centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło - mieszkańcy korzystają z indywidualnych pieców domowych, opalanych głównie paliwami stałymi, często o niskiej jakości, np. dużym stopniu zasiarczenia (węgiel, koks, miał węglowy) oraz olejem opałowym. Rosnące ceny węgla są przyczyną spalania w piecach różnego rodzaju odpadów.

Większe kotłownie na terenie gminy to:

- kotłownia przy Spółdzielni Mieszkaniowej "Bartek" w Starym Bartkowie,
- kotłownia Piekarni Korczew przy ul. Siedleckiej 93 w Korczewie,
- kotłownia w Zakładzie Suszarniczym w Starym Bartkowie 37, firma Hali-FAX Import- Eksport,
- kotłownia Zespołu Placówek Oświatowych w Korczewie, ul. Szkolna 4,
- kotłownia przy Szkole Podstawowej w Nowym Bartkowie 19,
- kotłownia przy Urzędzie Gminy Korczew, ul. Ks. St. Brzóska 20a.

Taki sposób ogrzewania mieszkań w gminie jest główną przyczyną emisji pyłu, dwutlenku siarki, tlenku węgla i węglowodorów w sezonie grzewczym.

Jak dotąd nie prowadzono w gminie szacunkowych obliczeń wielkości emisji z palenisk domowych. Szacunkowe wielkości można określić w oparciu o analizę sposobu ogrzewania poszczególnych domostw i odniesienia tych danych do terenów o podobnej strukturze ogrzewania. Można przyjąć, że sumaryczna emisja pyłów i gazów z palenisk domowych waha się od 30% do 90% (wyłącznie ogrzewanie piecowe, ew. elektryczne, gazowe (propan-butan) lub olejowe w nowszej zabudowie).

Ruch uliczny i transport w gminie nie są istotnym zagrożeniem dla jakości powietrza, ze względu na małe natężenie oraz brak dróg wojewódzkich i krajowych.

W stężeniach pyłu dużą rolę odgrywa natomiast emisja tzw. "niezorganizowana" np. pylenie z pól lub pokrytych kurzem ulic.

Stężenia zanieczyszczeń powietrza charakteryzuje zmienność sezonowa, związana z warunkami klimatycznymi. Na podwyższenie stężeń większości zanieczyszczeń wpływają niska temperatura, znikome opady atmosferyczne oraz słaby wiatr. Zużycie tych paliw jest maksymalne w czasie jesiennym i zimowym, stąd też zdecydowanie większe jest zasiarczenie atmosfery w tym okresie. Zmienność sezonową wykazuje dwutlenek siarki, pył zawieszony i tlenki azotu. Wartości stężeń w miesiącach zimnych są wyższe niż w miesiącach ciepłych.

W celu scharakteryzowania stanu aktualnego w zakresie jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Korczew odniesiono się do „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2014”, sporządzonej przez WIOŚ w Warszawie.

Wojewoda co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu, po czym dokonuje klasyfikacji stref. Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji (PM2.5), docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz w Rozporządzeniu z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin. W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,
- klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

dla ozonu:

- klasa D1 – stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

dla PM2.5:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- klasa C2 – stężenia PM2.5 przekraczają poziom docelowy.

O klasyfikacji stref decyduje parametr, którego wartość wskazuje na gorszą klasę obszaru.

Gmina Korczew przypisana jest do strefy mazowieckiej o kodzie PL1404. Jej powierzchnia wynosi 34 841 km² i jest zamieszkała przez 3 251,2 tys. osób. Na terenie gminy nie prowadzono w 2014 roku badań jakości powietrza.

Wyniki uzyskane dla strefy mazowieckiej w 2014 roku przedstawiały się następująco:

Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5 ¹⁾	PM2,5 ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,

²⁾ wg poziomu docelowego,

³⁾ wg poziomu celu długoterminowego,

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok. WIOŚ, Warszawa

Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
		SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT40)	
				poziom docelowy	poziom celu długoterminowego
strefa mazowiecka	PI1404	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok. WIOŚ, Warszawa

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2014 r. dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne w obrębie strefy mazowieckiej, do której przypisana jest gmina Korczew, zidentyfikowano obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla pyłu PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 według kryteriów ochrony zdrowia. Wobec powyższego, strefa ta została zakwalifikowana do klasy C.

Dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe w wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2013 r. strefa mazowiecka otrzymała klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego dla benzo/a/pirenu w pyłe PM10 według kryterium ochrony zdrowia. W związku z powyższym istnieje ustawowy wymóg opracowania Programu Ochrony Powietrza dla benzo/a/pirenu. Dla pozostałych zanieczyszczeń, dla których określone są poziomy docelowe (arsen, kadm, nikiel oznaczane w pyłe PM10) normy były dotrzymane.

Dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania Programu Ochrony Powietrza, w wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2013 r. strefa mazowiecka otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu dla ozonu według kryterium ochrony zdrowia oraz kryterium ochrony roślin.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni, ozon-O₃ (poziom dopuszczalny) standardy imisyjne na terenie strefy mazowieckiej były dotrzymane.

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 41% mieszkańców Mazowsza jest narażonych na zbyt dużą liczbę dni z przekroczeniem normy pyłu PM10, a 2% na zbyt wysokie stężenie średnioroczne.

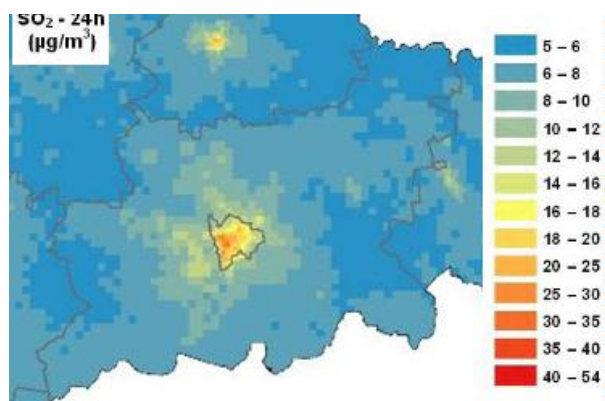
Na wszystkich stanowiskach pomiarowych norma stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu została przekroczona kilkakrotnie. Modelowanie matematyczne pokazuje, że problem ten dotyczy głównie miast i miasteczek, a obszary mniej zurbanizowane nie są narażone na przekroczenia. W porównaniu do 2013 roku można zauważyć pogorszenie. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 61% mieszkańców województwa jest narażonych na zbyt wysokie stężenie benzo(a)pirenu.

Poziomy celu długoterminowego dla ozonu według kryterium ochrony zdrowia oraz według kryterium ochrony roślin były przekroczone, stąd należy dążyć, aby osiągnąć do 2020 roku wartości kryterialne dla ozonu, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że zagrożonych jest 100% mieszkańców Mazowsza.

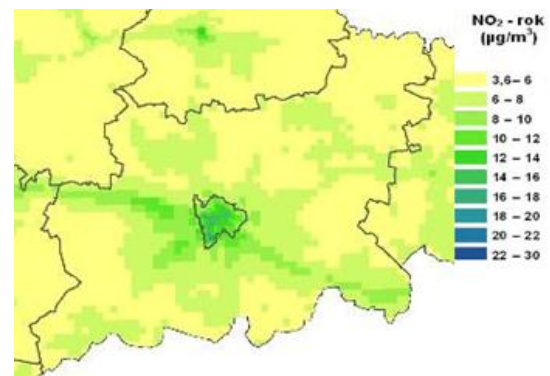
Poziom dopuszczalny i docelowy dla pyłu PM2,5 został przekroczony we wszystkich strefach. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że ok. 8% osób w województwie jest narażonych na przekroczenia poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, a 13% na przekroczenia poziomu docelowego.

Prowadzone pomiary stężeń substancji na stacjach monitoringowych nie wykazują wyraźnej tendencji zmniejszania się poziomów stężeń tych substancji, dla których zostały sporządzone Programy Ochrony Powietrza. Odnotowane wyższe stężenia należy łączyć raczej z panującymi warunkami meteorologicznymi, w tym z występowaniem cisz atmosferycznych oraz zwiększoną emisją z ogrzewania indywidualnego.

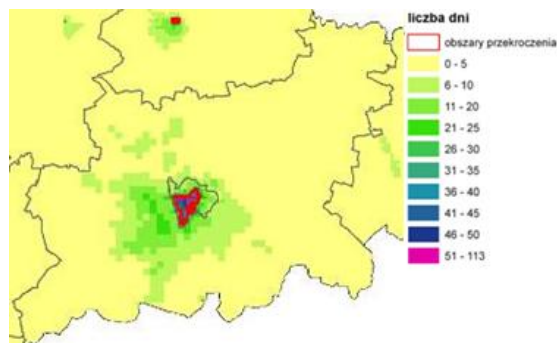
Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Całkowita emisja PM10 z domów ogrzewanych indywidualnie na obszarze województwa mazowieckiego była w 2013 r. 15 razy większa niż całkowita masa PM10 wyemitowanego w tym czasie przez przemysł. Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw). Wpływ emisji punktowej pochodzącej np. z elektrociepłowni to zaledwie kilka procent udziału w ogólnym bilansie zanieczyszczeń.

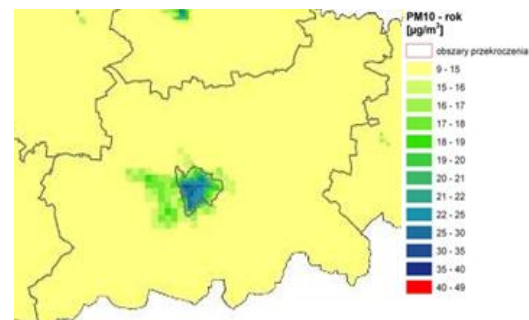
Rozkład stężeń SO₂

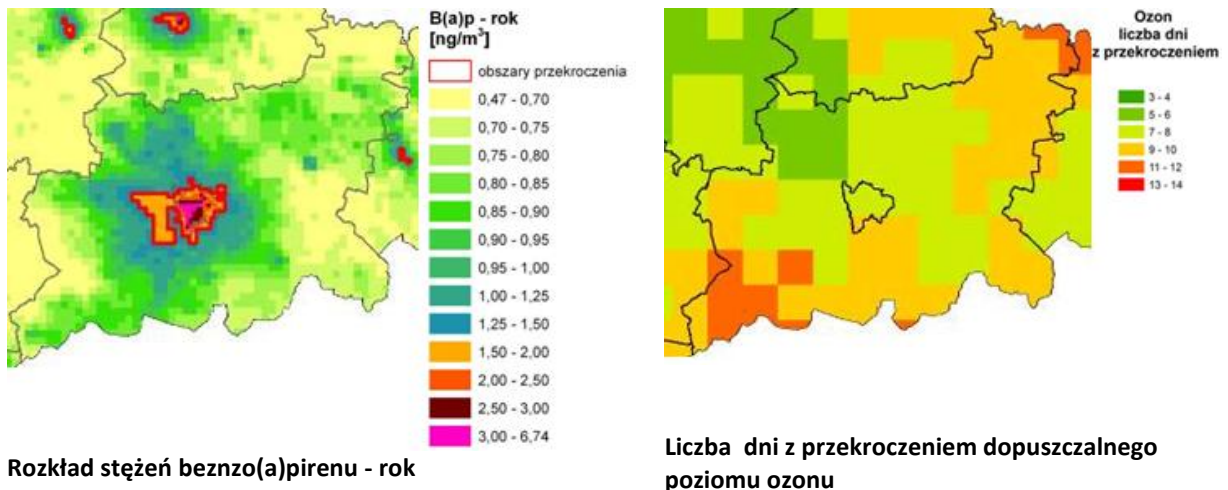
Rozkład stężeń NO₂

Liczba dni w roku z przekroczeniem średniodobowego stężenia PM10

Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10

Rysunek 9. Rozkład zanieczyszczeń powietrza w rejonie powiatu siedleckiego w 2014 r. (źródło: WIOŚ Warszawa)

6.2.2. Zagrożenia hałasem

Hałas określany jest jako dźwięki o dowolnym charakterze akustycznym, niepożądane w danych warunkach oraz dla danej osoby. Według tej definicji, hałas jest odczuciem subiektywnym.

Na terenie gminy Korczew klimat akustyczny jest kształtowany przez: hałas komunikacyjny (drogowy) i hałas komunalny. Na terenie gminy struktura ekspozycji na hałas nie jest rozpoznana.

Hałas komunikacyjny

Zagrożenie hałasem drogowym, zwłaszcza ulicznym, stanowi około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych w środowisku. Największy wpływ na zwiększanie się poziomu hałasu komunikacyjnego w gminie mają:

- odcinki dróg biegnące w terenie gęstej zabudowy mieszkalnej,
- powiązania komunikacyjne między częściami gminy.

W największym stopniu narażeni na hałas komunikacyjny są mieszkańcy miejscowości gminnej Korczew, gdzie zbiega się większość dróg prowadzących przez gminę i następuje koncentracja większości usług dla ludności i obsługi rolnictwa.

Na stopień uciążliwości tras komunikacyjnych wpływ mają takie czynniki jak: natężenie ruchu, struktura pojazdów, prędkość ich poruszania się oraz rodzaj i stan techniczny nawierzchni. Poziom dźwięku poruszających się pojazdów jest wysoki i wynosi (w zależności od źródeł) 68–95 decybeli (dB).

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Przyczyną wzrostu uciążliwości jest również średnia jakość nawierzchni dróg.

Hałas komunalny

Hałas komunalny jest związany głównie z dźwiękami towarzyszącymi obecności i działalności człowieka. Jego znaczącym elementem są urządzenia audiowizualne, odgłosy wszelkiej aktywności

sąsiedzkiej, zwierząt domowych, kroków na korytarzach, zamykanych drzwi, itp. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji i urządzeń, np. hydroforów, pieców, itp. Szacuje się, że w skali kraju około 25% mieszkańców jest narażonych na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania nieodpowiednich materiałów i konstrukcji budowlanych.

Hałas wewnątrzsiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową.

Udział w hałasie komunalnym mają także różnego rodzaju obiekty działalności usługowo-rozrywkowej oraz rekreacyjno-sportowej, takie jak: dyskoteki, puby, restauracje, obiekty sportowe. Istotnym źródłem hałasu jest sprzęt grający używany przez mieszkańców w miejscach przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji.

6.2.3. Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska pola elektromagnetyczne definiuje się jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0Hz do 300 GHz.

Z uwagi na sposób oddziaływania na materię, widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące. Energia promieniowania niejonizującego nie powoduje procesu jonizacji w trakcie oddziaływania na materię (w tym na ciało człowieka). Powyżej 300 GHz promieniowanie ma już zdolność jonizacji atomów oraz cząsteczek (np. promieniowanie X, gamma), a pola z tego zakresu nazywa się promieniowaniem jonizującym.

Większość wykorzystywanych urządzeń opiera się na technologiach wykorzystujących prąd elektryczny oraz pola elektromagnetyczne. Praktycznie, źródłem promieniowania jest każda instalacja, każde urządzenie, w którym następuje przepływ prądu (np. sieci energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, aparaty telefonii komórkowej, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, radiowo-komunikacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w przemyśle lub w gospodarstwach domowych).

Główne źródła pól elektromagnetycznych stanowią:

- linie elektroenergetyczne,
- obiekty radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowych itp.),
- stacje radiolokacyjne.

Z punktu widzenia ochrony środowiska znaczenie mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110 kV i wyższych. Przez teren gminy przebiega tranzytowa linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Siedlce - Siemiatycze. Gmina nie posiada własnej stacji 110/15 kV i jest zasilana z trzech takich obiektów w Siedlcach, Łosicach i Sokołowie Podlaskim. Lokalne systemy urządzeń zasilających na terenie gminy to prawie wyłącznie linie napowietrzne, o zróżnicowanym stanie technicznym.

Duży udział w emisji promieniowania mają stacje bazowe telefonii komórkowej i radiowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii (antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi). Na terenie gminy Korczew znajdują się stacje bazowe:

- wieża telefonii komórkowej POLKOMTEL Sp. z o.o. - Korczew ul. Szkolna 14,

- wieża telefonii radiowej Orange Polska S.A. - Tokary.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonanie badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jest zadaniem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Na terenie gminy Korczew nie prowadzono badań poziomu pól elektromagnetycznych. Badania takie prowadzono natomiast w mieście Siedlce. W punktach pomiarowych nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy promieniowania elektromagnetycznego (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m). Zmierzony poziom był daleko poniżej wartości dopuszczalnych.

Należy mieć na uwadze, że oddziaływanie promieniowania niejonizującego na środowisko będzie stale wzrastać. Wpływ pola elektromagnetycznego na zdrowie człowieka jest cały czas badany i analizowany. Jednakże w chwili obecnej, ze względu na stosunkowo krótki okres badań (gwałtowne zwiększenie emisji nastąpiło w ostatnich 5 dekadach) brak danych na temat tzw. skutków dalekich (stąd wynika potrzeba ciągłego monitoringu, który określałby, na jakie poziomy pól narażeni są mieszkańcy, niezależnie od tego czy występują przekroczenia, czy też nie).

6.2.4. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Gmina Korczew leży w zlewni rzeki Bug. Sieć hydrograficzną gminy tworzą cieki: Bug, Toczna, Kołodziejka i Myśla (tabela nr 6). Powierzchnia wód powierzchniowych płynących na terenie gminy wynosi 156 ha, co stanowi 1,5% całkowitej powierzchni. Powierzchnia wód powierzchniowych stojących (naturalnych) to 2 ha, stawów - 83 ha, a rowów - 47 ha. Łącznie, pod wodami znajduje się 288 ha terenu gminy. Wszystkie rzeki gminy Korczew mają charakter nizinny, wykazują względnie małą roczną zmienność prędkości i wielkości przepływu. Charakteryzują się również niską zasobnością w wodę.

Tabela 6. Wody płynące na terenie gminy Korczew

Lp.	Nazwa rzeki	Długość w granicach gminy (km)	Przepływ m ³ /s		
			Średni niski (SNQ)	Średni (SQ)	Średni wysoki (SWQ)
1	Bug	16,0	12,7	34,8	109,6
2	Kołodziejka	10,6	-	-	-
3	Toczna	9,8	0,19	1,29	12,8
4	Myśla	1,6	-	-	-
5	Razem	38,0	-	-	-

(źródło: Urząd Gminy w Korczewie)

Rzeka Bug stanowi na odcinku 16 km północną granicę gminy Korczew. Długość Bugu wynosi 772 km, a powierzchnia dorzecza w Polsce to 39 420 km². Rzeka płynie przez teren trzech krajów: Ukrainy, Białorusi i Polski. Bug ma swoje źródło w Werchobużu koło Złoczowa na Wyżynie Podolskiej na Ukrainie, a ujście w Zalewie Zegrzyńskim, stanowiąc jednocześnie lewy dopływ Narwi. Średni przepływ w dolnym biegu rzeki (w Wyszkuwie) wynosi 154 m³/s, co czyni go piątą co do wielkości rzeką Polski. Na terenie gminy Korczew średni przepływu wynosiły 34,8 m³/s.

Rzeka Kołodziejka jest lewym dopływem Bugu. Przepływa przez dwie gminy: Przesmyki oraz Korczew. Dawna nazwa Kołodziejki to Kamianka (Kamanka), a następnie Jeziorna. Źródła rzeki znajdują się na obszarze Wysoczyzny Siedleckiej, na południe od wsi Kamianki-Wańki, ujście do Bugu natomiast na obszarze Podlaskiego Przełomu Bugu koło wsi Starczewice, niedaleko rezerwatu Przekop.

Z badań przeprowadzonych przez WIOŚ (tabela 7) wynika, że wody rzeki Bug na odcinku płynącym przez gminę Korczew mają słaby stan ekologiczny, ale dobry stan chemiczny. Niemniej, w końcowej klasyfikacji stan wód określono jako zły. Wykazano IV klasę elementów biologicznych, o czym przesądziły parametry: indeks ichtiofauny i wskaźnik fitoplanktonowy IFPL. Wody rzeki miały I i II klasę elementów hydromorfologicznych. Klasę elementów fizykochemicznych określono jako "poniżej stanu dobrego ze względu na parametry: ChZT-Mn (mgO₂/l) i fosforany (mgPO₄/l).

Wody rzeki Toczna mają umiarkowany stan ekologiczny. W końcowej klasyfikacji stan wód określono jako zły. Wykazano III klasę elementów biologicznych, o czym przesądził parametr fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO). Wody rzeki miały II klasę elementów hydromorfologicznych. Dla elementów fizykochemicznych określono II klasę, ze względu na parametry: BZT5 (mgO₂/l) i azot Kjeldahla (mgN/l).

Tabela 7. Jakość wód płynących na terenie gminy Korczew w latach 2010 - 2014

Nazwa i kod ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Rok pomiarów	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Bug od Kołodziejki do Broku PLRW20002 1266759	Bug - Głina Nadbużna (ppk brzegowy)	2014	IV	II	PSD	II	SŁABY	DOBRY	ZŁY
Bug od Kamianki do Kołodziejki PLRW20002 1266591	Bug - Frankopol	2014	IV	I	PSD	II	SŁABY	DOBRY	ZŁY
Toczna do ujścia PLRW20002 32665899	Toczna - Drażniew	2014	III	II	II	-	UMIARKOWANY		ZŁY

PSD - poniżej stanu dobrego

źródło: WIOŚ, 2015 r.

Do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy Korczew należą:

- ścieki zrzucane do wód bez wymaganego oczyszczenia (powodują wzrost stężenia azotu azotynowego, fosforanów i fosforu ogólnego, a także pogorszenie stanu sanitarnego wód powierzchniowych),
- brak kanalizacji deszczowej z separatorami zanieczyszczeń,
- niesprawnie działające systemy urządzeń melioracyjnych,
- spływu obszarowe z terenów rolniczych,
- przesiąki z nieuszczelnionych szamb z gospodarstw położonych przy ciekach wodnych.

Wody podziemne

Na terenie gminy występują dwa piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Zasadnicze znaczenie mają wody czwartorzędowe, ze względu na największe zasoby eksploatacyjne, najłatwiejszą odnawialność oraz najpłytsze występowanie.

W gminie można wyróżnić dwie główne strefy występowania czwartorzędowych wód gruntowych pierwszego poziomu:

- strefa I – obejmująca obszar dolin, obniżeń oraz fragmenty równiny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dolin, gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje płycej, niż 1,0m ppt i tworzy ciągły, swobodny poziom uzależniony od stanu wody w rzekach,
- strefa II – obejmuje obszar wysoczyzny. Zwierciadło wód uktada się tu na zróżnicowanych głębokościach, przeważnie głębiej niż 2,5 m ppt i nie tworzy ciągłego poziomu. Czasami występują tu wody przypowierzchniowe – wierzchówki, utrzymujące się w płytkich piaskach na glinie zwałowej.

Ponadto, występują tu obszary o specyficznych warunkach wodnych (np. formy wydmowe), gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje głębiej niż 2 –2,5 m ppt.

Podstawowym, perspektywicznym źródłem zaopatrzenia gminy w wodę jest drugi dobrze izolowany utworami spójnymi czwartorzędowy poziom wodonośny.

Wody piętra trzeciorzędowego położone na dużych głębokościach (od kilkunastu do ponad 100 m ppt), a wody tej warstwy odznaczają się podwyższoną zawartością związków żelaza i manganu.

Wydajność potencjalna ujęć na terenie gminy waha się od 10 m³/24 h na wschodzie (okolice Drażniewa), poprzez 50-70 m³/24 h na przeważającym obszarze gminy, do ponad 70 m³/24 h w okolicach Korczewa i na zachodnim skraju gminy.

Teren gminy Korczew położony jest w obszarze trzeciorzędowego zbiornika GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 l/s/km². Zbiornik obejmuje wodonośne utwory trzeciorzędowe, głównie oligoceński i miocenijskie. Zbiornik jest dobrze izolowany od powierzchni terenu.

Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring wód podziemnych w ujęciu krajowym i regionalnym.

Organy Inspekcji Sanitarnej sprawują kontrolę nad jakością wód podziemnych pobieranych na cele socjalne i gospodarcze oraz nad stanem sanitarno-higienicznym urządzeń wodnych. Według informacji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach wymagania spełniała woda dostarczana przez wodociągi publiczne.

Zagrożenie wód podziemnych powodowane jest przez następujące czynniki:

- nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa, której następstwem jest migracja zanieczyszczeń z sektora bytowo – gospodarczego, komunikacyjnego i przemysłowego do podłoża. Ścieki, które nie trafiają bezpośrednio do oczyszczalni gromadzone są najczęściej w przydomowych szambach. Zbiorniki takie bywają nieszczelne i mogą stanowić podstawową przyczynę skażenia wód podziemnych. Studnie, szczególnie kopane, nie zabezpieczone i zlikwidowane w odpowiedni sposób przyczyniają się do przenikania zanieczyszczeń do warstw wodonośnych. Często praktyką jest zasypywanie tych studni odpadami lub fekaliami zwierzęcymi.

Ścieki z przydomowych szamb mają zazwyczaj większe stężenie zanieczyszczeń od ścieków odprowadzanych kanalizacją zbiorczą. Wynika to z faktu oszczędnego gospodarowania wodą przez użytkowników indywidualnych,

- oddziaływanie zanieczyszczonych wód cieków powierzchniowych, poprzez infiltrację do warstw wodonośnych,
- migracja substancji zanieczyszczających w rejonie tzw. „dzikich” składowisk odpadów,
- wypalanie traw i ściernisk, które jest przyczyną powstawania rakotwórczych związków WWA i ich migracji do wód podziemnych,
- zanieczyszczenia obszarowe, pochodzące z rolnictwa – nawożenie gnojowicą, nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
- emisja pochodząca ze źródeł liniowych (drogi),
- emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych infiltrujące z wodami opadowymi do wód podziemnych,
- nieszczelności kanalizacji sanitarnej.

6.2.5. Gospodarka wodno - ściekowa

Pobór i rozprowadzanie wody

Podmiotem odpowiedzialnym za gospodarkę wodną jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Korczewie, ul. Ks. St. Brzóska 20a.

Gmina jest zaopatrywana w wodę z czterech ujęć wód podziemnych: Korczew, Laskowice, Tokary i Starczewice (razem z SUW). Ich lokalizację przedstawia rysunek nr 11 i tabela 8.

Tabela 8. Ujęcia wody w gminie Korczew

Nazwa ujęcia/studni	Lokalizacja	Głębokość otworu (m p.p.t.)	Nazwa właściciela / użytkownika	Wydajność ujęcia	Pobór wody
Korczew	Korczew ul. Przemysłowa	70	Gmina Korczew	80m ³ /h	200m ³ /d
Laskowice	Laskowice 08-108 Korczew	58	Gmina Korczew	40m ³ /h	35m ³ /d
Starczewice	Starczewice 08-108 Korczew	36	Gmina Korczew	40m ³ /h	28m ³ /d
Tokary	Tokary 08-108 Korczew	36	Gmina Korczew	40m ³ /h	45m ³ /d

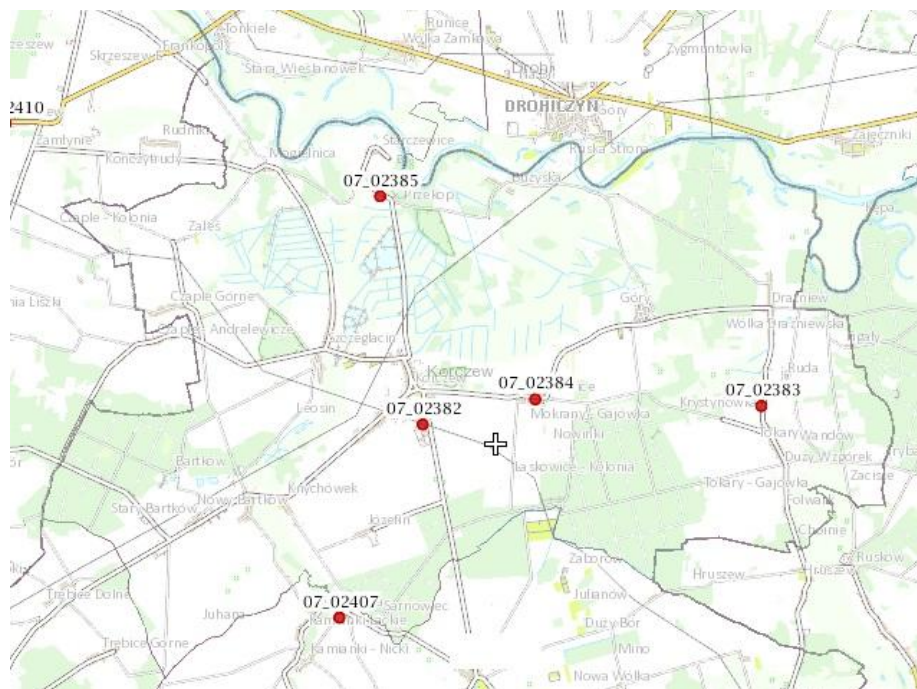
Zasoby eksploatacyjne ujęć są wystarczające w perspektywie najbliższych 10 lat do zaopatrzenia ludności w wodę do picia.

W pełni zwodociągowane są miejscowości: Korczew, Szczegłacin, Bartków Nowy, Bartków Stary, Knychówek, Czaple Górne, Laskowice, Drażniew, Góry, Tokary, Bużyska, Mogielnica i Straczewice. Miejscowością, która nie posiada sieci wodociągowej jest Józefin, oddalony od ujęć wody i z małą liczbą mieszkańców.

Stan techniczny sieci wodociągowej jest dobry, z wyjątkiem 2,5 km odcinka w Korczewie zbudowanej z rur żeliwnych, przeznaczonych do wymiany.

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła w 2014 r. 60,6 km. Liczba przyłączy sieci prowadzących do budynków mieszkalnych wynosiła 1473 sztuki. Z wodociągu grupowego korzystało 2499 osób (89,4% populacji gminy). W 2014 r. gospodarstwom domowym dostarczono 83,5 dam³

wody. Zużycie wody na 1 mieszkańca wynosiło 29,8 m³/rok, a na jednego korzystającego - 33,4 m³/rok.

Rysunek 11. Lokalizacja ujęć wody na terenie gminy Korczew i w jej otoczeniu (źródło: ephs.pgi.gov.pl)

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy nie funkcjonuje system odprowadzania i oczyszczania ścieków. Z uwagi na małą liczbę ludności faktycznie mieszkającej na terenie gminy oraz rozproszonej zabudowy inwestowanie w budowę kanalizacji zbiorczej jest ekonomicznie nieuzasadnione.

W gminie rozpoczęto natomiast program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2014 r. funkcjonowało 165 sztuk takich obiektów. Zasady budowy przydomowych oczyszczalni ustala Uchwała Nr XVI/105/2012 Rady Gminy Korczew z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Ustalono, że inwestorem w budowie indywidualnych oczyszczalni będzie gmina, a właściciel nieruchomości będzie ponosił w całości koszty utrzymania obiektu. Udział właścicieli nieruchomości w finansowaniu budowy indywidualnych oczyszczalni ścieków będzie wynosił 20% wartości inwestycji.

Korzystano również z 502 sztuki zbiorników bezodpływowych (szamb).

6.2.6. Zasoby geologiczne

Gmina Korczew jest położona na tzw. wschodnioeuropejskiej płycie prekambryjskiej. Krystaliczne podłoże zalega tu stosunkowo płytko, na głębokości około 2000 m. Teren gminy położony jest w obrębie Obniżenia Polskiego (według podziału Polski na jednostki geologiczne W. Pożaryskiego). Podłoże tego obniżenia stanowią utwory kredy i trzeciorzędu. Wapnisto - margliste utwory kredy występują na znacznych głębokościach. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez osady:

- oligocenu - występującego w postaci różnoziarnistych piasków glaukonitowych z wkładkami iłów i mułków,
- miocenu - występującego w postaci piasków, mułków i iłów z wkładkami węgla brunatnego,
- pliocenu - występującego w postaci iłów pstrych z przewarstwieniami piasków drobnych.

Na utworach trzeciorzędu zalegają osady czwartorzędu reprezentowanego przez kilka poziomów glin rozdzielonych utworami wodnolodowcowymi bądź zastoiskowymi plejstocenu lub holocenu. Utwory te mają zróżnicowaną miąższość oraz dużą zmienność poziomą i pionową.

Plejstocen reprezentowany jest przez gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe i lodowcowe, ility, mułki i piaski akumulacji zastoiskowej. Utwory plejstoceńskie występują w obrębie wysoczyzny polodowcowej, równin akumulacyjno - erozyjnych oraz tarasów nadzalewowych rzek.

Holocen reprezentowany jest przez mady, ility, piaski, mułki akumulacji rzecznej, jeziornej oraz torfy. Utwory holocenięskie występują w obrębie dolin rzek i zagłębień terenu.

Na terenie gminy znajduje się jedno złożo żwirów - Czerwona Góra zlokalizowane na działce nr 570/1 we wsi Góra, o powierzchni 1,2 ha i o zasobach geologicznych rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B +C₁) wynoszących 97 tys. ton. Kruszywo może być stosowane do robót budowlanych i drogowych. Obecnie złożo nie jest eksploatowane - koncesja na wydobycie wygasła w maju 2014 r. (numer koncesji - RŚ.751/1/1/2002 z dnia 29.04.2002 r.).

Istotnym zagadnieniem dotyczącym pozyskiwania surowców naturalnych jest niekoncesjonowana eksploatacja, przeważnie na skalę lokalną kruszyw wykorzystywanych przez miejscową ludność na własne potrzeby.

6.2.7. Gleby

Według rejonizacji glebowo-rolniczej Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach gmina Korczew położona jest w Rejonie Sokołowsko-Siedleckim, który charakteryzuje się dobrą jakością gleb. Są one wytworzone głównie z gliny i piasków gliniastych. Pod względem typologicznym dominują gleby pseudobielicowe, brunatne oraz piaskowe różnych typów genetycznych. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują czarne ziemie i mady. W dolinach rzek i w obniżeniach terenu występują gleby murszowo-mineralne oraz torfowe i murszowo-torfowe.

Pod względem rolniczej przydatności gleb wśród gruntów ornych dominują gleby kompleksów: żytniego bardzo dobrego, żytniego słabego i żytniego dobrego.

Większość gleb gminy posiada odczyn bardzo kwaśny i kwaśny i wymaga wapnowania.

Powierzchnię ziemi na terenie gminy Korczew można określić jako mało zdegradowaną. Tereny silnie przekształcone przez człowieka to głównie tereny zurbanizowane, komunikacyjne, stacje paliw lub miejsca, gdzie zlokalizowany jest przemysł. Zajmują one powierzchnię 279 ha, co stanowi 2,7% gminy.

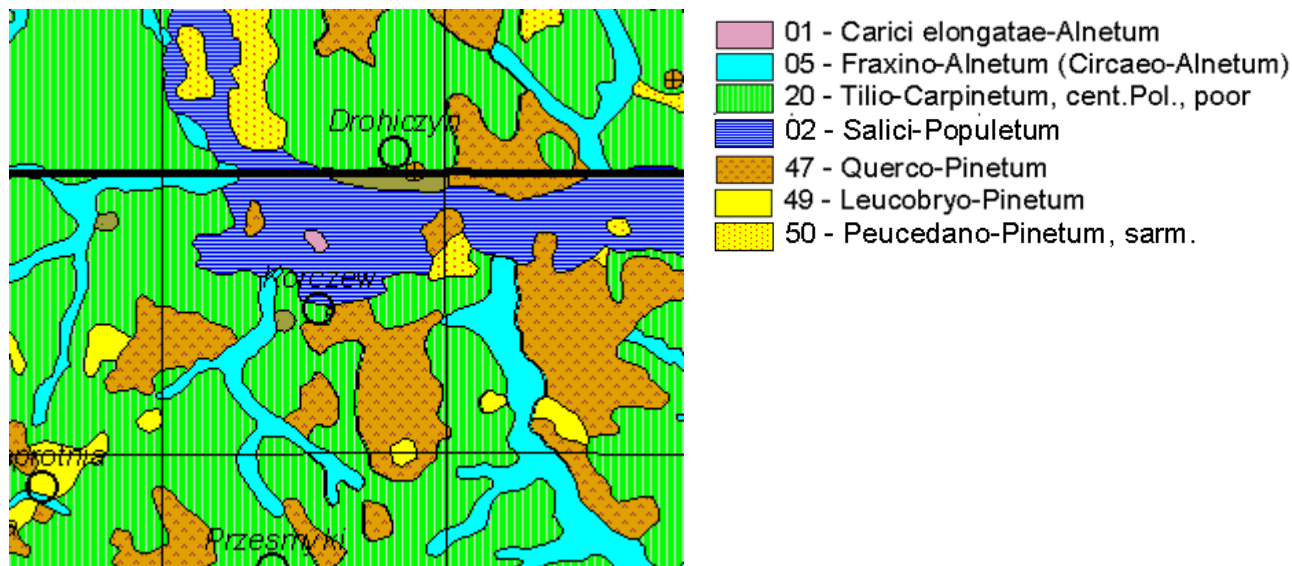
W obszarze zurbanizowanym do degradacji gleb dochodzi w wyniku przekształceń mechanicznych związanych z realizacją inwestycji, poprzez zabudowę, utwardzenie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej, wykonywanie wykopów, nasypów i niwelacji terenu.

Chemiczne degradowanie gleb następuje głównie poprzez niewłaściwie zorganizowaną gospodarkę ściekową i odpadową oraz poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza i ich wtórną depozycję na powierzchni ziemi. Przyczyną zanieczyszczeń gleb mogą być również wypadki związane z transportem substancji niebezpiecznych (podczas kolizji drogowych).

Specyficzne dla obszarów wiejskich jest nieodpowiednia agrotechnika i chemiczna ochrona roślin. Typowe dla obszarów wiejskich są wylewiska gnojowicy, a także zła agrotechnika i chemiczna ochrona roślin.

6.2.8. Zasoby przyrodnicze

Obszar gminy Korczew pod względem klasyfikacji geobotanicznej (J.M. Matuszkiewicz – Atlas RP, 1997 r.) należy do krainy Południowopodlaskiej, okręgu Wysoczyzny Siedleckiej, jednostki Sarnackiej (E.3c.10c). Współczesna szata roślinna terenu gminy (tzw. roślinność rzeczywista) ukształtowała się pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem działalności człowieka, a w szczególności takich jej form jak: osadnictwo, rolnictwo i gospodarka leśna.

Rysunek 12. Fragment mapy potencjalnej roślinności naturalnej okolic gminy Suchożębry (Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. IGiPZ PAN, Warszawa)

Na terenie gminy i w najbliższym rejonie występują następujące naturalne siedliska:

- olsy środkowoeuropejskie - *Carici elongatae* - *Alnetum*,
- nadrzeczne łągi wierzbowo - topolowe - *Salici* - *Populetum*,
- niżowy łąg jesionowo - olszowy - *Fraxino*-*Alnetum*,
- grąd subkontynentalny, seria uboga - *Tilio* - *Carpinetum*,
- świetlista dąbrowa, postać niżowa - *Potentillo albae* - *Quercetum typicum*,
- kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe - *Pino*-*Quercetum*,
- suboceaniczny bór świeży - *Leucobryo*-*Pinetum*,
- kontynentalny bór sosnowy, odnowa sarmacka - *Peucedano* - *Pinetum*.

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary w gminie Korczew zostały włączone do krajowego i regionalnego systemu obszarów chronionych. Na terenie gminy obszary objęte ochroną prawną zajmują powierzchnię 9894 ha, w tym (rysunek nr 13):

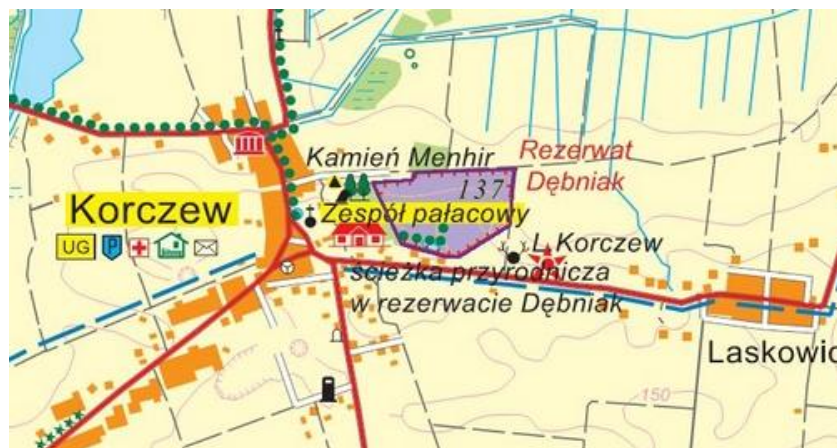
- 3 rezerваты przyrody o łącznej powierzchni 96,3 ha (0,9% powierzchni gminy),
- 1 park krajobrazowy - 9894,0 ha (94,3% powierzchni gminy),
- 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 8,11 ha (0,08% powierzchni gminy),
- 2 obszary sieci Natura 2000.

Rysunek 13. Tereny prawnie chronione na terenie gminy Karczew (źródło: rpo.mazowia.eu)

Rezerваты przyrody na terenie gminy Karczew to:

- Rezerwat leśny „Dębniak” o powierzchni 20,84 został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1978 r. - M.P. z 1978 r. Nr 4, poz. 20. Rezerwat znajduje się we wschodniej części gminy. W rezerwacie dominuje zbiorowisko wielogatunkowego lasu liściastego z przewagą dębu i lipy, o charakterze grądu i cechach zbiorowiska naturalnego. Występują tu m.in.: dziki bez koralowy, porzecznica alpejska, wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, pierwiosnek wyniosły oraz rzadziej: naparstnica zwyczajna, orlik pospolity i storczykowate: kruszczyk szerokolistny i podkolan biały. Rezerwat ma charakter parku przypałacowego z częściowo zachowaną infrastrukturą (ścieżki, zbiorniki retencyjne).

Rysunek 14. Rezerwat "Dębniak" (źródło: www.parkiotwock.pl)

- Rezerwat „Kaliniak” o powierzchni 54,41 ha został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. - M.P. nr 26 poz. 141. Rezerwat buduje wielogatunkowy drzewostan grądowy składający się z: dębu, lipy, jesionu, klonu oraz wiązu pospolitego i wiązu szypułkowego. Żyzne podłoże o dużej wilgotności powoduje, że flora w rezerwacie jest bogata. Występują tu: bniec czerwony, jaskier kosmaty, kokorycz pusta i kokorycz pełna, miodunka ćma, śleziennica skrętolistna oraz wiechlina odległokłosa. Poza tym w rezerwacie można spotkać: czerniec gronkowy, lilię złotogłów i turzycę leśną.

Rysunek 15. Rezerwat "Kaliniak" (źródło: www.parkiotwock.pl)

- Rezerwat leśny „Przekop” o powierzchni 21,08 ha został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 sierpnia 1964 r. - M.P. nr 62 poz. 288. Celem powołania rezerwatu była ochrona naturalnych fragmentów środowiska wilgotnych i żyznych lasów liściastych typowych dla doliny Bugu.

Rysunek 16. Rezerwat "Przekop" (źródło: www.parkiotwock.pl)

Gmina Karczew leży w obszarze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego w 1993 roku. Jest jednym z największych obiektów tego typu w Polsce. Jego powierzchnia wynosi 741,36 km², a otuliny 395,35 km². Chroni prawie 120 km rzeki Bug i 40 km rzeki Narew. Park położony jest na terenie 20 gmin. Znajduje się w nim 14 rezerwatów przyrody. Obszar parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Informacje poniżej pochodzą z oficjalnej strony internetowej Parku (www.parkiotwock.pl).

Największym walorem Parku jest zachowana dolina Bugu, z meandrującą rzeką, licznymi starorzeczami i wyspami w nurcie oraz piaszczystymi łaciami i skarpami. Oprócz doliny rzecznej do parku wchodzi również kompleksy leśne - pozostałości dawnych puszczy. Na terenie Parku dominują bory sosnowe. Zachowało się tu jeszcze wiele cennych lasów łęgowych. Nadrzeczne tereny to kontrast wielu środowisk.

Rysunek 17. Obszar parków krajobrazowych w rejonie gminy Karczew (źródło: pgi.gov.pl)

Przez teren parku przechodzą granice zasięgów geograficznych takich gatunków jak lepnica litewska, sasanka Tekli, zimoziół północny, smagliczka drobna. Z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin na terenie NPK stwierdzono 6 gatunków roślin (widlicz cyprysowaty, starodub łąkowy, wielosił błękitny, czarcikęsik Kluka, cibora żółta, turzyca luźnokępkowa). Występują tu gatunki typowe dla innych regionów kraju jak np. lepiężnik kutnerowaty - gatunek nadmorski czy parzydło leśne gatunek typowy dla terenów górskich.

Wśród zwierząt największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Stwierdzono tu występowanie ponad 200 gatunków, w tym ponad 150 lęgowych. Do najrzadszych należą związane z obszarami podmokłymi i dolinami rzecznyymi takie gatunki jak: kulik wielki, bąk, kszyk, rybitwa rzeczna, czarna, białoczelna, błotniak stawowy, brodziec piskliwy, perkozy, sieweczki rzeczna i obrozna. W norach na stromych nadrzecznych skarpach gnieźdzą się zimorodek i kolonijnie jaskółka brzegówka. Nad wodami pospolita jest czapla siwa i biała. Dolina Bugu odgrywa ogromną rolę jako trasa przelotu oraz miejsce odpoczynku i żerowania ptaków migrujących.

Oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych, w parku znajdują się rozległe obszary o zachowanym tradycyjnym wiejskim krajobrazie kulturowym.

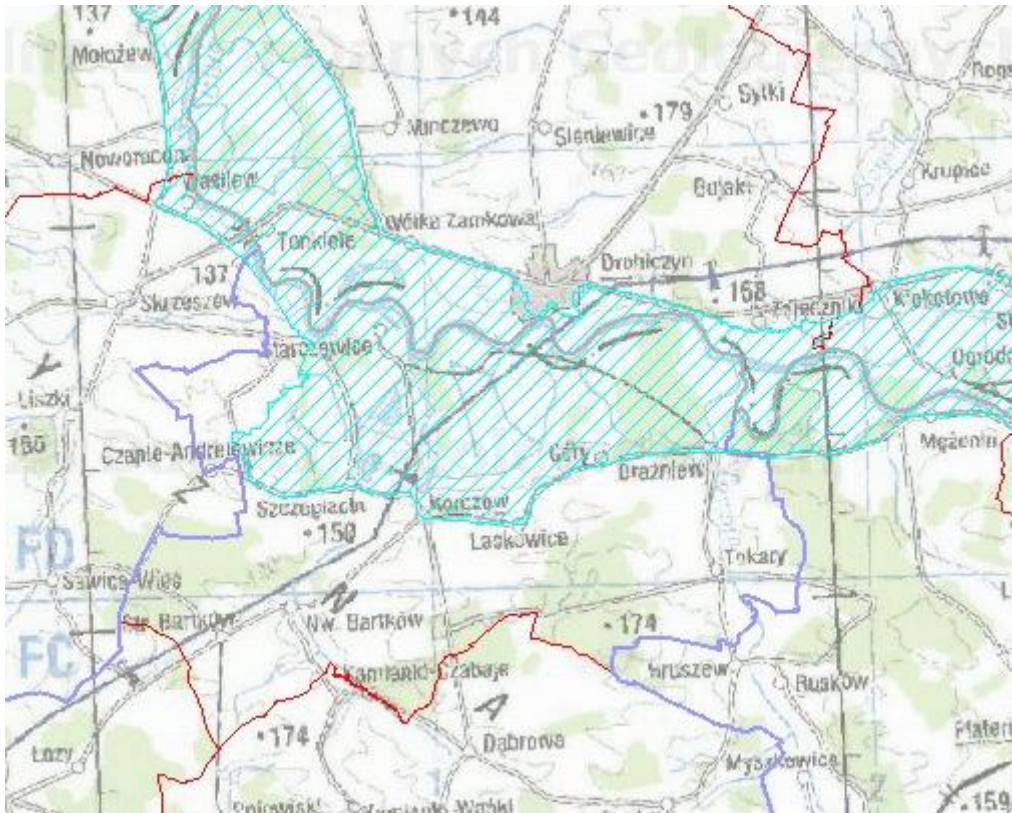
Kontynuacją Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego w kierunku wschodnim jest Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu, leżący już poza granicą gminy Karczew.

Na terenie gminy Karczew znajdują się dwa obszary sieci Natura 2000. Są to:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu" PLB140001. Powierzchnia obszaru na terenie gminy Karczew to 1584,5 ha (15,1% powierzchni gminy). Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 74309,9 ha.

Obszar obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi. Wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Taras zalewowy rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów.

Rysunek 18. Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu" (źródło: pgi.gov.pl)

Dolina Bugu jest ostoją ornitologiczną o międzynarodowej randze. Na liście "Ostoj ptaków w Polsce" znajduje się pod symbolem IBAE-Poland 095. Występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych gadożera; do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer (PCK), kszyc, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna (PCK), zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym.

Bogata jest tu fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pajków.

- Specjalny Obszar Ochrony "Ostoj Nadbużańska" PLH140011. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 46036,74 ha.

Ostoję obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Jest to naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. Występuje tu 16 rodzajów siedlisk, które wymienione są w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z koza złotawą i kielbim białopłetwym. Znajdują się tu stanowiska rzadkich gatunków roślin, w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Rysunek 19. Specjalny Obszar Ochrony "Ostoja Nadbużańska"(źródło: pgi.gov.pl)

Na terenie gminy Korczew znajduje się 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 8,11 ha (tabela nr 9), w tym:

- 6 śródleśnych bagien o ogólnej powierzchni 6,71 ha, położonych na terenie lasów państwowych w rejonie wsi Drażniew, Tokary, Korczew (rozporządzenie nr 18/96 Wojewody Siedleckiego z dnia 10 kwietnia 1996 r. - Dz.Ur. Woj. Siedleckiego nr 10 poz. 139),
- 2 obszary położone na terenie lasów państwowych we wsi Bużyska (rozporządzenie nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 r. - Dz.Ur. Woj. Mazowieckiego nr 106 poz.1035).

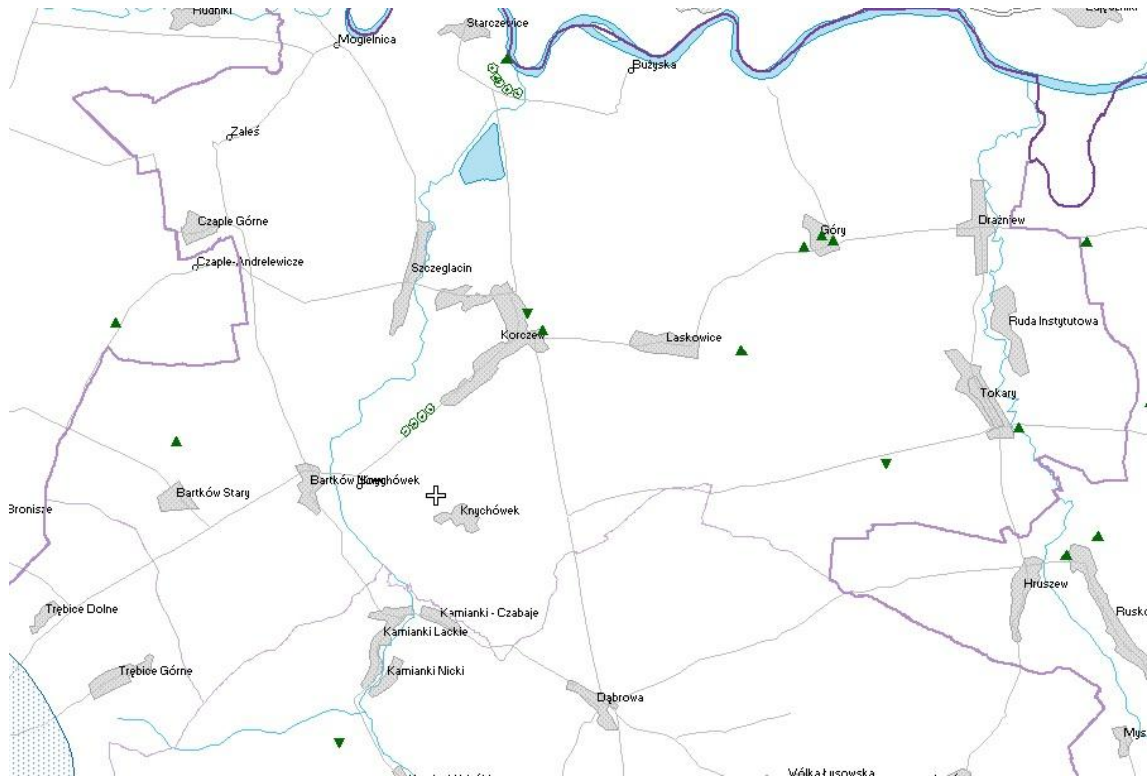
Tabela 9. Użytki ekologiczne na terenie gminy Korczew

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytku w ha	Oddział lasu	Rodzaj
1	Tokary	1,99	97d	śródleśne bagno
2	Tokary	0,39	123g	śródleśne bagno
3	Tokary	0,61	129c	śródleśne bagno
4	Drażniew	2,72	88d	śródleśne bagno
5	Korczew	0,59	91c	śródleśne bagno
6	Korczew	0,41	92d	śródleśne bagno
7	Bużyska	0,22	93cb	obszar leśny
8	Bużyska	1,18	93ca	obszar leśny

źródło: Urząd Gminy w Korczewie

Północna część położona jest w dolinie Bugu, uznanej w koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL) za obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym – nazwany Obszarem Doliny Dolnego Bugu. Obszar ten, obejmujący dolinę dolnego odcinka rzeki Bug z licznymi zachowanymi fragmentami roślinności o charakterze naturalnym i półnaturalnym, stanowi międzynarodowej rangi ostoję ptaków. Doliny Tocznnej i Kołodziejki oraz kompleksy lasów południowej części gminy są obszarami o regionalnej randze przyrodniczej.

Na terenie gminy znajduje się 26 pomników przyrody (według GUS, 2015 r.).

Rysunek 20. Pomniki przyrody w gminie Korczew (źródło: emgsp.pgi.gov.pl)

Gmina Korczew posiada opracowaną "Powszechną Inwentaryzację Przyrodniczą". Wytypowano w niej kolejne 4 obszary o walorach przyrodniczych kwalifikujących się do ochrony rezerwatowej. Są to:

- fragmenty lasów państwowych w uroczyskach Bartków i Tokary,
- fragmenty łąk w dolinie rzeki Bug.

Zaproponowano także uznanie za użytki ekologiczne 3 obiektów.

Na terenie gminy znajdują się dwie ścieżki przyrodnicze:

- ścieżka przyrodnicza Korczew - Mogielnica o długości 14 km, oznakowana kolorem zielonym. Ścieżka zaczyna się przy remizie OSP w Korczewie i ma postać pętli. Prowadzi drogami gminnymi (część asfaltowych i część gruntowych). Na trasie ścieżki ustawionych jest 10 tablic dydaktycznych.
- ścieżka przyrodnicza w rezerwacie Dębniak, prowadząca do zbiornika retencyjnego. Na trasie ścieżki o długości 500 m umieszczono 15 tablic tematycznych.

Na terenie gminy Korczew znajdują się tereny zieleni urządzonej, w tym cenny park w miejscowości Góry o powierzchni 0,75 ha. Obejmuje on wielogatunkowy drzewostan - lipy, brzozy, klasy i jesiony. Park pałacowy z XVIII wieku w Korczewie wpisany jest do rejestru zabytków. W miejscowości Tokary znajdują się pozostałości parku dworskiego z XIX wieku.

Ponadto, na terenie gminy znajdują się dwa zieleńce o łącznej powierzchni się 1,0 ha oraz tereny zieleni osiedlowej o powierzchni 0,2 ha.

Lasy

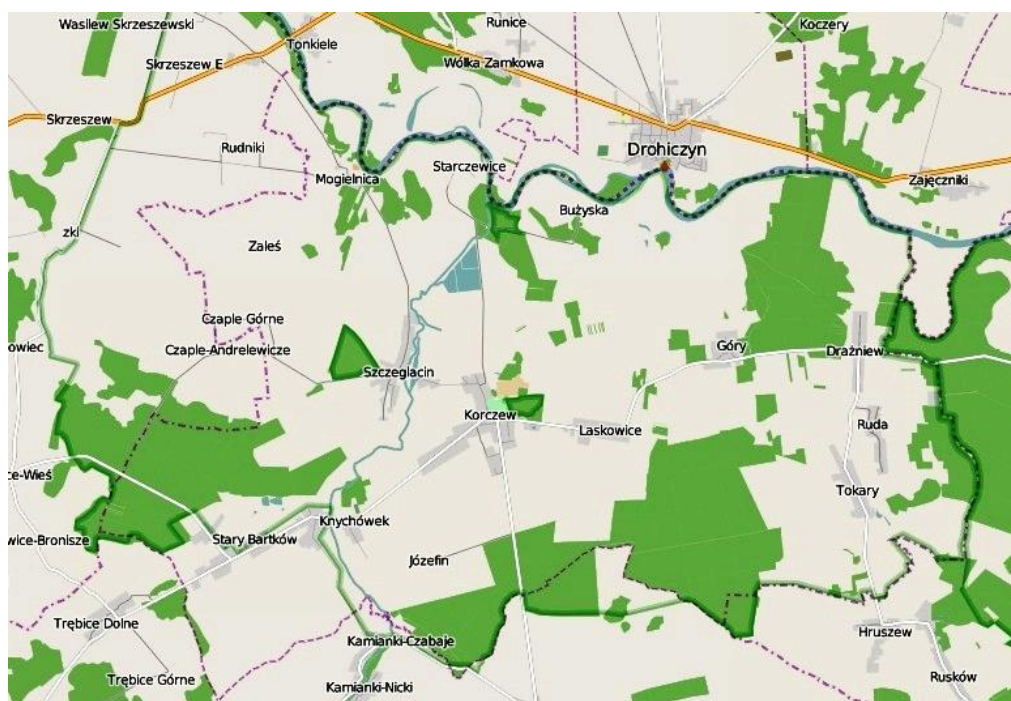
Gmina Korczew wraz z lasami w podziale na krainy i dzielnice przyrodniczo – leśne wykonanym przez T. Trampiera położona jest w IV Krainie Mazowiecko–Podlaskiej, w Dzielnicy 5 Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej.

Grunty leśne w gminie Korczew zajmują powierzchnię 2825,76 ha, w tym same lasy - 2788,56 ha. Wskaźnik lesistości gminy wynosił w 2014 r. 26,6% (dla porównania - dla powiatu siedleckiego wskaźnik wynosił 18,9%, dla województwa mazowieckiego - 23,1%, a dla całej Polski - 29,4%).

Grunty leśne związane z gospodarką leśną publiczne zajmują powierzchnię 1982,76 ha (70,2% powierzchni wszystkich gruntów leśnych w gminie). Grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 1982,76 ha, w tym będące w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Sarnaki mają powierzchnię 1977,47 ha. Grunty leśne prywatne zajmują powierzchnię 843,0 ha. Są to lasy należące do indywidualnych właścicieli.

Lasy w gminie skoncentrowane są w trzech dużych kompleksach (rysunek nr 21). Największy z nich położony jest na południu gminy, między Tokarami i Józefinem, nieco mniejszy kompleks leży na zachód od wsi Drażniew, a trzeci na północny - zachód od Bartkowa. Najmniej zalesiona jest centralna i północno - zachodnia część gminy Korczew.

Na terenie gminy dominującym zespołem roślinnym jest bór mieszany dębowo-sosnowy – *Quercus robur*-*Pinetum*, który zajmuje żyzniejsze obszary na podłożu piaszczystym. W skład drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wchodzi dwadzieścia gatunków drzew, w tym 12 gatunków występuje jako gatunki panujące.

Rysunek 21. Rozmieszczenie lasów w gminie Korczew (źródło: Open Street Map)

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita, zajmująca 67% powierzchni. Inne gatunki rosnących tu drzew to: dąb (20,3%), brzoza (7,9%), olsza (3,9%). Pozostałe gatunki, m. in. modrzew, klon, jesion, grab, topola, wierzba, świerk zajmują łącznie 0,3% powierzchni nadleśnictwa. Na terenie Nadleśnictwa występuje 64% siedlisk lasowych, 34% siedlisk borowych, 1% olsów i 1% łągów i olsów jesionowych.

Przeciętny wiek gatunków drzew rosnących na terenie nadleśnictwa wynosi 59 lat.

Na terenach leśnych gminy występuje wiele rzadkich i chronionych roślin, np.: tajeża jednostronna, parzydło leśne, wielosił błękitny.

Kompleksy leśne otoczone polami uprawnymi posiadają wysokie walory krajobrazowe. Fragmenty lasów będące częściami większych kompleksów mają bardziej zróżnicowaną i rozwiniętą linię brzegową (strefa ekotonowa) oraz dużą mozaikę wewnątrz kompleksów, przez co charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym.

Na terenie gminy Korczew zagrożenia lasów wynika z czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych.

Czynniki biotyczne to np. działalność szkodliwych owadów, grzybów patogenicznych i ssaków roślinożernych. Zagrożenie ze strony szkodników glebowych występuje w szkółce i na powierzchniach zalesianych gruntów porolnych. Głównym gatunkiem lasotwórczym w Nadleśnictwie Sarnaki jest sosna - zwalczanie szkodników wtórnych tego gatunku prowadzone jest poprzez wykładanie drzew pułapkowych na cetyńce oraz pułapek feromonowych na cetyńce i drwalnika paskowanego. Istnieje też zagrożenie ze strony pędraków, grzybów pasożytniczych - zgorzeli siewek drzew iglastych i liściastych, osutki sosny i modrzewia, rdzy na liściach oraz mączniaka dębu. Grzyby te są zwalczane poprzez opryskiwanie preparatami chemicznymi dopuszczonymi do stosowania w leśnictwie. Na uprawach i w młodnikach występuje zagrożenie ze strony opieńek, osutek sosny, mączniaka dębu, skrętka sosny. W drzewostanach powyżej 20 lat zagrożenie stanowi huba korzeni na gruntach porolnych oraz opieńki. Pasożytnicze grzyby są także jedną z przyczyn zamierania dębu, jesionu, brzozy i olszy. Szkody w lesie wyrządza zwierzyna płowa: sarna, jeleń i łoś. Głównym sprawcą szkód jest sarna, która zgryza przeważnie dąb i sosnę na uprawach. W młodnikach, szkody przez spałowanie wyrządza jeleń. Miejscami dotkliwie szkody wyrządza łoś. Notowano również szkody wyrządzone przez dziki, zajęce i myszy.

Czynniki abiotyczne mające wpływ na rozwój szkodników wtórnych to m.in. stale pogłębiający się deficyt wody w glebie, będący następstwem długotrwałych susz w okresie wiosenno-letnim. Do pozostałych czynników abiotycznych zaliczyć można ekstremalne zjawiska atmosferyczne (np. silne wiatry, późne przymrozki, śnieg, ulewne deszcze, anomalie pogodowe).

Czynniki antropogeniczne są powodowane przez człowieka (np. pożary, zanieczyszczenia przemysłowe, dewastacja, zaśmiecanie lasu). Obszar Nadleśnictwa Sarnaki zakwalifikowany jest do najniższej, III kategorii zagrożenia pożarowego. Najwięcej pożarów występuje w okresie wczesnej wiosny wskutek niekontrolowanego wypalania traw na gruntach nieleśnych oraz w sezonie letnim ze względu na wysokie temperatury powietrza i niską wilgotność ściółki leśnej. Najbardziej zagrożony pożarami jest obszar nadbużański. W zakresie prewencji Nadleśnictwo współpracuje z Komendami Powiatowymi Straży Pożarnych w Łosicach i Siedlcach oraz jednostkami OSP na terenie Nadleśnictwa, a w okresie od kwietnia do września prowadzi dyżur w biurze Nadleśnictwa.

6.2.9. Zagrożenia poważnymi awariami i nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Bezpieczeństwem ludności na terenie gminy Korczew zajmują się jednostki zarządzania kryzysowego, których działanie polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej. Organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz ich zadania i zasady działania, a także zasady finansowania zadań zarządzania kryzysowego określa ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu

kryzysowym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz.1166 z późn. zmianami). Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Obowiązuje również "Gminny plan zarządzania kryzysowego gminy Korczew" sporządzony we wrześniu 2014 r. Według tego dokumentu, największe zagrożenie dla mieszkańców gminy, zasobów materialnych i środowiska może być w przypadku wystąpienia powodzi i pożarów (tabela nr 10).

Tabela 10. Katalog zagrożeń dla gminy Korczew

Lp.	Zagrożenie	Prawdopodobieństwo	Skutki	Ryzyko
1.	Powódź	4 prawdopodobne	C duże	DUŻE
2.	Pożar	4 prawdopodobne	C średnie	DUŻE
3.	Susza i upały	3 możliwe	C średnie	ŚREDNIE
4.	Silny wiatr	4 prawdopodobne	D duże	ŚREDNIE
5.	Silny mróz	4 prawdopodobne	C średnie	ŚREDNIE
6.	Intensywne opady śniegu	4 prawdopodobne	C średnie	ŚREDNIE
7.	Zagrożenia chemiczne	2 rzadkie	C średnie	MAŁE
8.	Zagrożenia radiacyjne	2 rzadkie	C średnie	MAŁE
9.	Zagrożenia epidemiczne	3 możliwe	D duże	MAŁE
10.	Zakłócenia w dostawie energii elektrycznej	4 prawdopodobne	A nieistotne	ŚREDNIE
11.	Zakłócenia w dostawie wody	4 prawdopodobne	A nieistotne	ŚREDNIE
12.	Awaria sieci teleinformatycznych	4 prawdopodobne	A nieistotne	ŚREDNIE
13.	Katastrofa drogowa	3 możliwe	C średnie	ŚREDNIE

źródło: Gminny plan zarządzania kryzysowego gminy Korczew

Na terenie gminy Korczew nie funkcjonują zakłady zaliczane do dużego ani zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii. Nie ma tu zakładów przemysłowych gromadzących duże ilości ciekłych, stałych lub gazowych produktów toksycznych oraz materiałów łatwopalnych i wybuchowych. Potencjalne zagrożenie chemiczne może wynikać jedynie z awarii zbiorników lub instalacji na stacji paliw PHU "JUWO", znajdującej na terenie gminy w Korczewie przy ul. Przemysłowej. W ostatnich latach na terenie gminy Korczew ani w obrębie powiatu siedleckiego nie odnotowano żadnych zdarzeń, które swoim charakterem nosiłyby znamiona zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi.

Istnieje niewielkie zagrożenie wynikające z transportu materiałów niebezpiecznych, szczególnie "na czarno", tzn. świadomy transport z zatajeniem przez przewoźnika zagrożenia wynikającego z właściwości przewożonego materiału. Na terenie gminy nie ma jednak dróg wojewódzkich ani krajowych, a ze względu na natężenie ruchu na drogach powiatowych i gminnych oraz rodzaj zagospodarowania otoczenia tras komunikacyjnych, ryzyko wystąpienia takich katastrof należy ocenić jako znikome.

Zagrożenia radiacyjne mogą nastąpić w wyniku:

- awarii reaktorów w elektrowniach jądrowych państw ościennych Polski,
- transportu substancji radioaktywnych,
- prac ze źródłami promieniowania jonizującego.

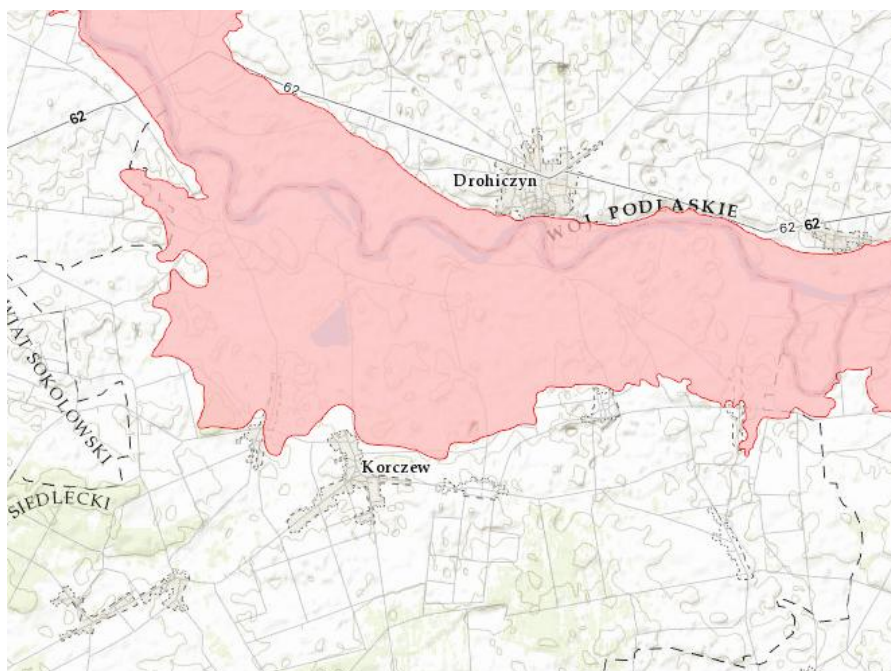
W odległości do około 300 km od granic Polski znajduje się 13 elektrowni jądrowych. Skutki ewentualnej poważnej awarii elektrowni jądrowej państwa ościennego dla gminy uzależnione będą od ilości i aktywności uwolnionych substancji radioaktywnych oraz panujących warunków meteorologicznych. Przy najbardziej niekorzystnych warunkach atmosferycznych chmura radioaktywna może dotrzeć do gminy po kilku godzinach, a skażeniem może zostać objęty obszar całej Polski. Miejscowe (lokalne) skażenia promieniotwórcze mają ograniczony zasięg i mogą wystąpić w różnego rodzaju zakładach prowadzących prace ze źródłami promieniotwórczymi. Zasięg skutków promieniowania związanych z działalnością tych jednostek nie przekracza granic terenu tych jednostek. Skutki prac dotyczą zazwyczaj osób bezpośrednio pracujących przy danym źródle. Największe zagrożenie stwarzają duże preparaty rentgenowskie lub gammograficzne do diagnostyki technicznej.

Na terenie gminy istnieje możliwość wystąpienia awarii energetycznej w następstwie oddziaływania czynników naturalnych jak m.in. silne (huraganowe) wiatry, nadmierne opady deszczu czy silne mrozy. Istnieje także ryzyko awarii w wyniku uszkodzenia infrastruktury wodociągowej. Mogą mieć miejsce katastrofy budowlane, przede wszystkim w zwartej zabudowie. Istnieje możliwość katastrof drogowych spowodowanych natężeniem ruchu.

Największe ryzyko stwarzają naturalne zagrożenia, takie jak powódzie, pożary, gwałtowne zjawiska atmosferyczne (wichury, huragany, burze) oraz susze.

Na terenie gminy Korczew zagrożenie powodziowe dotyczy rzeki Bug na odcinku około 15 km (wzdłuż linii brzegowej). Strefa zalewowa może objąć obszar o powierzchni około 1200 ha. Ocenę zagrożenia na rzece Bug należy prowadzić w odniesieniu do poziomu wody notowanego we Frankopolu z uwzględnieniem tendencji wzrostu lub spadku jej poziomu w górnym biegu rzeki (wodowskazy Dorohusk, Włodawa, Krzyczew). W strefie zagrożonej powodzią znajdują się miejscowości: Mogielnica, Starzewice, Bużyska, Góry - Ruska Strona, Drażniew - Kępa Drażniewska. Z terenów tych, w przypadku przekroczenia stanu alarmowego zachodzi konieczność ewakuacji około 100 osób, a także kilkuset sztuk bydła, trzody chlewnej, ptactwa domowego i zwierząt domowych. W 2010 r. z powodu zatoru lodowego na rzece Bug nastąpiło podtopienie miejscowości Bużyska. Oprócz pól i łąk woda zalała i zniszczyła drogę dojazdową do wsi. Szczegółowy plan działania w przypadku powodzi opisany jest w Planie Operacyjnym ochrony przed powodzią gminy Korczew.

Na terenie gminy występuje także duże prawdopodobieństwo wystąpienia miejscowych podtopień, np. podczas nadmiernych opadów deszczu lub gwałtownych roztopów (rysunek nr 22). Tereny zagrożone podtopieniami obejmują około 1/3 powierzchni gminy. Obejmują one obszar przyległy do doliny rzeki Bug. Tereny zalewowe obejmują przede wszystkim użytki zielone.

Rysunek 22. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie gminy Korczew (źródło: epsh.pgi.gov.pl)

W ostatnich latach coraz istotniejszy problem stanowią susze. Susza jest zjawiskiem naturalnym o charakterze tymczasowym i jest definiowana jako znaczące w czasie oraz na dużym obszarze odchylenie od średnich wartości opadów (deficyt opadów), które może doprowadzić do suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i społeczno-ekonomicznej, w zależności od intensywności oraz czasu trwania deficytu opadów. Susza atmosferyczna to niedostatek lub całkowity brak opadów. Susza glebowa (opisywana także jako susza rolnicza) jest powiązana z suszą atmosferyczną i prowadzi do wysychania gleby, a co za tym idzie - ograniczenia dostępności wody dla roślin. Trzecim rodzajem jest susza hydrologiczna, czyli zjawisko odnoszące „się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych”. Ostatnim rodzajem jest susza hydrogeologiczna, występująca jako następstwo przedłużającej się suszy hydrologicznej, powiązana z okresami pojawiania się niżówek w wodach podziemnych, w tym głębokich niżówek i czasu ich trwania powyżej 3 miesięcy.

Według opracowania „Wskazanie obszarów występowania zjawiska suszy wraz z określeniem jej zasięgu i natężenia na terenie RZGW w Warszawie oraz analiza możliwości zwiększenia na wskazanych obszarach dyspozycyjności zasobów wodnych” (RZGW w Warszawie, 2014 r.), obszar gminy Korczew jest w całości silnie narażony na występowanie suszy atmosferycznej. Efektem tego jest występowanie suszy rolniczej. Obszar gminy bardzo narażony na występowanie suszy hydrologicznej. Jest także bardzo podatny na suszę hydrogeologiczną. Na terenie gminy suszę odnotowano w roku 2010 oraz w roku 2013. Brak jeszcze danych za 2015 rok, jednak można przypuszczać, że susza kolejny raz wystąpiła na terenie gminy, powodując straty w uprawach rolnych.

Zagrożenie pożarowe w gminie Korczew wiąże się w szczególności z możliwością wystąpienia pożarów kompleksów leśnych. Pożary mogą wystąpić także w wyniku katastrof komunikacyjnych z udziałem materiałów łatwopalnych oraz w czasie niekontrolowanego wypalania traw i ściernisk. Występują również zabudowania gospodarcze wykonane z drewna charakteryzujące się dużą łatwopalnością. Ze względu na charakter zabudowy największe zagrożenie pożarowe występuje w miejscowościach: Góry, Bużyska, Tokary, Ruda, Józefin i Nowy Bartków. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym ryzyko wystąpienia pożaru jest nieodpowiednie posługiwanie się urządzeniami elektrycznymi, używanie prowizorycznych punktów oświetleniowych i gniazd zasilających.

Czynnikami zwiększającymi zagrożenie pożarowe są również: rozwój infrastruktury oraz starzenie się instalacji elektrycznych. Na terenie gminy Korczew ochroną przeciwpożarową zajmuje się 6 jednostek ochotniczych straży pożarnych: OSP Korczew, OSP Nowy Bartków, OSP Drażniew, OSP Tokary, OSP Ruda i OSP Szczegłacin.

Na terenie gminy występują anomalie pogodowe, stanowiące zagrożenie dla infrastruktury, ludzi i środowiska. Najczęściej są to huraganowe wiatry zrywające dachy zabudowań, powalające drzewa, słupy energetyczne i telegraficzne. Bardzo często towarzyszą im krótkotrwałe ulewne deszcze połączone z gradobiciem i wyładowaniami atmosferycznymi. Skutkami wtórnymi tych anomalii są liczne uszkodzenia budynków, pożary, brak przejezdności dróg, brak energii elektrycznej i łączności telefonicznej spowodowanych zerwaniem linii napowietrznych, a także zwiększone zapotrzebowanie na wyjazdową pomoc medyczną w licznych przypadkach pogorszenia zdrowia osób starszych, schorowanych bądź dotkniętych obrażeniami podczas huraganu.

6.2.10. Gospodarka odpadami

Do 2012 roku kwestie związane z gospodarką odpadami regulowały plany gospodarki odpadami (przygotowywane na poziomie województwa, powiatu i gminy). Zmiana nastąpiła 1 stycznia 2012 r., wraz z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.), która zniósła obowiązek wykonywania gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami. Obecnie, dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa i wdrażania hierarchii postępowania z odpadami opracowuje się jedynie krajowy plan gospodarki odpadami oraz wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Na terenie województwa mazowieckiego obowiązuje „Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018 - 2013”, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 211/12 z dnia 22 października 2012 r. Zgodnie z zapisami Planu, gmina Korczew przypisana została do regionu ostrołęcko - siedleckiego.

Gmina Korczew należy do Związku Komunalnego "Nieskażone Środowisko" z siedzibą w Łosicach, który prowadzi działania związane z gospodarką odpadami na terenie 6 gmin (miasto i gmina Łosice, gminy: Sarnaki, Platerów, Huszlew, Olszanka i Korczew).

Zgodnie z zapisami ww. ustawy, od 1 lipca 2013 r. gmina Korczew przejęła obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych określa Uchwała Nr XXII/146/2012 Rady Gminy Korczew z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Korczew. Ustawa wprowadziła nowy system gospodarowania odpadami, w którym za odbieranie i właściwe zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych oraz możliwość selektywnego zbierania odpadów odpowiada gmina. Gmina ustaliła stawkę i sposób naliczania opłaty za odbieranie odpadów, a także tryb, sposób i częstotliwość jej wnoszenia oraz wzór deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i terminie złożenia pierwszej deklaracji, którą zobowiązany jest złożyć każdy z właścicieli nieruchomości.

Przedsiębiorca, wyłoniony przez gminę w drodze przetargu, odbiera odpady wytworzone przez mieszkańców. W 2014 roku odpady komunalne odbierały dwie firmy. Gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem odpadów komunalnych przez odbierającego.

W 2014 roku zebrano z terenu gminy 148,23 ton odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wyniosło 53 kg/1 mieszkańca/rok.

W gminie Korczew funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), w którym przyjmowane są selektywnie zebrane odpady komunalne pochodzące od wszystkich

właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy, którzy złożyli deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Koszty, jakie poniosła gmina Korczew na gospodarkę odpadami komunalnymi w 2014 roku wyniosły 199,559 tys. złotych.

Gmina odpowiada również za utylizację padłych zwierząt. Na miejsce składowania i spalania chorych padłych zwierząt wyznaczono działkę gminną nr 253/3 o powierzchni 0,20 ha położoną w miejscowości Tokary.

6.3. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono wyniki analizy SWOT - metody analitycznej stosowanej w obszarach planowania strategicznego. Posłużyła ona do uporządkowania informacji zebranych m.in. w wyniku dokonanej analizy stanu aktualnego środowiska naturalnego gminy Korczew. W trakcie analizy SWOT wskazano mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia, rozpatrując je pod kątem ochrony środowiska.

Tabela 11. Wyniki analizy SWOT dla obszarów środowiska i interwencji na terenie gminy Korczew

Zasoby przyrody	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski stopień uprzemysłowienia i urbanizacji gminy, a tym samym antropopresji 2. Objęcie ochroną prawną najbardziej wartościowych terenów i obiektów w gminie (rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszary Sieci Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody) 3. Prawie cały teren gminy - 94% - położony jest w obrębie parku krajobrazowego 4. Występowanie ciągu powiązań przyrodniczych, szczególnie dolin rzecznych o funkcji korytarzy ekologicznych 5. Wysoki wskaźnik lesistości - 26,6% 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewielka powierzchnia publicznych terenów zieleni urządzonej 2. Brak środków na urządzenie nowych terenów zieleni 3. Występowanie chorób i pasożytów w lasach
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie 2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych 3. Gospodarka i ochrona lasów prowadzonych przez Nadleśnictwo Sarnaki 4. Ponadlokalne (wojewódzki, krajowy) programy zwiększania lesistości i ochrony zasobów przyrody 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany klimatu i spowodowane tym niekorzystne dla środowiska i ludzi efekty (m.in. coraz częstsze występowanie suszy, zagrożenia katastrofalnymi zjawiskami pogodowymi) 2. Zagrożenie pożarowe lasów w wyniku powtarzających się susz 3. Niskie nakłady na ochronę i rozwój zasobów przyrody, w tym terenów zieleni urządzonej 4. Liberalizacja przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym i prawa budowlanego
Klimat i powietrze	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski stopień uprzemysłowienia i urbanizacji gminy, a tym samym antropopresji - mała presja ze strony przemysłu - niska emisja zanieczyszczeń do powietrza 2. Systematyczne oczyszczanie dróg w gminie, zmniejszające pylenie do atmosfery 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska emisja spowodowana dużą ilością indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem 2. Spalanie odpadów w paleniskach domowych 3. Brak sieci gazowej na terenie gminy 4. Ubożenie społeczeństwa i brak środków na inwestycje w ekologiczne źródła ciepła lub

3. Modernizacja źródeł ciepła, zmiana paliwa na bardziej ekologiczne	energię odnawialną
4. Termomodernizacja budynków	
5. Małe natężenie ruchu na drogach gminy	
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
1. Zobowiązania dla gminy wynikające z przepisów prawa w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska	1. Allochtoniczne źródła zanieczyszczenia powietrza
2. Możliwość dofinansowania inwestycji w zakresie ochrony powietrza ze źródeł zewnętrznych	2. Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy jakości powietrza atmosferycznego
3. Realizacja wojewódzkich Programów Ochrony Powietrza	3. Pogarszająca się kondycja ekonomiczna społeczeństwa, powodująca brak inwestycji w modernizację źródeł ciepła i wykorzystanie paliwa gorszej jakości
	4. Zwiększanie się zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Klimat akustyczny	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1. Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu	1. Słaba jakość części dróg, brak utwardzenia części dróg
2. Brak dróg tranzytowych - wojewódzkich i krajowych	2. Brak chodników w części dróg
3. Dostosowanie natężenia ruchu drogowego do istniejących dróg - brak "korków"	3. Słabo rozbudowany i niedostosowany do potrzeb system komunikacji zbiorowej
4. Dobry klimat akustyczny na większości terenu gminy	4. Hałas generowany przez tereny budowy
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
1. Poprawa stanu technicznego nawierzchni drogowych	1. Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego
2. Zobowiązania wynikające z przepisów prawa w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska naturalnego	2. Brak środków na poprawę stanu technicznego dróg
	3. Brak możliwości uruchomienia transportu kolejowego
Pola elektromagnetyczne	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1. Mała i stała liczba stacji bazowych telefonii komórkowych	1. Brak monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych
2. Mała liczba źródeł promieniowania elektromagnetycznego	2. Nierozpoznane zagrożenia dla ludzi ze strony pól elektromagnetycznych
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
1. Zobowiązania wynikające z przepisów prawa w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska naturalnego	1. Brak pełnej wiedzy o skutkach długotrwałego oddziaływania pól elektromagnetycznych na ludzi i środowisko
Zasoby i jakość wód	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
1. Duży stopień zwodociągowania gminy	1. Brak systemu kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków
2. Uruchomienie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	2. Brak monitoringu jakości wód podziemnych
3. Umiarkowany stan wód powierzchniowych	3. Zagrożenie powodzią i podtopieniami
4. Monitoring wód powierzchniowych prowadzony przez WIOŚ	4. Zmiana stosunków wodnych w wyniku zmian klimatu
5. Kontrola nad wodami przeznaczonymi do picia przez Sanepid	

Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność programów zewnętrznych finansujących inwestycje z zakresu ochrony jakości wód 2. Zobowiązania wynikające z przepisów prawa w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska naturalnego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponadlokalne zanieczyszczenia wód powierzchniowych 2. Brak środków finansowych na inwestycje w zakresie ochrony wód 3. Zmiany stosunków wodnych wywołane globalnymi zmianami klimatycznymi
Zasoby geologiczne	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie zasobów geologicznych w planowaniu przestrzennym 2. Rekultywacja wyrobisk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sporadyczne przypadki nielegalnej eksploatacji kopalin
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadzór instytucji zewnętrznych (urzędów górniczych) nad złożami kopalin 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogorszenie kondycji ekonomicznej społeczeństwa skutkujący zwiększeniem nielegalnej eksploatacji kopalin
Gleby	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski stopień uprzemysłowienia gminy i brak zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi 2. Występowanie kompleksów gleb chronionych oraz gleb pochodzenia organicznego (torfy) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dokładniejszych informacji o chemizmie gleb 2. Zakwaszenie dużej części gleb 3. Podatność gleb na degradację 4. Lokalne zagrożenie erozją wodną, wietrzną i mechaniczną
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i wykorzystania biomasy 2. Większa świadomość ekologiczna rolników dzięki edukacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu gleb 2. Powtarzająca się susza glebowa wywołana globalnymi zmianami klimatu
Gospodarka odpadami	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów 2. Wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami 3. Dostępność regionalnych instalacji zagospodarowujących odpady 4. Przynależność do Związku Komunalnego "Nieskażone Środowisko" 5. Brak przemysłu wytwarzającego w dużych ilościach odpady 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przypadki nielegalnego pozbywania się odpadów (np. spalanie w piecach domowych lub usuwanie do lasów)
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zobowiązania wynikające z przepisów prawa w dziedzinie kształtowania i ochrony środowiska naturalnego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsumpcyjny wzór stylu życia skutkujący powstaniem większej ilości odpadów
Bezpieczeństwo środowiskowe	
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)	Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany klimatu i związane z nimi zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> 2. Brak dróg tranzytowych, którymi poruszają się najczęściej pojazdy przewożące materiały niebezpieczne 3. Funkcjonowanie systemu ratowniczego w przypadku sytuacji kryzysowych 4. Funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Zagrożenie powodzią w dolinie Bugu
Szanse (czynniki zewnętrzne)	Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja systemu ratowniczo - interwencyjnego na poziomie gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym 2. Realizacja programów profilaktyki zdrowia 3. Zwiększona świadomość społeczeństwa odnośnie potencjalnych zagrożeń i sposobów ochrony przed nimi 4. Dostępność systemu ubezpieczeń od skutków potencjalnych katastrof naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zmiany klimatu i związane z tym nieprzewidziane zjawiska pogodowe typu wichury, ulewne deszcze, itp. 2. Średni stan techniczny dróg stwarzający zagrożenie dla pojazdów 3. Występujące susze, zwiększające zagrożenie pożarami 4. Brak wystarczających środków finansowych na potrzeby systemu ratowniczo - interwencyjnego w obliczu nowych zagrożeń wynikających ze zmian klimatu

7. Najważniejsze problemy za zakresu ochrony środowiska

Analiza i ocena stanu środowiska na terenie gminy Korczew pozwoliła zdiagnozować główne problemy i zagrożenia, pogrupowane według poszczególnych komponentów środowiska oraz rodzajów wywieranej presji.

Problem	Cel poprawy
Zasoby przyrody	
Niewielka powierzchnia publicznych terenów zieleni urządzonej	Zwiększanie powierzchni zieleni urządzonej
Dewastacja zieleni, zaśmiecanie, niszczenie wyposażenia terenów rekreacyjnych, obiektów małej architektury, niszczenie i wykradanie roślin	Zwiększenie kontroli nad terenami zieleni urządzonej Wzrost świadomości ekologicznej (i obywatelskiej) społeczeństwa
Występowanie procesu synantropizacji na terenach wartościowych przyrodniczo, zastępowanie istniejącej roślinności półnaturalnej roślinnością zbiorowisk zastępczych, ekspansja obcych gatunków drzew i krzewów oraz wkraczanie roślinności ruderalnej	Stosowanie gatunków roślin występujących na miejscu
Nadmierna penetracja lasów przez ludzi, co skutkuje negatywnym oddziaływaniem: zapraszaniem pożarów, zanieczyszczeniem lasów odpadami, wydeptywaniem ściółki, runa leśnego i samosiewów, płoszeniem zwierzyny	Wzrost świadomości ekologicznej (i obywatelskiej) społeczeństwa Zwiększenie kontroli nad lasami
Występujące choroby i pasożyty drzew	Działania zmierzające do ochrony lasów i prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej
Brak akceptacji społecznej dla tworzenia nowych form ochrony przyrody, co wynika z obawy przed ograniczeniami wynikającymi z ustanowienia takich form - utrudnień w przyszłym zagospodarowaniu terenu	Wzrost świadomości ekologicznej (i obywatelskiej) społeczeństwa
Brak graficznej i opisowej wersji przebiegu granic obszarów Natura 2000, co nie pozwala na dokładne ich wyznaczenie w dokumentach planistycznych	Określenie granic obszarów chronionych

Problem	Cel poprawy
Niewystarczająca ochrona walorów krajobrazowych	Ochrona krajobrazu
Zachwianie stosunków wodnych, wpływające na stan zasobów przyrody, zmiany siedlisk, spadek odporności biologicznej drzewostanów	Zahamowanie zmian stosunków wodnych lub łagodzenie ich skutków
Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego - emisja zanieczyszczeń przemysłowych, komunalnych i komunikacyjnych prowadzących do spadku odporności biologicznej.	Poprawa jakości powietrza
Brak środków finansowych na rozwój i ochronę zasobów przyrody	Aktywne poszukiwanie źródeł finansowania Wzrost świadomości ekologicznej (i obywatelskiej) społeczeństwa
Klimat i powietrze	
Niska emisja spowodowana dużą ilością indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem	Ograniczanie niskiej emisji poprzez modernizację źródeł ciepła i zmianę paliwa na ekologiczne
Spalanie odpadów w paleniskach domowych	Nadzór nad gospodarką odpadami
Niewielkie wykorzystanie potencjalnych możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
Brak objęcia gminy siecią gazowniczą	Rozwój sieci gazowej
Klimat akustyczny	
Średnia jakość części dróg, szczególnie gminnych	Poprawa jakości i utwardzanie dróg
Brak chodników w części dróg	Budowa ciągów pieszych
Słabo rozbudowany i niedostosowany do potrzeb system komunikacji zbiorowej	Rozwój systemu komunikacji zbiorowej
Hałas generowany przez tereny budowy	Ochrona przed hałasem pochodzącym z placów budowy
Pola elektromagnetyczne	
Brak rozpoznania wpływu promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
Zasoby i jakość wód	
Umiarkowana jakość części wód powierzchniowych	Budowa infrastruktury służącej ochronie wód, likwidacja źródeł zanieczyszczeń
Okresowe występowanie suszy hydrologicznej	Budowa zbiorników retencyjnych Zapobieganie suszy
Niedobór infrastruktury ochrony wód	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
Niska retencja wód	Budowa zbiorników retencyjnych
Wypalanie traw i ściernisk, które jest przyczyną powstawania rakotwórczych związków WWA i ich migracji do wód podziemnych	Przestrzeganie zakazu wypalania traw
Zwiększenie zużycia wody w sektorze komunalnym	Edukacja ekologiczna
Zasoby geologiczne	
Pozostawianie wyrobisk poeksploatacyjnych bez uporządkowania i rekultywacji i dopuszczeniu do nielegalnego gromadzenia odpadów	Rekultywacja terenów zdegradowanych
Nielegalna eksploatacja kopalni	Eliminacja nielegalnej eksploatacji
Gleby	
Kwaśny odczyn pH gleb	Wapnowanie gleb
"Dzikie" wysypiska odpadów	Oczyszczanie gminy
Zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego	Edukacja dla rolników
Zmiany stosunków wodnych i przekształcenia hydrologiczne	Konserwacja systemów melioracyjnych i rozwój małej retencji
Gospodarka odpadami	
Przypadki nielegalnego pozbywania się odpadów (np. spalanie w piecach domowych lub usuwanie do lasów)	Rozwój gospodarki odpadami i kontrola

Problem	Cel poprawy
Niski wskaźnik selektywnej zbiórki odpadów	Rozwój gospodarki odpadami
Bezpieczeństwo środowiskowe	
Ryzyko występowanie katastrof naturalnych - suszy, powodzi i silnych wiatrów, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców oraz ich mienia	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego

8. Prognoza stanu środowiska do roku 2024

Poniżej przedstawiono prognozowane trendy w stanie poszczególnych elementów środowiska na terenie gminy Korczew do 2024 roku.

Przyjęto założenie, że zadania wyznaczone w programie ochrony środowiska będą realizowane zgodnie z planem (scenariusz optymistyczny).

Tabela 12. Prognozy stanu środowiska na terenie gminy Korczew w perspektywie do 2024 roku

Obszar interwencji i wskaźniki	Trend w ciągu ostatnich 10 lat	Prognoza - trend do 2024 roku	Postępy w realizacji celów polityki ochrony środowiska*
<i>Ochrona klimatu i jakości powietrza</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	1
- emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych	pozytywny	pozytywny	2
- wynikowa ocena jakości powietrza dla strefy mazowieckiej dla zanieczyszczenia pyłu zawieszonego	negatywny	pozytywny	0
<i>Zagrożenie hałasem</i>	<i>negatywny</i>	<i>negatywny</i>	0
- natężenie ruchu na drogach	negatywny	negatywny	0
<i>Poziom pól elektromagnetycznych</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	1
<i>Gospodarowanie wodami</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	2
- jakość wód powierzchniowych	pozytywny	pozytywny	2
- jakość wód podziemnych	pozytywny	pozytywny	2
<i>Gospodarka wodno - ściekowa</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	2
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej	pozytywny	pozytywny	2
- zużycie wody na jednego mieszkańca	pozytywny	pozytywny	1
- ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	pozytywny	pozytywny	2
<i>Gleby</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	2
- jakość chemiczna gleb	pozytywny	pozytywny	2
- wapnowanie gleb	pozytywny	pozytywny	2
<i>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	2
<i>Zasoby przyrodnicze</i>	<i>pozytywny</i>	<i>pozytywny</i>	2
- wskaźnik lesistości	pozytywny	pozytywny	2

Obszar interwencji i wskaźniki	Trend w ciągu ostatnich 10 lat	Prognoza - trend do 2024 roku	Postępy w realizacji celów polityki ochrony środowiska*
- powierzchnia obszarów prawnie chronionych	pozytywny	pozytywny	1
- powierzchnia terenów zieleni urządzonej	pozytywny	pozytywny	1
Zagrożenia poważnymi awariami	pozytywny	pozytywny	
- utrzymanie sprawnego systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego	pozytywny	pozytywny	2
- monitoring zagrożeń	pozytywny	pozytywny	2

*Ocena postępów w realizacji celów polityki ochrony środowiska:

0	cel nierealizowany
1	cel częściowo zrealizowany
2	cel zrealizowany lub w trakcie realizacji

9. Cele programu ochrony środowiska

9.1. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa na dzień	Wartość docelowa w roku		
Ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalno - bytowego i z komunikacji	Opracowanie i przyjęcie programu ograniczania niskiej emisji	0 31.12.2014	1 2017 r.	Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji jako element prowadzący do ich modernizacji bądź likwidacji. Określenie katalogu działań ograniczających skalę niskiej emisji Opracowanie planu likwidacji niskiej emisji.	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych Przewoźnicy, Podmioty gospodarcze
	-	-	-	Wymiana starych urządzeń grzewczych na nowocześniejsze i bardziej przyjazne dla środowiska	Właściciele i użytkownicy obiektów
	Liczba przeprowadzonych kontroli	bd	min. 6 rocznie	Kontrola przestrzegania zakazu wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych oraz trzcinowisk i szuwarów	Wójt Gminy Korczew Policja
	Liczba przeprowadzonych kontroli	bd	min. 10 rocznie	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów	Wójt Gminy Korczew Policja
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	-	-	Ograniczenie strat ciepła w budynkach mieszkalnych i obiektach, m.in. poprzez termomodernizację	Właściciele i użytkownicy obiektów
	Liczba działań	-	min. 1 na rok	Kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości	Wójt Gminy Korczew, Media Placówki oświatowe i kulturalne
	-	-	-	Rozwój i wspieranie transportu zbiorowego w celu zwiększenia jego udziału w całkowitych przewozach pasażerskich	Wójt Gminy Korczew Przewoźnicy
	Liczba nowych parkingów	-	-	Budowa sieci parkingów, zatok postojowych	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych Inwestorzy

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa na dzień	Wartość docelowa w roku		
Ograniczenie niskiej emisji, w tym emisji komunikacyjnej i sektora komunalno - bytowego	Długość wybudowanych ciągów pieszych i rowerowych w km	-	-	Budowa ciągów pieszych	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych
	-	-	-	Zachęcanie właścicieli pojazdów i promowanie proekologicznych zachowań	Wójt Gminy Korczew Media Placówki oświatowe i kulturalne
	Ilość km oczyszczanych ulic	-	min. 10%/rok	Intensyfikacja okresowego obowiązkowego czyszczenia ulic (szczególnie w okresach bezdeszczowych)	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych Właściciele terenów
	-	-	-	Wprowadzanie ograniczeń prędkości na drogach o pyłacej nawierzchni	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych
	-	-	-	Stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących brak pylenia podczas eksploatacji	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych Właściciele terenów
	-	-	-	Działania prewencyjne na poziomie wydawania decyzji środowiskowych - uwzględnianie konieczności ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza na etapie wydawania decyzji środowiskowych	Wójt Gminy Korczew
	Powierzchnia zieleni ulicznej w ha	-	-	Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych pasów zieleni izolacyjnej (z roślin o dużych zdolnościach fitoremediacyjnych)	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych
	-	-	-	Wprowadzanie energooszczędnego oświetlenia ulic, obiektów i budynków (w tym budynków użyteczności publicznej) oraz na terenach zarządzanych przez gminę	Właściciele obiektów Wójt Gminy Korczew

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa na dzień	Wartość docelowa w roku		
Ograniczenie niskiej emisji, w tym emisji komunikacyjnej i sektora komunalno - bytowego	-	-	-	Przyjmowanie skarg mieszkańców na uciążliwość odorową i kierowanie spraw do odpowiednich jednostek lub instytucji	Wójt Gminy Korczew
Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym gminy	Wykonanie analizy	0	1 w 2018 r.	Analiza potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania na terenie gminy	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych i ogniw fotowoltaicznych	Wójt Gminy Korczew Właściciele obiektów
	-	-	-	Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	Wójt Gminy Korczew Media, Placówki oświatowe i kulturalne
	-	-	-	Informowanie mieszkańców o możliwościach uzyskania zewnętrznych środków finansowych (dotacji lub pożyczek) na zadania z zakresu termomodernizacji i zmiany sposobu ogrzewania budynków	Wójt Gminy Korczew Media, Placówki oświatowe i kulturalne
Adaptacja do zmian klimatu	-	-	-	Wdrażanie programu zwiększania naturalnej i sztucznej retencji wodnej	Wójt Gminy Korczew Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Właściciele terenów
	-	-	-	Monitoring lasów pod kątem reakcji drzew na zmiany klimatyczne, m.in. obserwacje fenologiczne, strefowe zmiany zasięgu gatunków	Nadleśnictwo Sarnaki Właściciele lasów
	-	-	-	Wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej lasów poprzez rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej związanej z ochroną lasów	Nadleśnictwo Sarnaki Straż pożarna
	-	-	-	Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków	Wójt Gminy Korczew

Ryzyka:

- brak środków finansowych na realizację zadań

- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- brak impulsów ekonomicznych do zainicjowania zmian
- pogarszająca się kondycja ekonomiczna społeczeństwa, powodująca brak inwestycji w modernizację źródeł ciepła i wykorzystanie paliwa gorszej jakości
- zwiększenie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

9.2. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zagrożenia hałasem

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Kształtowanie klimatu akustycznego przez planowanie przestrzenne	-	-	-	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Wójt Gminy Korczew
	Środki finansowe przeznaczone na modernizację systemu transportowego	-	-	Prowadzenie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu komunikacyjnego na środowisko poprzez (ochrona bierna): <ul style="list-style-type: none"> • zmiany w organizacji ruchu (np. zmiana skrzyżowań na ronda), • ograniczenie prędkości pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych, na terenach intensywnej zabudowy, • stosowanie tzw. "uspokajaczy ruchu" (np. wysepki, progi zwalniające) w miejscach intensywnej zabudowy mieszkaniowej, • budowa parkingów, zatok postojowych, szczególnie w rejonach intensyfikacji funkcji usługowych. • modernizacja i naprawy nawierzchni dróg istniejących, • stosowanie nawierzchni cichych, • utwardzanie dróg, • promowanie proekologicznych zachowań właścicieli samochodów (np. Dzień bez samochodu, korzystanie ze środków transportu publicznego, korzystanie kilku osób z jednego pojazdu). 	Zarząd Dróg Powiatowych Powiatowych Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Prowadzenie działań ograniczających negatywny wpływ hałasu na środowisko (ochrona czynna):	Wójt Gminy Korczew Właściciele

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Kształtowanie klimatu akustycznego przez planowanie przestrzenne				<ul style="list-style-type: none"> tworzenie izolacyjnych pasów zwartej zieleni przy drogach, stosowanie i propagowanie rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach (np. stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków i wymiana stolarki okiennej na okna wielowarstwowe o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej właściwej ($R_w > 30\text{dB}$)). 	i administratorzy budynków Zarząd Dróg Powiatowych
	Liczba nowych wiat przystankowych Długość ciągów pieszych i rowerowych w km Liczba parkingów	-	-	<p>Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej i alternatywnej</p> <ul style="list-style-type: none"> budowa zatok w miejscach zatrzymywania się autobusów, budowa i remonty wiat przystankowych, budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych. 	Wójt Gminy Korczew Zarządy dróg
	-	-	-	<p>Wdrażanie rozwiązań ograniczających hałas w zakładach produkcyjnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> eliminację hałaśliwych procesów technologicznych, modernizację produkcji, modernizację (np. izolację akustyczną) obiektów przemysłowych, właściwą lokalizację obiektów, które mogą być potencjalnym źródłem hałasu, na terenach wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarem gęstej zabudowy 	Podmioty gospodarcze Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Właściwa organizacja robót budowlanych minimalizująca hałas	Podmioty gospodarcze
	Liczba skarg mieszkańców na hałas	-	-	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości organów władzy	Wójt Gminy Korczew WIOŚ
	-	-	-	Szczegółowa analiza wydawanych zezwoleń na działalność w sezonie letnim i narzucanie potencjalnym inwestorom wysokich wymagań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	Wójt Gminy Korczew

Ryzyka:

- brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- brak impulsów ekonomicznych do zainicjowania zmian

- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań
- brak wystarczających działań ze strony podmiotów odpowiedzialnych za drogi wojewódzkie

9.3. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: pola elektromagnetyczne

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	-	-	-	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania, m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Lokalizowanie wysokich konstrukcji wspornych poza miejscami objętymi szczególną ochroną, aby ich wpływ na krajobraz był jak najmniejszy	Inwestorzy
	-	-	-	Stosowanie zasady lokalizacji kilku źródeł promieniowania na jednej konstrukcji wsporczej, o ile jest to technicznie możliwe	Inwestorzy
	Liczba stref ograniczonego użytkowania	0	-	Wyznaczanie stref ograniczonego użytkowania wokół tych urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania	Wójt Gminy Korczew Inwestorzy
	-	-	-	Egzekwowanie zapisów zawartych w raportach oddziaływania źródeł pól elektromagnetycznych na środowisko dotyczących przestrzegania obszarów ograniczonego użytkowania	WIOŚ Starosta Siedlecki Wójt Gminy Korczew

Ryzyka:

- brak pełnej wiedzy o skutkach długotrwałego oddziaływania pól elektromagnetycznych

9.4. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarowanie wodami

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody	-	-	-	Rozwój systemu małej retencji wodnej	Wójt Gminy Korczew WZMiUW Właściciele terenu
	-	-	-	Utrzymanie i konserwacja cieków wodnych, zbiorników wodnych, stawów, oczek wodnych itp.	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
	Długość rowów melioracji szczegółowych	-	-	Budowa, konserwacja i odtwarzanie systemów melioracji szczegółowych i innych urządzeń wodnych	Wójt Gminy Korczew Właściciele terenu
	-	-	-	Zapobieganie skutkom suszy, szczególnie w rolnictwie (m.in. gromadzenie wód opadowych, dostosowanie płodozmian do zmieniających się warunków wilgotnościowych, dostosowanie terminów siewów do warunków pogodowych, stosowanie gatunków i odmian odpornych na suszę, stosowanie upraw osłaniających glebę, stosowanie urządzeń nawadniających, ochrona zadrzewień śródpolnych, wykup ubezpieczeń od skutków suszy)	Wójt Gminy Korczew Właściciele terenów Osoby uprawiające ziemię
	-	-	-	Kontrolowanie i zmniejszenie strat wody w systemach wodociągowych do wielkości akceptowalnych pod względem technicznym i ekonomicznym poprzez modernizację i konserwację urządzeń wodociągowych	Wójt Gminy Korczew Przedsiębiorstwo wodociągowe
	-	-	-	Remonty i modernizacja istniejących urządzeń służących do poboru wody i sieci wodociągowej	Wójt Gminy Korczew, Przedsiębiorstwo wodociągowe
	-	-	-	Działania edukacyjne promujące oszczędzanie wody w celu osiągnięcia trwałej świadomości wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego i oszczędnego korzystania z zasobów wodnych, informowanie w kierunku zmian nawyków korzystania z	Wójt Gminy Korczew, Przedsiębiorstwo wodociągowe Media

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
				wody	Placówki oświatowe
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba zlikwidowanych "dzikich" wysypisk	-	-	Likwidacja "dzikich" wysypisk, szczególnie tych, które są zlokalizowane na brzegach cieków	Wójt Gminy Korczew, Właściciele terenów
				Oczyszczanie dróg i powierzchni terenu z nieczystości	Wójt Gminy Korczew Właściciele nieruchomości Zarząd Dróg Powiatowych
	-	-	-	Kontrolowanie zagrożeń wód podziemnych: ustanawiania stref ochronnych ujęć, likwidacji nieużywaných otworów studziennych, itp.	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz kontrola umów na opróżnianie szamb i stanu technicznego szamb	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Wprowadzanie programów rolno-środowiskowych	Osoby uprawiające ziemię
	-	-	-	Stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Osoby uprawiające ziemię
	-	-	-	Budowa w gospodarstwach rolnych instalacji do bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych, tj. zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt obornikowych, zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu	Producenci rolni prowadzący produkcję zwierzęcą

Ryzyka:

- pogłębiające się zmiany stosunków wodnych wywołane zmianami klimatycznymi
- ponadlokalne zanieczyszczenia wód powierzchniowych
- brak środków finansowych na realizację zadań
- słaba kondycja ekonomiczna społeczeństwa
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- brak impulsów ekonomicznych do zainicjowania zmian
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

9.5. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarka wodno - ściekowa

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Zapewnienie wystarczającej ilości wody pitnej o odpowiedniej jakości	Długość sieci wodociągowej w km	60,6	-	Budowa i modernizacja systemu poboru i rozprowadzania wody sieciowej: budowa ujęć komunalnych, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowej	Wójt Gminy Korczew Przedsiębiorstwo wodociągowe
	-	-	-	Zapewnienie alternatywnych źródeł dostawy wody w sytuacjach awarii i katastrof ekologicznych	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Dążenie do identyfikacji i ograniczenia strat wody przy jej wydobyciu i przesyle	Przedsiębiorstwo wodociągowe
	-	-	-	Modernizacja i konserwacja urządzeń wodociągowych i służących do poboru wody	Wójt Gminy Korczew Przedsiębiorstwo wodociągowe
	-	-	-	Remonty i modernizacja istniejących urządzeń służących do poboru wody i sieci wodociągowej	Wójt Gminy Korczew Przedsiębiorstwo wodociągowe
Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	165	-	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych lub poza zasięgiem istniejącej i projektowanej sieci kanalizacyjnej	Wójt Gminy Korczew Właściciele nieruchomości

Ryzyka:

- brak środków finansowych na realizację zadań
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- przedłużające się terminy budowy poszczególnych inwestycji
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

9.6. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gleby

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	-	-	-	Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
	-	-	-	Ochrona przed erozją m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o najniższych klasach bonitacji	Osoby uprawiające ziemię
	Ilość środków ochrony roślin zużyta przez osoby uprawiające ziemię	-	-	Racjonalne użytkowanie środków ochrony roślin i nawozów	Osoby uprawiające ziemię
	-	-	-	Wapnowanie gleb	Osoby uprawiające ziemię
	-	-	-	Utrzymanie i odbudowa urządzeń melioracji wodnych, zapewniających odpowiedni poziom wód gruntowych i zabezpieczających użytki rolne przed okresowymi przesuszeniami lub zalaniem	Wójt Gminy Korczew Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Spółka wodna Właściciele terenów

Ryzyka:

- brak środków finansowych na realizację zadań
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań
- brak wystarczającej kontroli nad działaniami prowadzonymi przez podmioty gospodarcze

9.7. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizacja ich ilości	-	-	-	Wspieranie działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców dotyczących prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki Podmioty gospodarcze
Racjonalna gospodarka odpadami	-	-	-	Wdrożenie zasad i egzekwowanie wymagań przyjętych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Korczew	Wójt Gminy Korczew Podmioty gospodarcze Mieszkańcy gminy
	Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych	-	-	Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów	Wójt Gminy Korczew Podmioty gospodarcze Mieszkańcy gminy
	-	-	-	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu	Wójt Gminy Korczew Podmioty gospodarcze Mieszkańcy gminy
	-	-	-	Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi	Wójt Gminy Korczew Podmioty gospodarcze Mieszkańcy gminy
	Redukcja do 2020 roku masy składowanych odpadów o 35% w odniesieniu do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku	-	-	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów	Wójt Gminy Korczew Podmioty gospodarcze Mieszkańcy gminy
	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest w Mg	-	-	Usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-		

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		

Ryzyka:

- konsumpcyjny styl życia skutkujący powstaniem większej ilości odpadów
- brak środków finansowych na realizację zadań
- pogarszająca się kondycja ekonomiczna społeczeństwa
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań
- brak wystarczającej kontroli nad działaniami prowadzonymi przez podmioty gospodarcze

9.8. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zasoby przyrodnicze

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Zapewnienie zachowania terenów nieprzekształconych	-	-	-	Wdrożenie wytycznych wynikających z audytu krajobrazowego, który sporządzi Wojewoda Mazowiecki do 2018 roku	Wójt Gminy Korczew Właściciele i zarządcy obiektów, zarządcy dróg, właściciele terenów
	Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną	-	-	Wprowadzanie ochrony nowych terenów i obiektów przyrodniczo cennych. Postuluje objęcie ochroną prawną cennych przyrodniczo terenów: <ul style="list-style-type: none"> • fragmentów lasów państwowych w uroczyskach Bartków i Tokary, • fragmentów łąk w dolinie rzeki Bug. 	Wójt Gminy Korczew RDOŚ
Zahamowanie spadku różnorodności biologicznej oraz zapewnienie właściwego stanu ochrony dla możliwie dużej liczby gatunków oraz	-	-	-	Budowa i aktualizacja baz danych z zakresu zasobów przyrodniczych	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki
	Powierzchnia terenów prawnie			Wprowadzanie ochrony nowych terenów i obiektów w postaci	Wójt Gminy Korczew

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
siedlisk przyrodniczych	chronionych w ha Liczba pomników przyrody			pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych	
	-	-	-	Oznakowanie terenów i obiektów prawnie chronionych oraz ustawienie (lub uzupełnianie i konserwacja) tablic informacyjnych	Wójt Gminy Korczew Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie Starosta Siedlecki
	Program zapobiegania bezdomności zwierząt	1	1	Zapobieganie bezdomności zwierząt i opieka nad bezdomnymi zwierzętami	Wójt Gminy Korczew
Ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	-	-	-	Opracowanie przebiegu korytarzy ekologicznych i uwzględnianie tych form w planowaniu przestrzennym	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Prowadzenie akcji edukacyjnych dotyczących dzikich zwierząt wędrujących korytarzami ekologicznymi, które można spotkać na terenach zabudowanych	Wójt Gminy Korczew
Rozwój obszarów zieleni urządzonej, a także terenów i obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji	Tereny zieleni - parki spacerowo - wypoczynkowe w ha Tereny zieleni - zieleńce w ha Zieleń uliczna w ha Tereny zieleni osiedlowej w ha		- - - -	Utrzymanie bieżące zieleni urządzonej	Wójt Gminy Korczew Właściciele terenów
	-	-	-	Pielęgnacja i konserwacja drzew - pomników przyrody	Wójt Gminy Korczew Właściciele nieruchomości
	Tereny zieleni - parki spacerowo -		Tereny zieleni - parki spacerowo -	Urządzanie, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak	Wójt Gminy Korczew

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
	wypoczynkowe w ha Tereny zieleni - zieleńce w ha Zieleń uliczna w ha Tereny zieleni osiedlowej w ha		wypoczynkowe w ha Tereny zieleni - zieleńce w ha Zieleń uliczna w ha Tereny zieleni osiedlowej w ha	i nowych terenów zieleni urządzonej	
	-	-	-	Podniesienie standardów wyposażenia i jakości urządzenia istniejących publicznych terenów zieleni	Wójt Gminy Korczew Właściciele terenów
	-	-	-	Rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych	Wójt Gminy Korczew Nadleśnictwo Sarnaki Starosta Siedlecki
	-	-	-	Budowa i doposażenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi: placów zabaw, boisk, obiektów sportowych	Wójt Gminy Korczew Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkańców, Właściciele terenów
Adaptacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej do zmieniających się warunków	Wskaźnik lesistości		-	Zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych zalesień, jak i sukcesji naturalnej oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych	Nadleśnictwo Sarnaki, ARIMR Właściciele lasów
	-	-	-	Prowadzenie zabiegów pielęgnacji lasów i gruntów leśnych	Nadleśnictwo Sarnaki Właściciele lasów
	-	-	-	Ochrona lasów	Nadleśnictwo Sarnaki Właściciele lasów
	-	-	-	Uaktualnienie lub opracowanie planów urządzania lasów, w tym lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta Siedlecki Wójt Gminy Korczew Osoby prawne Właściciele lasów Nadleśnictwo Sarnaki
	-	-	-	Ochrona i dokarmianie dzikich zwierząt	Nadleśnictwo
Poprawa walorów estetycznych przestrzeni i krajobrazu	-	-	-	Uporządkowanie stanu prawnego - własnościowego nieruchomości	Starosta Siedlecki, Wójt Gminy Korczew

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
				w ewidencji gruntów	Właściciele obiektów i terenów
				Scalanie i wymiana gruntów	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki
	-	-	-	Wdrożenie zasad ustawy „krajobrazowej”	Wójt Gminy Korczew Marszałek Województwa, Właściciele i Zarządcy obiektów, Zarząd Dróg Powiatowych, Właściciele terenów
	-	-	-	Estetyzacja budynków i przestrzeni	Wójt Gminy Korczew Właściciele obiektów i terenów

Ryzyka:

- występująca coraz częściej susza glebowa
- brak środków finansowych na realizację zadań
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- brak impulsów ekonomicznych do zainicjowania zmian
- pogarszająca się kondycja ekonomiczna społeczeństwa
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak akceptacji społecznej dla części wdrażanych zmian (objęcie ochroną prawną nowych obszarów)
- brak efektywnej współpracy i koordynacji pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

9.9. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla obszaru interwencji: zagrożenia poważnymi awariami

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych	-	-	-	Rozwój monitoringu zagrożeń oraz doskonalenie systemów ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze lub hydrosferze, poważnymi awariami i katastrofami	Wójt Gminy Korczew Straż Pożarna, Policja, Obrona Cywilna
	Nakłady poniesione na sprawny system zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowy w tys. zł.	-	-	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego na wypadek wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki Powiatowa Komenda Straży Pożarnej, Ochotnicze Straże Pożarnej, Obrona Cywilna, Policja, Służby ratownictwa medycznego
	Nakłady poniesione na sprawny system zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowy w tys. zł.	-	-	Doposażenie straży pożarnej w sprzęt ratownictwa chemiczno-ekologicznego	Starosta Siedlecki Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze	Wójt Gminy Korczew Straż Pożarna, Policja, Placówki oświatowe, Media lokalne
	-	-	-	Promowanie systemu ubezpieczeń	Wójt Gminy Korczew Media lokalne
				Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową	Placówki służby zdrowia Wójt Gminy Korczew Placówki oświatowe Media lokalne
				Poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach gminy	Wójt Gminy Korczew Zarząd Dróg Powiatowych, kierowcy, policja, inspekcja drogowa

Ryzyka:

- zmiany klimatu i związane z tym nieprzewidziane zjawiska typu wichury, tornada itp.
- występujące coraz częściej susze, zwiększające zagrożenie pożarami
- brak wystarczających środków finansowych na potrzeby systemu ratowniczo - interwencyjnego w obliczu nowych zagrożeń wynikających ze zmian klimatu brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

9.10. Cele, wskaźniki oraz kierunki działania dla zagadnienia horyzontalnego: edukacja ekologiczna

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
Wykształcenie u mieszkańców nawyków i zachowań proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska	Opracowanie programu	0	1	Opracowanie i wdrożenie gminnego programu edukacji ekologicznej	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Ciągłe działania edukacji ekologicznej: organizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska (impresz edukacyjnych, warsztatów, spotkań, pogadarek i wykładów, konkursów i quizów, zbiórek odpadów problemowych, obserwacji przyrodniczych, wycieczek krajoznawczych, publikacji materiałów edukacyjnych i promujących ekologię, itp.)	Wójt Gminy Korczew Placówki oświatowe
	-	-	-	Rozwój działu dotyczącego edukacji ekologicznej i ochrony środowiska w bibliotekach szkolnych i gminnych	Biblioteki Placówki oświatowe
	-	-	-	Kształtowanie proekologicznych postaw konsumentów: zachęcanie do stosowania oznakowań opakowań produktów przyjaznych dla środowiska, promowanie znaków ekologicznych, promowanie produktów w opakowaniach łatwo poddających się odzyskowi oraz opakowaniach wielokrotnego użytku	Wójt Gminy Korczew Placówki oświatowe i kulturalne, Media
	-	-	-	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony.	Wójt Gminy Korczew Starosta Siedlecki Pozostałe instytucje i urzędy
	-	-	-	Zapewnienie każdemu mieszkańcowi gminy dostępu do informacji na temat stanu środowiska, możliwości ochrony	Wójt Gminy Korczew

Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Podmiot odpowiedzialny
	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
				środowiska i wynikających z tego korzyści zdrowotnych, ekologicznych i ekonomicznych	
				Zapewnienie udziału społeczeństwa w sprawach istotnych dla stanu środowiska - konsultacji społecznych, strategicznych ocen oddziaływania na środowisko opracowywanych dokumentów i planowanych przedsięwzięć	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Szkolenia dla pracowników instytucji publicznych w zakresie środowiska oraz przepisów o dostępie społeczeństwa do informacji o środowisku	Wójt Gminy Korczew
	-	-	-	Edukowanie mieszkańców w drodze przekazywania informacji bezpośrednich, np. obejmujących ogłoszenie Wójt Gminy Korczew zachęcające do udziału w selektywnej zbiórce odpadów, opieki nad zwierzętami, zmiany sposobu ogrzewania na bardziej ekologiczny, oszczędzania energii, itp.	Wójt Gminy Korczew Pozostałe instytucje i urzędy
Stosowanie i promocja zielonych zamówień publicznych i zielonych zakupów	-	-	-	Uwzględnianie kwestii środowiskowych, jako kryterium dodatkowego przy procedurze przetargowej	Wójt Gminy Korczew Podległe jednostki
	-	-	-	Zwiększenie świadomości pracowników urzędów i instytucji dotyczące stosowania kryteriów środowiskowych w zamówieniach publicznych (popularyzacja katalogu kryteriów środowiskowych i zasad ich stosowania oraz przykładów dobrych praktyk)	Wójt Gminy Korczew Podległe jednostki

Ryzyka:

- brak środków finansowych na realizację zadań
- brak przepisów prawnych wymuszających zmianę stanu aktualnego
- brak impulsów ekonomicznych do zainicjowania zmian
- zmiana uwarunkowań prawnych, zmieniająca warunki realizacji inwestycji i pozostałych zamierzeń
- brak efektywnej współpracy pomiędzy organami i podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań

10. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.						Źródła finansowania	
			2016	2017	2018	2019	2020	Razem		
Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza										
1.	Opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji wraz z inwentaryzacją źródeł emisji	Gmina Korczew	18,0	-	-	-	-	18,0	Budżet gminy Fundusze ekologiczne	
2.	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności						Budżet gminy	
3.	Zmiana, naprawy i konserwacja źródeł ciepła	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy Budżet powiatu Fundusze ekologiczne Środki inwestorów	
4.	Termomodernizacja obiektów	Właściciele obiektów Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy Budżet powiatu Fundusze ekologiczne Środki inwestorów	
5.	Propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów	Gmina Korczew, placówki oświatowe, media	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy Fundusze ekologiczne	
6.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy	
7.	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych i ogniw fotowoltaicznych	Gmina Korczew	3000						3000	Budżet gminy
8.	Wykonanie opracowania pt. Analiza potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania na terenie gminy Korczew	Gmina Korczew	-	-	10,0	-	-	10,0	Budżet gminy	
9.	Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza i przedstawienie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia i kosztów społeczno - ekonomicznych	Gmina Korczew	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy Fundusze ekologiczne	

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.					Źródła finansowania	
			2016	2017	2018	2019	2020		Razem
	spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery								
10.	Promocja alternatywnych źródeł energii, zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. słonecznej i geotermalnej)	Gmina Korczew	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy Fundusze ekologiczne
11.	Pomoc w usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Gmina Korczew	30,0	30,0	40,0	40,0	50,0	190,0	Budżet gminy Budżet powiatu Fundusze ekologiczne
12.	Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy Fundusze ekologiczne	
Obszar interwencji: zagrożenia hałasem									
13.	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości organów władzy	Gmina Korczew Powiat Siedlecki WIOŚ	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy	
14.	Analiza wydawanych zezwoleń na działalność w sezonie letnim i narzucanie potencjalnym inwestorom wysokich wymagań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy	
15.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy	
16.	Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie	Gmina Korczew Powiat Siedlecki Województwo mazowieckie Zarządy dróg	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Budżet gminy	
17.	Przebudowa, budowa i remont dróg publicznych	Gmina Korczew Powiat Siedlecki Województwo mazowieckie Zarządy dróg	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Budżet gminy Budżet powiatu Budżet województwa	

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.						Źródła finansowania
			2016	2017	2018	2019	2020	Razem	
18.	Budowa i remonty wiat przystankowych	Gmina Korczew Przewoźnicy	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	25,0	Budżet gminy
Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne									
19.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności						Budżet gminy
Obszar interwencji: gospodarowanie wodami									
20.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	Gmina Korczew Przedsiębiorstwo wodociągowe	W ramach bieżącej działalności						Budżet gminy Środki zewnętrzne
Obszar interwencji: gospodarka wodno - ściekowa									
21.	Konserwacja, modernizacja i naprawy ujęć wód podziemnych i stacji uzdatniania wody, w miarę potrzeb	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy
22.	Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy Fundusze ekologiczne Środki UE
23.	Konserwacja i naprawy sieci wodociągowej, w miarę potrzeb	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy
24.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	Gmina Korczew	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy
25.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Korczew	W ramach kosztów bieżących						Budżet gminy
26.	Kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb)	Gmina Korczew	W ramach kosztów bieżących						Budżet gminy
27.	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	Gmina Korczew	W ramach kosztów bieżących						Budżet gminy
28.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych	Właściciele nieruchomości Gmina Korczew	1000,0	-	-	-	-	1000,0	Budżet gminy PROW na Lata 2014-2020

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.					Źródła finansowania	
			2016	2017	2018	2019	2020		Razem
									WFOŚiGW + RPO UM
29.	Bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych oraz konserwacja urządzeń i budowli wodnych	Gmina Korczew WZMiUW RZGW Właściciele terenów	200,0	200,0	220,0	220,0	230,0	1070,0	Budżet gminy Budżet państwa
Obszar interwencji: gleby									
30.	Popularyzacja rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego (produkcja zintegrowana) – szkolenia w celu wdrożenia dobrych praktyk rolniczych i ograniczenia negatywnego wpływu środowiskowego	Gmina Korczew Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	W ramach bieżącej działalności						Budżet gminy Budżet województwa
31.	Likwidacja „dzikich” wysypisk	Gmina Korczew Właściciele terenów Nadleśnictwo	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy Budżet państwa
Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów									
32.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Korczew Powiat Siedlecki Właściciele obiektów	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy Budżet powiatu WFOŚiGW Środki właścicieli obiektów
33.	Odbiór i utylizacja padłych zwierząt	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania						Budżet gminy
34.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina Korczew	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	1000,0	Budżet gminy
35.	Sprzątanie śmieci na terenach leśnych Nadleśnictwa Sarnaki	Nadleśnictwo Sarnaki	10,0	9,0	8,0	7,0	6,0	40,0	Budżet państwa
36.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności postępowania z odpadami	Gmina Korczew	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	50,0	Budżet gminy
Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze									
37.	Budowa i aktualizacja bazy danych o zasobach przyrodniczych gminy	Gmina Korczew Powiat Siedlecki	W ramach bieżącej działalności						Budżet gminy

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.					Źródła finansowania	
			2016	2017	2018	2019	2020		Razem
		RDOŚ							
38.	Pielęgnacja i konserwacja drzew - pomników przyrody	Gmina Korczew	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy
39.	Zapobieganie bezdomności zwierząt i opieka nad bezdomnymi zwierzętami	Gmina Korczew	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	250,0	Budżet gminy Fundusze ekologiczne
40.	Urządzanie, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak i nowych terenów zieleni urządzonej	Gmina Korczew	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	500,0	Budżet gminy Fundusze ekologiczne
41.	Prowadzenie akcji edukacyjnych dotyczących dzikich zwierząt wędrujących korytarzami ekologicznymi, które można spotkać na terenach zabudowanych	Gmina Korczew	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy	
42.	Budowa i doposażenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi: placów zabaw, boisk, obiektów sportowych	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Budżet gminy	
Obszar interwencji: zagrożenia poważnymi awariami									
43.	Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową	Gmina Korczew Powiat Siedlecki	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	10,0	Budżet gminy Budżet powiatu
44.	Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze	Gmina Korczew Powiat Siedlecki Straż pożarna	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	Budżet gminy Budżet powiatu
45.	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego	Gmina Korczew Powiat Siedlecki	600,0	600,0	650,0	650,0	700,0	3200,0	Budżet gminy Budżet powiatu
46.	Promowanie systemu ubezpieczeń	Gmina Korczew Powiat Siedlecki	W ramach bieżącej działalności					Budżet gminy Budżet powiatu	
Obszar interwencji: edukacja ekologiczna									
47.	Opracowanie i wdrożenie gminnego programu edukacji ekologicznej	Gmina Korczew	W ramach działań bieżących					Budżet gminy	
48.	Ciągłe działania edukacji ekologicznej: organizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz lokalnych akcji służących ochronie środowiska (impres edukacyjnych, warsztatów, spotkań, pogadanek i wykładów, konkursów i quizów, zbiórek odpadów problemowych,	Gmina Korczew	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	50,0	Budżet gminy Fundusze ekologiczne

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.					Źródła finansowania	
			2016	2017	2018	2019	2020		Razem
	obserwacji przyrodniczych, wycieczek krajoznawczych, publikacji materiałów edukacyjnych i promujących ekologię, itp.)								
49.	Szkolenia dla pracowników instytucji publicznych w zakresie ochrony środowiska i przepisów o dostępie społeczeństwa do informacji o środowisku	Gmina Korczew	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0	Budżet gminy
50.	Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego, typu „zielone biuro”	Gmina Korczew	W ramach działań bieżących					Budżet gminy	
51.	Wsparcie edukacji ekologicznej w szkołach w zakresie zakupów wyposażenia dydaktycznego i współorganizacji zajęć edukacyjnych	Gmina Korczew	Koszty w zależności od potrzeb i możliwości finansowania					Budżet gminy	
52.	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	Gmina Korczew	W ramach działań bieżących					Budżet gminy	
53.	Kształtowanie proekologicznych postaw konsumenckich	Gmina Korczew	W ramach działań bieżących					Budżet gminy	

11. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.	Źródła finansowania
Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Tworzenie stref z zakazem ruchu samochodowego oraz stref ograniczonego ruchu	Gmina Korczew Zarząd Dróg Powiatowych	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet powiatu Budżet gminy Środki zewnętrzne
2.	Wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o pyłącej nawierzchni	Gmina Korczew Zarząd Dróg Powiatowych	W ramach bieżącej działalności	Budżet gminy
Obszar interwencji: zagrożenia hałasem				
3.	Inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej	Gmina Korczew Zarząd Dróg Powiatowych, WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Budżet gminy Budżet państwa
Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne				
4.	Wykonywanie pomiarów promieniowania elektromagnetycznego oraz dokonanie "Zgłoszenia środowiskowego" do Wójta	Inwestorzy uruchamiający źródło emisji pól elektromagnetycznych	Brak danych dotyczących kosztów	Środki inwestorów
5.	Egzekwowanie przez organy administracji pomiarów pól elektromagnetycznych w przypadku uruchomienia urządzeń lub po wprowadzeniu zmian warunków ich pracy, do których inwestorzy są zobowiązani na mocy obowiązującego prawodawstwa	WIOŚ, PPIS	W ramach bieżącej działalności	Budżet państwa
Obszar interwencji: gospodarowanie wodami				
6.	Opracowanie Planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły wraz z prowadzeniem konsultacji społecznych i strategicznej oceny. Opracowanie obejmuje cały region wodny Środkowej Wisły	RZGW w Warszawie	W ramach bieżącej działalności	NFOŚiGW, środki RZGW, WFOŚiG
7.	Weryfikacja warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły, jako aktu prawa miejscowego wspomagającego osiągnięcie celów środowiskowych. Weryfikacja obejmuje cały region wodny Środkowej Wisły	RZGW w Warszawie	W ramach bieżącej działalności	Budżet państwa
8.	Określenie linii brzegowej (odnowa osłony geodezyjnej) – uporządkowanie zasobów geodezyjnych	Powiat Siedlecki, Gmina Korczew, WZMiUW, RZGW, RDOŚ	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet powiatu WFOŚiGW w Warszawie, RDOŚ, Budżet województwa

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w tys. zł.	Źródła finansowania
9.	Monitoring wód powierzchniowych- zwiększenie ilości punktów oraz częstotliwości pomiarów, w szczególności na odcinkach występujących pogorszeń jakości wód	WIOŚ	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet województwa WFOŚiGW w Warszawie
Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze				
10.	Opracowanie i aktualizacja uproszczonych planów urzędzenia lasów	Powiat Siedlecki Nadleśnictwo	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet powiatu WFOŚiGW w Warszawie
11.	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	Powiat Siedlecki Nadleśnictwo Sarnaki	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet powiatu
12.	Wypłata ekwiwalentów za zalesienia gruntów rolnych	Powiat Siedlecki Nadleśnictwo Sarnaki	Brak danych dotyczących kosztów	ARiMR
13.	Użytkowanie i hodowla lasu	Nadleśnictwo Sarnaki	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet państwa, Środki właścicieli lasów
14.	Zalesienia gruntów porolnych	Nadleśnictwo Sarnaki Właściciele terenów	Brak danych dotyczących kosztów	Budżet państwa, Środki właścicieli lasów
15.	Gospodarowanie zwierzyną dziko żyjącą (dokarmianie zwierzyny, reagowanie w przypadkach kolizji komunikacyjnych z udziałem zwierzyny, regulacja liczebności populacji zwierzyny poprzez odłów)	Nadleśnictwo Sarnaki	W ramach bieżącej działalności	Środki Nadleśnictwa, Budżet gminy
Obszar interwencji: zagrożenia poważnymi awariami				
16.	Doposażenie w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy	Komenda Powiatowa PSP	Brak danych dotyczących kosztów	WFOŚiGW, Budżet gminy, Budżet powiatu, Komenda Wojewódzka PSP w Warszawie, środki własne
17.	Propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym i zasad bezpiecznych zachowań	Komenda Powiatowa PSP	Brak danych dotyczących kosztów	WFOŚiGW, Budżet gminy, Budżet powiatu, Komenda Wojewódzka PSP w Warszawie, środki własne

12. System realizacji programu ochrony środowiska

Za zadania wyznaczone w Programie ochrony środowiska dla gminy Korczew odpowiedzialne są organy, instytucje i podmioty poziomu gminnego, powiatowego, wojewódzkiego i krajowego. Przede wszystkim są to:

- jednostki samorządu terytorialnego (gmina Korczew i powiat siedlecki),
- jednostkami organizacyjnymi i pomocniczymi gminy i powiatu,
- podmioty realizujące poszczególne zadania wymienione w harmonogramie rzeczowo - finansowym,
- podmioty, których zadaniem jest kontrola przebiegu realizacji i efekty Programu oraz monitoring środowiska,
- ogół społeczeństwa zamieszkującego gminę Korczew.

Realizacja Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew wymaga opracowania i wdrożenia odpowiednich procedur, określających zasady współpracy wymienionych w Programie podmiotów oraz określenia zasad finansowania zadań.

Wiodącą rolę przy wdrażaniu wielu celów i zadań zaproponowanych w Programie ochrony środowiska pełnić będzie Wójt Gminy Korczew, prowadząc działania poprzez upoważnione osoby i odpowiednie wydziały Urzędu Gminy.

Rolą Wójta będzie:

- koordynacja zaplanowanych działań,
- monitorowanie realizacji celów,
- inicjowanie działań wynikających z Programu ochrony środowiska,
- zapewnienie spójności między Programem a innymi dokumentami o charakterze wykonawczym (politykami, planami i programami rozwoju), jak również planami zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy.
- składanie Radzie Gminy raportów z wykonania Programu (co dwa lata).

Szczegółowe działania Wójta Gminy Korczew:

- powołanie koordynatora lub komitetu koordynacyjnego czuwającego nad realizacją Programu ochrony środowiska i wskazującego wykonawców poszczególnych,
- podejmowanie współpracy i włączenie do realizacji Programu ochrony środowiska szerokiego grona społeczności gminy i wszystkich interesariuszy,
- stanowienie prawa lokalnego – w formie podejmowania zarządzeń, uchwał oraz decyzji administracyjnych związanych z zawartością Programu ochrony środowiska,
- aktywne poszukiwanie źródeł finansowania dla wyznaczonych w Programie zadań,
- sukcesywna realizacja harmonogramu działań własnych i kierunków interwencji,
- umieszczanie w corocznych budżetach i wieloletniej prognozie finansowej zadań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska,
- wprowadzanie niezbędnych korekt w realizacji zadań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska, w zależności od sytuacji finansowej, organizacyjnej i prawnej gminy,
- monitorowanie postępów w realizacji Programu ochrony środowiska oraz płynących stąd zmian i korzyści,
- wykonanie okresowej oceny realizacji Programu ochrony środowiska przez raporty,

- prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z wykonywaniem Programu ochrony środowiska.

Zadania z zakresu ochrony środowiska realizowane będą również przez samorząd powiatowy i wojewódzki oraz jednostki budżetowe im podległe - w zakresie ich obowiązków i kompetencji. Część zadań leży w gestii organów centralnych - ministerstw, instytucji o zasięgu krajowym i ogólnopolskich organizacji.

Zadania z zakresu ochrony środowiska wykonują także organy administracji niezespólonej m.in. regionalne zarządy gospodarki wodnej, Nadleśnictwo Sarnaki, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych. Dużą rolę w realizacji zadań na rzecz ochrony środowiska pełnią instytucje niepaństwowe: jednostki badawczo-rozwojowe, agencje, fundacje, organizacje gospodarcze i społeczne organizacje ekologiczne.

Przy realizacji Programu ochrony środowiska Wójt Gminy Korczew będzie współpracował z następującymi organami i instytucjami:

1. poziom gminny

- jednostki organizacyjne gminy

2. poziom powiatowy

- Starosta Powiatu Siedleckiego
- Zarząd Powiatu Siedleckiego
- Rada Powiatu Siedleckiego
- wydziały Starostwa Powiatowego w Siedlcach (a w szczególności Wydział Ochrony Środowiska)
- Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Siedlcach
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego
- Powiatowa Stacja Sanitarно - Epidemiologiczna
- Powiatowy Inspektor Weterynarii
- pozostałe jednostki organizacyjne powiatu

3. poziom wojewódzki

- Marszałek Województwa Mazowieckiego
- Sejmik Województwa Mazowieckiego
- Wojewoda Mazowiecki
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Warszawie
- Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie
- ośrodki doradztwa rolniczego

4. poziom centralny:

- Minister właściwy do spraw środowiska

- Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Powyżej wymienione organy i instytucje wykonują zadania i sprawują kontrolę w oparciu o przepisy prawa, w zakresie objętym ich właściwością.

Część zadań będzie wykonywana przez spółki komunalne lub podmioty prywatne wyłonione w drodze publicznych przetargów. W zarządzaniu środowiskiem biorą udział także podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Część zadań realizowana będzie przez samych mieszkańców gminy Korczew. Ważnym elementem będzie edukacja ekologiczna i komunikacja ze społeczeństwem, w tym także informacja.

Kontrola realizacji Programu wymaga oceny stopnia realizacji przyjętych w nim celów i działań, przewidzianych do wykonania. Systematycznie oceniany będzie stopień rozbieżności między założeniami a realizacją Programu oraz analizowane przyczyny tych niespójności.

Proces uchwalania aktualizacji Programu ochrony środowiska jest poprzedzony etapem opiniowania. Program podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Siedleckiego.

Wójt co 2 lata sporządzi raport z wykonania Programu ochrony środowiska i przedstawi go Radzie Gminy Korczew. W 2018 roku nastąpi ocena realizacji przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do realizacji w latach 2016 - 2017. Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

System monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska składać się będzie z podstawowych elementów:

- monitoringu środowiska,
- monitoringu wdrażania zapisów Programu ochrony środowiska, a także jego przygotowania, oceny i aktualizacji,
- monitoringu społeczny (odczucia i skutki),
- monitoringu, inspekcji i egzekucji leżących w zakresie zadań WIOŚ i innych instytucji.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego Programu ochrony środowiska wybrano wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w przyszłych aktualizacjach Programu ochrony środowiska.

Tabela 13. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
Długość sieci wodociągowej	km	43,3	57,7
Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuka	828	1026
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2162	2499
Korzystający w wodociągu w % ogółu ludności	%	71,0	89,4
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	40,3	83,5
Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³ /rok	21,2	29,8
Zużycie wody na jednego korzystającego	m ³ /rok	30,2	33,4
Zużycie wody na cele przemysłowe	dam ³ /rok		

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
Długość sieci kanalizacyjnej zbiorczej	km	1,2	0
Połączenia sieci kanalizacyjnej zbiorczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuka	4	0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej zbiorczej	osoba	182	0
Korzystający z kanalizacji zbiorczej w % ogółu ludności	%	6,0	0
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	4,3	0
Ścieki oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	4,3	
Zbiorniki bezodpływowe	sztuk	bd	502
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	sztuk	bd	165
Stacje zlewne	sztuk	bd	0
Ścieki przemysłowe odprowadzane ogółem	dam ³	bd	0
Ścieki oczyszczane przemysłowe	dam ³	0	0
Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych	sztuk	0	0
Przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych według projektu	m ³ /dobę	0	0
Ludność obsługiwana przez oczyszczalni ścieków	osoba	0	0
Równoważna liczba mieszkańców dla oczyszczalni ścieków	osoba	0	0
Liczba oczyszczalni ścieków przemysłowych	sztuk	0	0
Przepustowość projektowa oczyszczalni przemysłowych	m ³ /dobę	0	0
Długość czynnej sieci gazowej	km	0	0
Odbiorcy gazu z sieci	gosp. dom.	0	0
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	0	0
Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuka	0	0
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	0	0
Korzystający z gazu w % ogółu ludności	%	0	0
Zużycie gazu z sieci	tys. m ³	0	0
Zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca	m ³	0	0
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	0	0
Odpady komunalne zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	ton	bd	148,23
Odpady komunalne zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca	kg	bd	53,0
Osady ściekowe wytworzone w ciągu roku	ton	0	0
Jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	sztuka	bd	2
Wskaźnik lesistości	%	bd	26,6
Powierzchnia gruntów leśnych (w tym lasów)	ha	bd	2825,8
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	9894,0	9894
Rezerwy przyrody	ha	96,3	96,3
Parki krajobrazowe	ha	9894,0	9894,0
Użytki ekologiczne	ha	8,1	8,1
Pomniki przyrody	sztuka	27	26
Tereny zieleni - parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	bd	0
Tereny zieleni - zieleńce	ha	bd	1,0
Tereny zieleni osiedlowej	ha	bd	0
Wydatki ogółem na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną z budżetu gminy	tys. złotych	181,618	769,835
Wydatki na utrzymanie zieleni	tys. złotych	bd	9,9
Wydatki na gospodarkę ściekową i ochronę wód	tys. złotych	bd	63,560
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę p-poż.	tys. złotych	bd	148,553
Wydatki na gospodarkę odpadami	tys.	bd	199,559

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
	złotych		

Tabela opracowana na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2015

13. Spis tabel

Tabela 1. Struktura zagospodarowania przestrzennego gminy Korczew w 2014 r.....	12
Tabela 2. Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie gminy Korczew w 2014 r. według sekcji PKD 2007	17
Tabela 3. Liczba gospodarstw rolnych w zależności od ich wielkości (według Powszechnego Spisu Rolnego 2010).....	17
Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia	21
Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin.....	22
Tabela 6. Wody płynące na terenie gminy Korczew	26
Tabela 7. Jakość wód płynących na terenie gminy Korczew w latach 2010 - 2014.....	28
Tabela 8. Ujęcia wody w gminie Korczew	30
Tabela 9. Użytki ekologiczne na terenie gminy Korczew.....	38
Tabela 10. Katalog zagrożeń dla gminy Korczew.....	42
Tabela 11. Wyniki analizy SWOT dla obszarów środowiska i interwencji na terenie gminy Korczew ..	46
Tabela 12. Prognozy stanu środowiska na terenie gminy Korczew w perspektywie do 2024 roku.....	51
Tabela 13. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew.....	81

14. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Korczew na tle Polski (źródło: Google Maps)	11
Rysunek 2. Mapa gminy Korczew (źródło: archiwum.korczew.pl).....	11
Rysunek 3. Otoczenie gminy Korczew (źródło: ksng.gugik.gov.pl).....	11
Rysunek 4. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Korczew według regionalizacji J. Kondrackiego (2002 r.).....	12
Rysunek 5. Struktura przestrzenna gminy Korczew	13
Rysunek 6. Formy zagospodarowania terenu na terenie gminy Korczew (źródło: m.bazagis.pgi.gov.pl)14	14
Rysunek 7. Numeryczny model terenu gminy Korczew (źródło: pgi.gov.pl)	14
Rysunek 8. Układ dróg w rejonie gminy Korczew (źródło: Plan reagowania kryzysowego)	18
Rysunek 9. Rozkład zanieczyszczeń powietrza w rejonie powiatu siedleckiego w 2014 r. (źródło: WIOŚ Warszawa)	24
Rysunek 10. System melioracyjny w północnej części gminy Korczew (źródło: epsh.pgi.gov.pl).....	27
Rysunek 11. Lokalizacja ujęć wody w gminie Korczew (źródło: epsh.pgi.gov.pl).....	31
Rysunek 12. Fragment mapy potencjalnej roślinności naturalnej okolic gminy Suchożebry (Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. IGiPZ PAN, Warszawa)	33
Rysunek 13. Tereny prawnie chronione na terenie gminy Korczew (źródło: rpo.mazowia.eu)	34
Rysunek 14. Rezerwat "Dębniak" (źródło: www.parkiotwock.pl).....	34
Rysunek 15. Rezerwat "Kaliniak" (źródło: www.parkiotwock.pl).....	35
Rysunek 16. Rezerwat "Przekop" (źródło: www.parkiotwock.pl)	35
Rysunek 17. Obszar parków krajobrazowych w rejonie gminy Korczew (źródło: pgi.gov.pl)	36
Rysunek 18. Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu"(źródło: pgi.gov.pl)	37
Rysunek 19. Specjalny Obszar Ochrony "Ostoja Nadbużańska"(źródło: pgi.gov.pl)	38
Rysunek 20. Pomniki przyrody w gminie Korczew (źródło: emgsp.pgi.gov.pl)	39
Rysunek 21. Rozmieszczenie lasów w gminie Korczew (źródło: Open Street Map)	40
Rysunek 22. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie gminy Korczew (źródło: epsh.pgi.gov.pl). 44	44

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KORCZEW NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024

Korczew 2015 r.

Spis treści

1. WSTĘP	88
2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KORCZEW NA LATA 2016 - 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024"	88
3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KORCZEW NA LATA 2016 - 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024" I POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	90
3.1. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROGRAMU	90
3.1.1. <i>Obszar objęty opracowaniem</i>	91
3.2. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KORCZEW NA LATA 2016 - 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024"	94
3.3. INFORMACJA O POWIĄZANIACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KORCZEW NA LATA 2016 - 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024" Z INNYMI DOKUMENTAMI	96
3.3.1. <i>Poziom międzynarodowy</i>	96
3.3.2. <i>Poziom krajowy</i>	97
3.3.3. <i>Poziom wojewódzki</i>	103
3.4. INFORMACJE ZAWARTE W PROGNOZACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONYCH DLA INNYCH, PRZYJĘTYCH JUŻ, DOKUMENTÓW POWIĄZANYCH Z PROJEKTEM PROGRAMU	107
4. STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	114
4.1. PRZYRODA I KRAJOBRAZ (W TYM LASY)	114
4.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	124
4.2.1. <i>Wody powierzchniowe</i>	124
4.2.2. <i>Wody podziemne</i>	126
4.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	127
4.4. POWIERZCHNIA TERENU (GLEBY, GRUNTY)	131
4.5. ZASOBY KOPALIN	131
4.6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU (WARIANT ZEROWY)	131
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH	135
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	138
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	142
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	185
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	187
9.1. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE WRAZ UZASADNIENIEM WYBORU	187
9.2. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	188
10. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	189
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	191
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	191

1. Wstęp

Dokument pt. *Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* (nazywane dalej *Prognozą* i *Programem*) stanowi część strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś). Obowiązek jej wykonania określają przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz.1235 z późn. zm).

W Dziale IV, Rozdział 1, Art. 46 ust. 2 ww. ustawy stwierdzono, że:

"Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko".

Głównym celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska (zarówno pozytywnych, jak i negatywnych), jakie mogą być związane z realizacją ustaleń *Programu*. Rolą Prognozy jest też sprawdzenie, czy w rozwiązaniach przyjętych w projekcie dokumentu zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego. Ma ona również wykazać, czy przyjęte w tym dokumencie rozwiązania mają na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, chronią przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń oraz w jakim stopniu warunki realizacji rozwiązań mogą oddziaływać na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko tworzy ostateczną wersję dokumentu podstawowego, jakim jest *Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024*. Wnioski i rekomendacje w niej zawarte zostały włączone do *Programu* w jego kształcie ostatecznym.

2. Metodyka sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko "Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024"

Prognozę oddziaływania na środowisko *"Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024"* sporządzono zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej *ustawą uioś*. Zgodnie z rozdziałem 2 Art. 51 przywołanej ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

1. Zawiera:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2. Określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Przedstawia:

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W Prognozie uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem *Programu*.

Informacje zawarte w *Prognozie oddziaływania na środowisko* zostały dostosowane do stanu współczesnej wiedzy oraz do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. W dokumencie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem opracowania będącego przedmiotem postępowania.

Do przeprowadzenia prognozy wykorzystane zostały w głównej mierze dane Urzędu Gminy w Korczewie, Głównego i Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, dane zgromadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, dane będące w posiadaniu instytutów i placówek naukowo – badawczych, jak również sporządzone w ostatnich latach opracowania z zakresu omawianego zagadnienia.

Do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu wykorzystano również wyniki i analizy badań dotyczących aktualnego stanu środowiska w gminie Korczew, w tym aktualnego stanu środowiska przyrodniczego, wodnego, glebowo – gruntowego i atmosferycznego.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku.

Jako bazowy został przyjęty rok 2014. W wyjątkowych sytuacjach, gdy nie dysponowano informacjami z 2014 roku, uwzględniano dane za rok 2013.

Wskazane zostały elementy środowiska, których stan może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji *Programu* oraz potencjalne pola konfliktów i najważniejsze aspekty środowiskowe dla poszczególnych typów projektów, które będą następnie przedmiotem szczegółowej analizy w dalszych pracach nad przygotowaniem poszczególnych zadań.

3. Informacja o zawartości, głównych celach "Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024" i powiązaniach z innymi dokumentami

3.1. Informacja o zawartości, głównych celach Programu

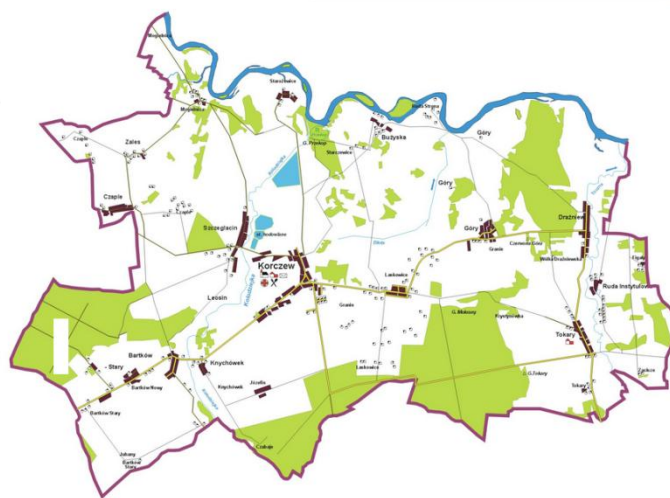
3.1.1. Obszar objęty opracowaniem

Gmina Korczew położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w północno - wschodniej części powiatu siedleckiego (rys. nr 1). Powierzchnia gminy wynosi 10495 ha (105 km²).

W skład gminy wchodzi 15 sołectw, tj. Bużyska, Czaple Górne, Drażniew, Góry, Józefin, Knychówek, Korczew, Laskowice, Mogielnica, Nowy Bartków, Ruda, Starczewice, Stary Bartków, Szczeglacin, Tokary i Zalesz. Najmniejszymi pod względem powierzchni sołectwami są: Knychówek i Zalesz, a największymi: Korczew, Góry i Tokary. W gminie znajduje się 16 miejscowości. Najludniejszą miejscowością jest Korczew (ponad 700 mieszkańców), a najmniej ludną - Józefin (około 30 mieszkańców).

Rysunek 23. Położenie gminy Korczew na tle Polski
(źródło: Google Maps)

Rysunek 24. Mapa gminy Korczew
(źródło: archiwum.korczew.pl)

Gmina jest członkiem Związku Komunalnego „Nieskażone Środowisko” z siedzibą w Łosicach, ul. Ekologiczna 5, 08-200 Łosice.

Strukturę funkcjonalną i przestrzenną gminy kształtują przede wszystkim warunki środowiska przyrodniczego. Blisko połowa terenu gminy położona jest w obrębie doliny rzeki Bug. Przeważają tu łąki i pastwiska z niewielkimi kompleksami lasów oraz starorzeczy i stawów. Pozostałe tereny to grunty rolne przedzielone dwoma dolinami rzecznyymi oraz kompleksami leśnymi.

Na terenie gminy Korczew dominują użytki rolne, zajmujące 68,7% powierzchni gminy. Spośród nich największy obszar mają grunty orne, stanowiące 44,5% powierzchni gminy. Łąki trwałe pokrywają 15,0% gminy, a pastwiska - 5,2%. Lasy i grunty zadrzewione oraz zakrzaczone stanowią 26,3% gminy. Niewielki jest udział wód powierzchniowych (w tym rowów i stawów) - 2,72%. Terenu zurbanizowane stanowią niewielki odsetek powierzchni gminy - 2,7%.

Miejscowości na terenie gminy są niewielkie, żadna z nich nie liczy więcej niż 1000 osób. Wpływ na stan osadnictwa miał plan budowy zbiornika retencyjnego "Granne" na rzece Bug, w wyniku czego część osad miała zostać zalanych wodą. Uniemożliwiło to prowadzenie przez długi okres czasu inwestycji, blokowało także rozwój funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej tych terenów.

Miejscowości na terenie gminy charakteryzują się dość zwartą zabudową. Liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy wynosi 1131 sztuk (dane GUS, 2015 r.). Zasoby mieszkaniowe wynoszą 1263 lokali i 4522 izb. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 90791 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 71,9 m², a powierzchnia przypadająca na jedną osobę to 32,5 m².

Rzeźba terenu gminy Korczew jest słabo zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się od 113 m n.p.m. w dolinie Bugu do 174 m n.p.m. w południowej części gminy.

Współczesna rzeźba terenu jest wynikiem działania lodowca z okresu zlodowacenia środkowo - polskiego oraz procesów denudacyjnych z okresu zlodowacenia bałtyckiego.

W krajobrazie gminy znajdują się 2 typy rzeźby terenu: rozległa, płaska dolina Bugu na północy gminy (o szerokości kilku km) i wyniesiona, lekko falista wysoczyzna polodowcowa na południu i zachodzie. W miejscach odsoniętych i nie porośniętych lasem, krawędź dwóch typów rzeźby jest wyraźnie widoczna w terenie.

Dolina Bugu osiąga szerokość 3-4 km, jedynie w rejonie Mogielnicy zwęża się do 1,5 km. W obrębie doliny Bugu wykształciły się dwa tarasy: zalewowy (holoceński) i nadzalewowy (plejstoceniowy). Taras zalewowy wyniesiony jest do wysokości około 2 m nad średni poziom wody w rzece i tworzy płaską powierzchnię, urozmaiconą starorzeczami, niewielkimi strumieniami i podmokłymi obniżeniami. Taras nadzalewowy wyniesiony jest około 2,5 m nad średni poziom wody i tworzy powierzchnię falista, urozmaiconą wydmami, obniżeniami i zagłębieniami terenu.

Wysoczyzna polodowcowa jest lekko falistą równiną o spadkach terenu nie przekraczających zazwyczaj 2%. Jedynie w południowej części gminy wysoczyzna opada ku dolinie Bugu stromą krawędzią erozyjną, o wysokości względnej dochodzącej do 30 m i spadkach rzędu 15%. Jej powierzchnię urozmaicają doliny niewielkich rzek, dolinki erozyjno - denudacyjne, zagłębienia bezodpływowe, wzgórza moreny czołowej, ozy i kemy.

Stroma krawędź erozyjna występuje także wzdłuż doliny rzeki Toczna. Dolina rzeki Kołodziejki ma łagodniejszą krawędź - dochodzącą do 20 m wysokości względnej i nie przekraczającą 15% nachylenia.

Gmina Korczew położona jest w strefie przejściowego klimatu morsko-kontynentalnego, co powoduje dużą zmienność pogody. Równoleżnikowe ułożenie zniszczonych i obniżonych wałów morenowych oraz pradolin powoduje, że wymiana powietrza morskiego, polarnego, zwrotnikowego i arktycznego odbywa się swobodnie. Średnia roczna temperatura na obszarze gminy wynosi około 7,4 °C. Okres wegetacyjny trwa 210 dni, a okres bezprzymrozkowy 150 dni. Gmina najlepiej usłoneczniona jest w miesiącach letnich (w czerwcu 8,1 godz.), zaś najślabiej w miesiącach zimowych (w grudniu 0,8 godz.). Średnie usłonecznienie gminy Korczew wynosi 4,4 godzin dziennie.

Rozkład przestrzenny zachmurzenia na terenie gminy nie wskazuje zróżnicowania. W przeciągu roku jest około 40 dni pogodnych i około 150 dni pochmurnych. Średnie roczne zachmurzenie na obszarze gminy kształtuje się na poziomie 6,5 stopnia pokrycia nieba. Największe zachmurzenia występują w listopadzie (8,3), a minimum roczne przypada zaś na wrzesień (5,5). Średnia roczna suma opadów wynosi 550 mm. Najwilgotniejszym miesiącem jest lipiec (80 mm). Miesiące od stycznia do kwietnia charakteryzują się najniższymi opadami, gdzie średnia miesięczna wynosi ok. 30 mm. Opady letnie w

czasie przejścia frontu chłodnego są często równe lub nawet większe od miesięcznej sumy opadów zimowych. Opady zimowe charakteryzują się niewielkim natężeniem, a do tego są krótkotrwałe.

Dominują wiatry wilgotne zachodnie z sezonowymi udziałami wiatrów północno-zachodnich (latem) i południowo - zachodnich (zimą). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3m/s. Rzadkością są wiatry silne i bardzo silne. Średnio w roku jest 20 dni z wiatrem silnym (o prędkości ponad 10m/s).

Liczba ludności gminy Korczew wynosi 2796 osób (według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., źródło: GUS). Liczba ludności zmniejszyła się nieznacznie w stosunku do 1995 r., kiedy to gminę zamieszkiwało 3525 osób.

Najliczniejszymi miejscowościami w gminie są: Korczew, Stary Bartków, Szczegłacin, Nowy Bartków i Tokary. Najmniej liczne są miejscowości: Józefin, Zaleś, Bużyska, Mogielnica, Knychówek i Starczewice.

Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 27 osób/km² i była niższa od gęstości zaludnienia Polski (123 osoby/km²) i województwa mazowieckiego (150 osób/km²).

Wskaźnik feminizacji wynosił 98, czyli na 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet. W województwie mazowieckim i w całym kraju wartość ta wynosi odpowiednio: 109 i 107 kobiet na 100 mężczyzn.

Przyrost naturalny na terenie gminy jest ujemny i wynosił w 2014 roku -10,7 promila (dla województwa mazowieckiego: +0,7 promila i dla Polski: -0,5 promila). Urodzeń żywych było 16, a zgonów 46.

Ujemne jest także saldo migracji, wynoszące w 2014 roku -7,5 promila.

Na terenie gminy Korczew funkcjonowało w 2014 roku 131 podmiotów gospodarczych (dane GUS, Bank Danych Lokalnych 2015 r.). Przewagę stanowiły podmioty działające w sektorze prywatnym - było ich 122 (93,1%). W sektorze publicznym działało 9 podmiotów.

W największej ilości funkcjonowały podmioty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą - 92 podmioty. Działały 4 spółki handlowe, 2 spółdzielnie oraz 13 stowarzyszeń i organizacji. Na terenie gminy działało 7 podmiotów będących państwowymi i samorządowymi jednostkami prawa budżetowego.

Najwięcej podmiotów działało w branżach: handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów, budownictwo, rolnictwo i przetwórstwo przemysłowe.

Na terenie gminy dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 osób (125 podmiotów). Powstające firmy to często placówki rodzinne, które zatrudniają niewielką liczbę osób. W gminie działało 6 podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób i żaden podmiot zatrudniający powyżej 50 osób.

Przeważająca część gminy Korczew ma charakter rolniczy. Według Powszechnego Spisu Rolnego 2010, funkcjonowało się tutaj 504 indywidualnych gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 10,2 ha. Przeważają małe gospodarstwa - od 1 do 10 ha. Spośród wszystkich gospodarstw 495 (98,2%) prowadziło działalność rolniczą.

Głównymi zasiewami na terenie gminy są zboża. Są to: pszenica ozima i jara, żyto, jęczmień ozimy i jary, owies, pszenżyto ozime i jare, mieszanki zbożowe ozime i jare. Uprawiana jest również kukurydza na

zielonkę i na ziarno, ziemniaki, uprawy przemysłowe, rzepak i rzepik, strączkowe jadalne i warzywa gruntowe.

W gospodarstwach utrzymywano zwierzęta gospodarskie (bydło, trzoda chlewna, konie i drób). W 330 gospodarstwach było 442 sztuk ciągników rolniczych oraz wiele innych maszyn rolniczych.

Gmina Korczew posiada walory przyrodnicze o dużym znaczeniu dla turystyki. Rozwój różnorodnych form rekreacji i wypoczynku jest jednak ograniczony m.in. z powodu braku większych zbiorników wodnych. Nie istnieje tu również zaplecze w tym zakresie – brak bazy noclegowej, zaplecza gastronomicznego, itp.

Pewien potencjał turystyczny posiada północna część gminy z uwagi na istniejące cenne walory przyrodniczo i krajobrazowe (dolina rzeki Bug). Ponadto, na terenie gminy się obiekty zabytkowe i parki dworskie, mogące być celem tzw. turystyki jednodniowej.

Sport na terenie gminy rozpowszechniany jest przede wszystkim poprzez organizowanie corocznie różnego typu rozgrywek sportowych, jak również branie udziału w rozgrywkach ponadgminnych. Aktualny stan bazy sportowej jest ubogi, są to przede wszystkim boiska sportowe przy szkołach oraz boiska wiejskie.

Sieć dróg na obszarze gminy Korczew zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi jak i ze wszystkimi sołectwami w gminie.

Ogólna ilość dróg publicznych w gminie Korczew wynosi 90,5 km, w tym 40,5 km posiada nawierzchnię twardą. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie. Układ drogowy w gminie tworzą:

- Drogi powiatowe – realizują połączenia między miejscowościami gminnymi a sąsiednimi gminami. łączna długość tych dróg wynosi 53,157 km, w tym o nawierzchni twardej ulepszonej jest 35,168 km, a twardej nieulepszonej 17,989 km.
- Drogi gminne o łącznej długości 46,87 km (w tym o nawierzchni twardej – 16,17 km) realizują one powiązania zewnętrzne gminy o bliskim zasięgu i wewnątrz-gminne.
- Drogi wewnętrzne (publiczne) to drogi, które nie są zakwalifikowane do kategorii dróg gminnych.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe. Najbliższa linia kolejowa (relacji Siedlce - Hajnówka) położona jest w odległości około 10 km od południowych granic gminy i nie ma istotnego znaczenia w powiązaniach komunikacyjnych.

3.2. Zawartość Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024"

Dokument pt. *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024"* liczy 12 rozdziałów i 83 strony.

Rozdział 1 - Spis treści

Rozdział 1 - Wykaz skrótów

Rozdział 3 - Wstęp - uzasadnia cel przygotowania Programu w kontekście prawa i zobowiązań gminy.

Przybliża również ideę zrównoważonego rozwoju. Przedstawia metodykę opracowania Programu ochrony środowiska - przedstawia narzędzia wykonania dokumentu, źródła informacji i nadrzędne akty prawne i inne opracowania.

Rozdział 4 – Streszczenie – przedstawia najważniejsze zagadnienia i skrócony opis dokumentu.

Rozdział 5 - Charakterystyka gminy Korczew - opis położenia administracyjnego i geograficznego gminy, struktury zagospodarowania przestrzennego, struktury zabudowy, ukształtowania terenu, budowy geologicznej, warunków klimatycznych, demografii, gospodarki, turystyki, rekreacji, infrastruktury technicznej (pobór i rozprowadzanie wody, oczyszczanie ścieków, gospodarka ciepła, zaopatrzenie w gaz i energię elektryczną), transportu i komunikacji.

Rozdział 6 - Ocena stanu środowiska - przedstawiono stan aktualny, główne problemy oraz program działań dla 11 sektorów: klimatu, jakości powietrza atmosferycznego, pól elektromagnetycznych, klimatu akustycznego, gospodarki wodnej, gospodarki wodno - ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Wykonano analizę SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia).

Rozdział 7 - Najważniejsze problemy z zakresu ochrony środowiska - na podstawie diagnozy stanu środowiska na terenie gminy oraz wykonanej analizy SWOT przedstawiono najważniejsze problemy środowiska na terenie gminy. Wskazano tym samym najpilniejsze obszary wymagające interwencji.

Rozdział 8 - Prognoza stanu środowiska do roku 2024 - wykonano prognozę stanu środowiska dla kilku najważniejszych elementów środowiska i czynników powodujących presję na środowisko.

Rozdział 9 - Cele programu ochrony środowiska - dla 11 sektorów wyznaczono cele, wskaźniki i kierunki interwencji.

Rozdział 10 - Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem - zawarto konkretne działania, jakie powinny zostać zrealizowane w ciągu następnych lat na terenie gminy Korczew w poszczególnych sektorach interwencji.

Rozdział 11 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem - zawarto konkretne działania, jakie powinny zostać zrealizowane w ciągu następnych lat na terenie gminy Korczew w poszczególnych sektorach interwencji.

Rozdział 12 - System realizacji programu ochrony środowiska - przedstawiono sposób kontroli oraz dokumentowania realizacji Programu. Przedstawiono sposób oraz częstotliwość raportowania efektów Programu i zestaw wskaźników monitoringowych.

Generalnie, zaproponowano 21 celów i kierunków interwencji. Harmonogram rzeczowo - finansowy zadań własnych zawiera 53 pozycje, z których część składa się dodatkowo z wielu podzadań. Harmonogram zadań monitorowanych zawiera 17 pozycji.

3.3. Informacja o powiązaniach Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024" z innymi dokumentami

Założenia wyjściowe do opracowania *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024"* opierają się na uwarunkowaniach:

- zewnętrznych - które wynikają z zamierzeń i obowiązków w dziedzinie ochrony środowiska województwa mazowieckiego, Polski, jak i międzynarodowych,
- wewnętrznych, które wynikają z zamierzeń i obowiązków gminy,
- zawartych w obowiązujących aktach prawnych.

Kształt *Programu* determinują ustalenia, rekomendacje, cele i zadania wynikające z:

- obowiązującego systemu prawa w Polsce, w tym zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej oraz innych zobowiązań międzynarodowych (np. konwencji, porozumień i umów, ratyfikowanych przez Polskę),
- dokumentów koncepcyjnych i strategicznych z obszaru rozwoju, ochrony środowiska i planowania przestrzennego oraz ze strategii i polityk sektorowych.

Poniżej wymieniono najważniejsze strategie unijne, krajowe i wojewódzkie związane z ochroną środowiska.

3.3.1. Poziom międzynarodowy

Krajowy Program Reform Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu

Dokument jest długookresową strategią rozwoju Unii Europejskiej na lata 2010–2020. Został zatwierdzony przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r., zastępując wcześniejszą „Strategię Lizbońską”. W Programie "Europa 2020" największy nacisk został położony na reformy społeczne, walkę z bezrobociem i zmiany na rynku pracy. „Europa 2020” określa trzy obszary priorytetowe:

1. Wzrost inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach.

2. Wzrost zrównoważony - transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej.
3. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Program "Europa 2020" wyznacza pięć celów głównych:

1. Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20 - 64 lata.
2. Poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w szczególności z myślą o tym, aby łączny poziom inwestycji publicznych i prywatnych w tym sektorze osiągnął 3% PKB.
3. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Unia Europejska zdecydowana jest podjąć decyzję o osiągnięciu do 2020 r. 30-procentowej redukcji emisji w porównaniu z poziomami z 1990 r., o ile inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnych redukcji emisji, a kraje rozwijające się wniosą wkład na miarę swoich zobowiązań i możliwości.
4. Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.
5. Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa.

Program zawiera również dziesięć zintegrowanych wytycznych stanowiących podstawę do opracowania przez rządy państw członkowskich krajowych programów reform. Następnym krokiem jest wyznaczenie siedmiu inicjatyw przewodnich.

Ramowa Dyrektywa Wodna

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE) wyznacza kilka priorytetowych celów środowiskowych:

- zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi między poborami a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka,
- promowanie zrównoważonego korzystania z wód.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Ostatecznym celem dyrektywy jest osiągnięcie do końca 2015 r. „dobrego stanu” ekologicznego i chemicznego wszystkich wód wspólnotowych.

3.3.2. Poziom krajowy

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030

„Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030" została przyjęta przez Radę Ministrów 5 lutego 2013 r. Jest to wiodąca, długofalowa strategia rozwojowa, obejmująca perspektywę do 2030 roku. Określa główne trendy i wyzwania rozwoju, określa kierunki łączenia wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska. Porusza aspekt zapewnienia ciągłości dostaw energii z uwzględnieniem efektywności jej wykorzystania.

Strategia wyznacza wizję państwa do 2030 r., model rozwoju kraju i wyznacza cel główny oraz obszary strategiczne. Są one następujące:

- Cel główny: "Poprawa jakości życia Polaków".
- Obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), efektywności i sprawności państwa.

Obszarom strategicznym podporządkowane zostały cele strategiczne oraz kierunki interwencji w podziale tematycznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

"Strategia Rozwoju Kraju 2020" została przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów. Jest to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazująca zadania państwa, niezbędne do wzmocnienia procesów rozwojowych (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych). *Strategia* wyznacza trzy obszary:

1. Sprawne i efektywne państwo.
2. Konkurencyjna gospodarka.
3. Spójność społeczna i terytorialna.

Celem głównym *Strategii* jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

W ramach każdego z obszarów strategicznych wyznaczono cele, dla których wyznaczono jeszcze następujące priorytetowe kierunki interwencji publicznej:

1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.
2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe.
3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.
4. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.
5. Wzrost wydajności gospodarki.
6. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
7. Rozwój kapitału ludzkiego.
8. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.
9. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
10. Zwiększenie efektywności transportu.
11. Integracja społeczna.
12. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
13. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Dokument wyznacza również zadania państwa w perspektywie 2020 roku o charakterze systemowym, inwestycyjne "twarde" i inwestycyjne "miękkie".

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa 2020

„Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” (BEIŚ) została przyjęta przez Radę Ministrów 15 kwietnia 2014 r. W Strategii uwzględniono 3 główne i kilkanaście celów szczegółowych:

1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię.
3. Poprawa stanu środowiska.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie” (KSRR), została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. Dokument określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Strategia wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych.
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)

"Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki" (SIEG) została przyjęta przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013 r. Dokument zakłada główny cel, jakim jest wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe:

1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.
2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.
3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.
4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Celom szczegółowym przypisane zostało 30 celów operacyjnych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)

„Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego” (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów 18 czerwca 2013 r. Dokument dotyczy kapitału ludzkiego i poprawy jakości życia obywateli kraju. Strategia diagnozuje szesnaście podstawowych problemów związanych z kapitałem ludzkim i proponuje rozwiązania uwzględniające cykl życia człowieka (w podziale na etapy: wczesne dzieciństwo, edukacja szkolna, edukacja na poziomie wyższym, aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo, starość). W *Strategii* wyznaczono pięć celów szczegółowych:

1. Wzrost zatrudnienia.
2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

„Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego” (SRKS) została przyjęta przez Radę Ministrów 16 maja 2013 r. Dokument dotyczy zdolności obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, które sprzyjają kreatywności oraz wzmacniają wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów. Za główny cel strategiczny dla obszaru kapitału społecznego uznano jego wzmocnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski. *Strategia* wyznacza cel główny, zdefiniowany jako: *„Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno - gospodarczym Polski”* oraz formułuje cztery cele szczegółowe:

1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji i kreatywności oraz komunikacji.
2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.
3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.
4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

„Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)” (SRT) została przyjęta przez Radę Ministrów 22 stycznia 2013 r. Dokument przedstawia kierunki rozwoju transportu w Polsce w zgodności z celami zawartymi w „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju” (DSRK) i „Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020” (ŚSRK). Strategia zawiera cel główny:

- Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Dokument formułuje dwa cele strategiczne:

1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego.
2. Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Strategia zawiera pięć celów szczegółowych:

1. Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej.
2. Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym.
3. Bezpieczeństwo i niezawodność.
4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
5. Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020

„Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa” (SZRWIR) została przyjęta przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012 r. Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa zdefiniowano w strategii w następujący sposób: "Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju". Dążenie do osiągnięcia celu głównego będzie realizowane poprzez działania przypisane do pięciu celów szczegółowych:

1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej.
3. Bezpieczeństwo żywnościowe.
4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego.
5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

„Polityka energetyczna Polski do 2030 roku” (PEP) została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. Do podstawowych kierunków polityki energetycznej zaliczono:

1. Poprawę efektywności energetycznej.
2. Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii.
3. Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej.

4. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw.
5. Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii.
6. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK)

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (KZPK) została przyjęta przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 r. Koncepcja wyznacza sześć podstawowych celów:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości

"Krajowy Program Zwiększania Lesistości" został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca 1995 r., a następnie zmodyfikowany w 2002 r. Głównym celem *Programu* jest stworzenie warunków do zwiększenia lesistości Polski do 30% w r. 2020 i 33% w 2050 r., zapewnienie optymalnego przestrzenno-czasowego rozmieszczenia zalesień oraz ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz preferencji zalesieniowych gmin.

Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły

W "Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły" cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko - chemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód według rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód podziemnych. Cele środowiskowe dla wód podziemnych przyjęto za Ramową Dyrektywą Wodną i są one następujące:

- zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi między poborami a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka,

- promowanie zrównoważonego korzystania z wód.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

3.3.3. Poziom wojewódzki

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Strategia jest dokumentem, którego zapisy powinny mieć wpływ na kształt przyszłego rozwoju przez określenie długookresowych procesów rozwojowych w regionie. Cel główny zdefiniowano jako: "Zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie".

Wyznaczono sześć obszarów działania, dla każdego z nich wyznaczono priorytetowy cel strategiczny:

- Przemysł i produkcja - "Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym".
- Gospodarka - "Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii".
- Przestrzeń i transport - "Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego".
- Społeczeństwo - "Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki".
- Środowisko i energetyka - "Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska".
- Kultura i dziedzictwo - "Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia".

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego” został przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego dnia 7 lipca 2014 r. Dokument określa kierunki rozwoju regionu. Plan wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa, formułuje kierunki polityki przestrzennej, przenosząc zapisy „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego” na układ przestrzenny – w formie polityk przestrzennych. Główne założenia dokumentu:

- Rozmieszczenie w przestrzeni inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w oparciu o cele i zasady zagospodarowania przestrzennego województwa.
- Ukierunkowanie działań dotyczących rozwoju gospodarczego, kultury i ochrony środowiska, poprzez uwzględnianie uwarunkowań, szans i zagrożeń wynikających ze zróżnicowanych cech przestrzeni województwa.
- Oddziaływanie na zachowania przestrzenne podmiotów gospodarujących w przestrzeni, by były one zgodne z ogólnymi celami rozwoju województwa.

W oparciu o ustalenia Planu wyznaczane są m.in. inwestycje do kontraktu terytorialnego, a także strategicznej oceny wniosków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Mazowieckiego. Na jego podstawie uzgadniane są również projekty dokumentów planistycznych na poziomie gmin.

Program Ochrony Środowiska na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 roku

"Program Ochrony Środowiska na lata 2011 - 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r." został przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego dnia 13 kwietnia 2012 r. (Uchwała Nr 104/12). Program uwzględnia najważniejsze uwarunkowania środowiskowe wynikające z opracowań strategicznych, określa konieczne przedsięwzięcia oraz szacunkowe koszty niezbędne do ich wykonania, wskazuje realizatorów poszczególnych działań, a tym samym stanowi politykę ekologiczną województwa mazowieckiego. Nadrzędny cel jest następujący: "Ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców regionu". Główne cele średniookresowe do 2018 r. są następujące:

- Poprawa jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu do 2020 r.
- Poprawa jakości wód.
- Racjonalna gospodarka odpadami.
- Ochrona powierzchni ziemi.
- Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.
- Efektywne wykorzystanie energii.
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
- Ochrona walorów przyrodniczych.
- Zwiększenie lesistości.
- Ochrona lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej.
- Przeciwdziałanie poważnym awariom.
- Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych.
- Ochrona przed powodzią i suszą.
- Ochrona przed osuwiskami.
- Ochrona przeciwpożarowa.
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Mazowsza.
- Udział społeczeństwa w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska.
- Upowszechnienie znaczenia zarządzania środowiskowego.
- Zwiększenie roli placówek naukowo-badawczych Mazowsza we wdrażaniu eko-innowacji.
- Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody w środowisku.

Program możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii Województwa Mazowieckiego

"Program możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii Województwa Mazowieckiego" został przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 208/06 z dnia 9 października 2006 r. Program ma na celu:

- Identyfikację zasobów energii odnawialnej na terenie województwa.
- Identyfikację zakresu wykorzystania zasobów energii odnawialnej w chwili obecnej.
- Wskazanie obszarów szczególnie predestynowanych dla wykorzystania zasobów energii odnawialnej oraz obszarów wykluczenia dla inwestycji.

- Opracowanie zagadnień formalno-prawnych związanych z budową źródeł energii wykorzystujących energię odnawialną.
- Omówienie dostępnych źródeł finansowania projektów.
- Ocenę kosztów pozyskania energii z poszczególnych źródeł.

Dokument nie formułuje celów strategicznych.

Wojewódzki Program Ochrony nad Zabytkami na lata 2012 - 2015

"Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015" jest podstawowym dokumentem określającym politykę samorządu województwa w sferze sprawowania opieki nad dziedzictwem kulturowym oraz jego racjonalnym wykorzystaniem. Głównym zamierzeniem Programu jest stworzenie warunków dla kreowania i realizowania zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami na terenie województwa mazowieckiego oraz wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy i społeczny regionu.

Program wytycza następujące cele:

- Ochrona i zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa regionu Kształtowanie tożsamości regionalnej poprzez wykorzystanie walorów zabytkowych.
- Wzrost społecznej akceptacji dla ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego regionu.
- Efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego regionu oraz kreowanie pasm turystyczno - kulturowych.

Program małej retencji dla Województwa Mazowieckiego

Opracowanie "Programu małej retencji dla Województwa Mazowieckiego" na szczeblu wojewódzkim porządkuje i nadaje priorytet działaniom związanym z retencją wodną a jego wdrożenie przyczyni się do uporządkowania gospodarki wodnej zlewni leżących w Województwie Mazowieckim. Celem programu jest opracowanie spójnego dokumentu planistycznego, dającego podstawy do oceny propozycji i projektów przygotowywanych na poziomie lokalnym.

Program nie formułuje celów ani kierunków działań o charakterze strategicznym.

Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza na lata 2007-2015

"Regionalna Strategia Innowacji na lata 2007-2015" została uchwalona przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 21 kwietnia 2008 roku.

Cel główny Strategii brzmi: "Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw Mazowsza, prowadzący do przyspieszenia wzrostu i zwiększenia konkurencyjności w skali UE".

Cele strategiczne:

- Zwiększenie współpracy w procesach rozwoju innowacji i innowacyjności.
- Wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw województwa mazowieckiego.
- Wzrost środków i efektywności finansowania działalności proinnowacyjnej w regionie.

- Kształtowanie i promowanie postaw proinnowacyjnych oraz pro-przedsiębiorczych.

Program zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020

„Program zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego” został uchwalony przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 19 lutego 2007 r. (Uchwała Nr 18/07). Głównym celem Programu jest osiągnięcia wskaźnika lesistości Mazowsza około 25% w 2020 r.

Zasadniczym celem Programu jest wskazanie rejonów, gdzie rekomendowane jest zwiększanie powierzchni zalesionych i zadrzewionych oraz określenie zasad prowadzenia zalesień. Dokument stanowi jednocześnie instrukcję dla samorządów, w oparciu o którą możliwe będzie doprecyzowanie lokalizacji gruntów przeznaczanych do zalesienia.

3.4. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem *Programu*

Dla części z wymienionych w punkcie 3.2 niniejszej *Prognozy* dokumentów strategicznych, powiązanych z projektem *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* sporządzone zostały prognozy oddziaływania na środowisko. W tabeli poniżej przedstawiono sformułowania i główne wnioski zawarte w tych prognozach.

Tabela 14. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024

Nazwa dokumentu	Główne wnioski
Poziom krajowy	
Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Kraju 2020	Założenia Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (ŚSRK) będą miały w przeważającej mierze pozytywne oddziaływanie. Nie zidentyfikowano ani jednego celu ŚSRK, który oddziaływałby tylko negatywnie na wszystkie komponenty środowiska. Najwięcej negatywnych oddziaływań zidentyfikowano dla celów II obszaru. Większość celów spowoduje same pozytywne skutki dla człowieka i środowiska. Brak jednak bezpośredniego odniesienia do kwestii środowiska i zrównoważonego rozwoju.
Prognoza oddziaływania na środowisko Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Największe znaczenie w zakresie oddziaływań środowiskowych, będą miały stymulowane zmiany populacyjne. Dotyczy to zwłaszcza skutków rozwoju funkcji metropolitalnych i dużych ośrodków miejskich. Wzrost wskaźnika zagęszczenia populacji w ośrodkach rozwoju pociągał będzie za sobą konsekwencje w postaci lokalnego wzrostu presji skierowanych w głównej mierze na środowisko przyrodnicze, związanych ze wzrostem strumienia odpadów wymagających unieszkodliwienia, wzrostem ładunku zanieczyszczeń w ściekach oraz ilości ścieków kierowanych do oczyszczenia, wzrostem zapotrzebowania na wodę pitną i towarzyszącym temu rosnącym deficytem zasobów wody zdanej do użytku oraz samą koncentracją źródeł emisji zwiększających poziom lokalnej, indywidualnej i zbiorowej presji. Z drugiej strony zmiany demograficzne polegać będą na odpływie ludności z terenów peryferyjnych, co również skutkować może szeregiem istotnych dla środowiska przemian, takich jak intensyfikacja produkcji rolnej, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, zmiany struktury ścieków, zalesienia, itp.
Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)	Stwierdzono, że nie ma możliwości uniknięcia działań, które mogą potencjalnie negatywnie wpłynąć na środowisko przyrodnicze lub pogorszyć warunki równoważenia rozwoju. Ograniczenie i/lub złagodzenie konfliktów pomiędzy wymogami ochrony środowiska, a oddziaływaniem sektora transportu będzie można osiągnąć poprzez wprowadzanie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technologicznych i architektonicznych-krajobrazowych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej. Duża część kierunków działań uznana została za sprzyjającą łagodzeniu presji transportowych.
Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko	Główne zalecenia są następujące: <ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie priorytetowych problemów ochrony środowiska i energetyki, • zapewnienie zgodności Strategii z: zasadą zrównoważonego rozwoju i koniecznością jej wdrażania, zasadą kompleksowości w ochronie środowiska, zasadą przezroczności, • wprowadzanie działań związanych z ochroną krajobrazu do procesu planowania przestrzennego, • wspieranie rozwoju lokalnych instalacji energetycznych opartych na biomasie.

Nazwa dokumentu	Główne wnioski
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>W Prognozie zostały zawarte m.in. następujące zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwrócono uwagę na rozwiązania wariantowe, przede wszystkim potrzebę i możliwość rozwoju w Polsce energetyki rozproszonej oraz możliwość takiego prowadzenia rozwoju społeczno-gospodarczego, który nie będzie prowadził do nadmiernych potrzeb transportowych, • negatywnie oceniono całkowite pominięcie resortu środowiska wśród pomiotów, które powinny mieć istotny wpływ na zagospodarowanie przestrzenne Polski, • dla lepszego zobrazowania całościowego oddziaływania polityki przestrzennej na środowisko, zaproponowano wprowadzenie, zarówno na poziomie krajowym, jak i wojewódzkim, wskaźnika syntetycznego w postaci tzw. „ślądu ekologicznego”.
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Polityki energetycznej Polski do 2030 roku</p>	<p>Wnioski są następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania w zakresie efektywności energetycznej powinny być z jednakową intensywnością prowadzone w dwóch komplementarnych obszarach – możliwie szybkiej poprawy efektywności wykorzystania energii pierwotnej oraz redukcji zapotrzebowania na energię finalną, zwłaszcza w sektorze usług i gospodarstw domowych oraz w transporcie, • kwestii poprawy efektywności energetycznej należy podporządkować, przyjmowane na potrzeby realizacji polityki instrumentarium, w tym standardy środowiskowe i energetyczne oraz elastyczne mechanizmy bilansowania najważniejszych emisji (CO₂, SO₂, NO_x) – stworzy to preferencje dla instalacji o najwyższej sprawności energetycznej, • przyjęty cel kierunkowy dla energii ze źródeł odnawialnych należy uznać za ekstensywny, ale biorąc pod uwagę rzeczywiste tempo rozwoju sektora, różnorodne bariery ekonomiczne, prawne i przyrodnicze oraz obecny stan wyjściowy, jest to cel sformułowany realistycznie.
Poziom wojewódzki	
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze</p>	<p>Przeprowadzona analiza wskazuje, że potencjalnie najwięcej negatywnych oddziaływań na środowisko związane będzie z realizacją kierunków działań określonych w obszarze tematycznym Przestrzeń i Transport tj.: (17) Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu jako czynnik rozprzestrzeniania procesów rozwojowych, (21) Udrożnienie systemu tranzytowego. Również wiele niekorzystnych skutków środowiskowych towarzyszyć będzie realizacji kierunków działań (37) Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, (39) Produkcja energii ze źródeł odnawialnych, określonych w ramach obszaru tematycznego Środowisko i Energetyka.</p> <p>Negatywne oddziaływania na środowisko wynikać będą głównie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeznaczania terenów otwartych na cele komunikacyjne m.in. dokończenie budowy autostrady A2, budowa obwodnic miast, budowa nowych przepraw mostowych, • degradacji krajobrazu (niwelacja terenu, wprowadzanie elementów antropogenicznych), • przerwania ciągłości powiązań przyrodniczych, • zakłóceń systemów hydrologicznych (m. in. budowa odwodnień dróg), • pogorszenia klimatu akustycznego i emisji zanieczyszczeń do atmosfery, wód i gleb pochodzących ze

Nazwa dokumentu	Główne wnioski
	<p>źródeł komunikacyjnych.</p> <p>Korzystny wpływ na środowisko związany będą przede wszystkim z realizacją kierunków działań (35) Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska i (38) Inwestycje związane z uzdatnianiem wody i utylizacją odpadów, odnową terenów skażonych, zmniejszeniem zanieczyszczeń, określonych w ramach obszaru tematycznego Środowisko i Energetyka.</p> <p>Korzystne oddziaływania (głównie o charakterze długoterminowym), związane będą głównie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczeniem negatywnego wpływu gospodarki odpadami w wyniku realizacji systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, wdrażaniem niskoodpadowych technologii produkcji, • zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego poprzez działania inwestycyjne ograniczające ruch tranzytowy w miastach, upowszechnianie publicznej komunikacji zbiorowej, wzrost udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych, • poprawą klimatu akustycznego, głównie w miastach, w wyniku budowy tras obwodowych, • poprawą stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych, na skutek realizacji licznych zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz zwiększaniem retencji wód, • zmianą użytkowania gruntów w wyniku wprowadzania zalesień.
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego</p>	<p>Zgodnie z wynikami analizy realizacja żadnej z polityk przestrzennych nie zagraża zasobom, walorom ani jakości środowiska województwa mazowieckiego. Najwięcej korzystnych oddziaływań będzie wynikało z realizacji: <i>Polityki kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska oraz Polityki poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego</i>. Wpłyną one pozytywnie na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi, ochronią zasoby i walory przyrodnicze, przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa, jak i jakości poszczególnych komponentów środowiska tworząc warunki dla zrównoważonego rozwoju regionu. Najwięcej negatywnych skutków dla środowiska niesie realizacja <i>Polityki rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych oraz Polityki poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa</i>, które wiążą się z realizacją nowych inwestycji infrastrukturalnych i zajęciem nowych terenów. Niekorzystny wpływ na komponenty środowiska może być jednak minimalizowany poprzez m.in. stosowanie bezpiecznych dla środowiska technologii (w tym BAT) i racjonalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej. Znaczące zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje zwłaszcza realizacja projektów związanych z budową i przebudową infrastruktury komunikacyjnej zmierzającej do m.in.: poprawy dostępności Warszawy, ośrodków regionalnych i subregionalnych oraz poprawy spójności terytorialnej regionu, która warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny oraz wzrost konkurencyjności, może jednak lokalnie zagrozić ciągłości korytarzy ekologicznych i spójności obszarów chronionych.</p>
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 roku</p>	<p>Realizacja przedmiotowego <i>Programu</i> będzie miała pozytywny wpływ na stan środowiska na terenie województwa mazowieckiego, w szczególności na zdrowie i warunki życia ludzi, jak i walory przyrodnicze. Realizacja niektórych działań określonych w <i>Programie</i> może powodować negatywne oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, zabytki oraz dobra materialne. Sytuacje takie są jednak nieliczne</p>

Nazwa dokumentu	Główne wnioski
	<p>i w zdecydowanej większości realizacja danych działań przyniesie korzyści środowiskowe, które znacznie przewyższają możliwe negatywne oddziaływania. Zdecydowaną większość stwierdzonych negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.</p> <p>Nie stwierdzono także możliwości występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym także na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 jak również na integralność sieci Natura 2000.</p>
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Programu zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020</p>	<p>Realizacja dokonywanych zgodnie z nim zalesień powinna przyczynić się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenia retencjonowania i łagodzenia ekstremalnych przepływów wód powierzchniowych oraz stabilizacji poziomu wód gruntowych, • przeciwdziałania degradacji i erozji gleb oraz stepowieniu krajobrazu, • zwiększania udziału lasów w globalnym bilansie węgla przez wiązanie CO₂ z powietrza, wody i gleby, • korzystnej modyfikacji warunków hydrologicznych i topoklimatycznych na terenach rolniczych, • zachowania zasobów genowych flory i fauny oraz przywracaniu różnorodności biologicznej i naturalności krajobrazu, • utrzymania i wzmocnieniu ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych, • tworzenia możliwości wypoczynku dla ludności oraz poprawy warunków życia na terenach zurbanizowanych.
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Programu możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii Województwa Mazowieckiego</p>	<p>Przeprowadzona ocena przewidywanego, znaczącego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych kierunków rozwoju energetyki wskazuje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najwięcej korzystnych oddziaływań związanych będzie z wykorzystaniem energii solarnej, geotermalnej i wodnej, • najwięcej negatywnych wpływów (o lokalnym zasięgu) może towarzyszyć realizacji energetyki wiatrowej, • pomijalnie mały wpływ na komponenty środowiska i elementy struktury przestrzennej dotyczyć będzie rozwoju energetyki na bazie biomasy. <p>Do najważniejszych korzyści ekologicznych zaliczyć można:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (dwutlenek siarki, pyły, tlenek węgla), • ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, • zmniejszenie zużycia nieodnawialnych paliw kopalnych, • zmniejszenie ilości deponowanych odpadów komunalnych i osadów ściekowych oraz odpadów z rolnictwa, leśnictwa i przemysłu drzewnego. <p>Do najistotniejszych negatywnych oddziaływań można zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obniżenie bioróżnorodności w przypadku upowszechnienia się monokultur roślin energetycznych w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo (gatunki obce), • wzrost emisji tlenków azotu w przypadku dużego i powszechnego wykorzystania biomasy,

Nazwa dokumentu	Główne wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • ewentualne obniżenie walorów estetycznych krajobrazu związane z licznymi instalacjami służącymi do wykorzystania zasobów energii odnawialnej wiatru (siłownie wiatrowe, linie energetyczne), wód geotermalnych (duże obiekty zakładów ciepłowniczych), • biomasy z upraw roślin energetycznych (wielkoobszarowe monokultury). <p>Pozytywne skutki realizacji <i>Programu</i> istotnie dominują nad potencjalnymi oddziaływaniami negatywnymi. Szczegółowe analizy na etapie przesądzeń lokalizacyjnych (procedura ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć) oraz zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych pozwolą zminimalizować negatywny wpływ inwestycji na środowisko.</p>
<p>Prognoza oddziaływania na środowisko Programu małej retencji dla Województwa Mazowieckiego</p>	<p>Wnioski z Prognozy są następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Można oczekiwać bardzo niewielkich, lokalnych zmian klimatu w kierunku zwiększenia uwilgotnienia, głównie na obszarach mokradłowych, na których nastąpi wzrost poziomu wód gruntowych. • Wszystkie proponowane działania powodują zahamowanie odpływu, a tym samym obniżenie maksymalnych przepływów wezbraniowych, stanowią więc element ochrony przed powodzią. W niektórych przypadkach, np. poniżej obiektów torfowych, może nastąpić zmniejszenie przepływów w okresie lata na skutek wzrostu ewapotranspiracji. • Nastąpi podwyższenie poziomu wód gruntowych w otoczeniu budowli piętrzących. W większości przypadków będzie to miało dodatni wpływ na środowisko przyrodnicze. Spodziewać się należy wzrostu zasilania zbiorników wód podziemnych, szczególnie w rejonach o obniżonym poziomie tych wód. • W małych zbiornikach, rowach, gdy są porośnięte roślinnością, następuje wyraźna poprawa jakości wód. • Proponowane rozwiązania uatrakcyjniają krajobraz obszarów wiejskich i zurbanizowanych. Niezbędne jest projektowanie budowli wkomponowujących się w otaczający krajobraz. • Na obszarach zalanych (budowa zbiornika) zostanie zlikwidowana roślinność łądowa. W przypadku urozmaicenia czaszy zbiornika wytworzyć się może cenny ekosystem wodny. Podwyższenie wody na obszarach torfowych umożliwi rozwój roślinności bagiennej, a również utrzymanie w dobrej kondycji łąk i pastwisk. • Realizacja programu wywierać będzie duży dodatni wpływ na gleby organiczne – nastąpi ograniczenie procesów mineralizacji i degradacji torfów. • Podwyższenie poziomu wody, a szczególnie zalanie będzie miało wpływ na bezkręgowce – nastąpi dostosowanie się do nowych warunków wilgotnościowych. Nie należy spodziewać się negatywnego wpływu na ssaki oraz ptaki. Tworzone zbiorniki i spiętrzenia zwiększą powierzchnię lustra wody, tworząc środowisko dla fauny wodnej, jak również wodopoje. • Piętrzenia wody mogą spowodować utrudnienia w migracji ryb. Zaleca się budowę przepławek, a dla budowli ze stałym progiem – przyjęcie takiej konstrukcji, która nie stanowi przeszkody dla ryb. • Nie przewiduje się budowy zbiorników rekreacyjnych. Niektóre z nich mogą być wykorzystywane przez

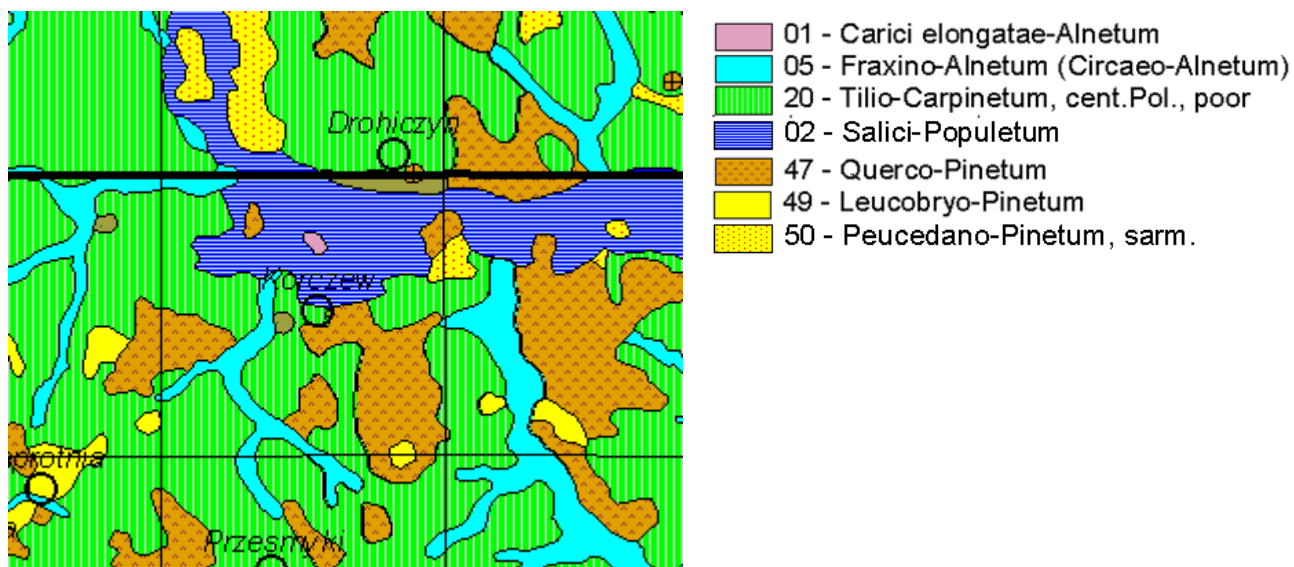
Nazwa dokumentu	Główne wnioski
	<p>ludność miejscową. Nie należy spodziewać się negatywnych oddziaływań na skutek zbyt intensywnego użytkowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W otoczeniu planowanych budowli piętrzących nie występują obiekty budowlane, jak również nie stwierdza się obiektów zabytkowych. Zwraca się jednak uwagę, że przy prowadzeniu robót ziemnych mogą być odkryte nieznane obiekty archeologiczne. • Jedynie w trakcie realizacji robót wystąpi hałas powodowany pracą maszyn budowlanych. Nie będzie wywierał wpływu na ludzi, ponieważ roboty będą prowadzone w większej odległości od zabudowań mieszkalnych. • Przewiduje się, że na obszarach Natura 2000 będą realizowane jedynie inwestycje poprawiające warunki wodne chronionych ekosystemów. Pomimo tego niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej terenu, na którym będzie realizowana inwestycja.

4. Stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej Prognozie, dotyczy całego obszaru gminy. Cały obszar gminy (choć nie w jednakowym stopniu) objęty zostanie oddziaływaniem skutków realizacji Programu. Poniżej przedstawiono opis stanu poszczególnych komponentów środowiska gminy Korczew, które mogą zostać poddane oddziaływaniu w wyniku realizacji Programu ochrony środowiska.

4.1. Przyroda i krajobraz (w tym lasy)

Obszar gminy Korczew pod względem klasyfikacji geobotanicznej (J.M. Matuszkiewicz – Atlas RP, 1997 r.) należy do krainy Południowopodlaskiej, okręgu Wysoczyzny Siedleckiej, jednostki Sarnackiej (E.3c.10c). Współczesna szata roślinna terenu gminy (tzw. roślinność rzeczywista) ukształtowała się pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem działalności człowieka, a w szczególności takich jej form jak: osadnictwo, rolnictwo i gospodarka leśna.

Rysunek 25. Fragment mapy potencjalnej roślinności naturalnej okolic gminy Korczew (Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. IGiPZ PAN, Warszawa)

Na terenie gminy i w najbliższym rejonie występują następujące naturalne siedliska:

- olsy środkowoeuropejskie - *Carici elongatae* - *Alnetum*,
- nadrzeczne łągi wierzbowo - topolowe - *Salici* - *Populetum*,
- niżowy łąg jesionowo - olszowy - *Fraxino-Alnetum*,
- grąd subkontynentalny, seria uboga - *Tilio* - *Carpinetum*,
- świetlista dąbrowa, postać niżowa - *Potentillo albae* - *Quercetum typicum*,

- kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe - *Pino-Quercetum*,
- suboceaniczny bór świeży - *Leucobryo-Pinetum*,
- kontynentalny bór sosnowy, odnowa sarmacka - *Peucedano - Pinetum*.

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary w gminie Korczew zostały włączone do krajowego i regionalnego systemu obszarów chronionych. Na terenie gminy obszary objęte ochroną prawną zajmują powierzchnię 9894 ha, w tym (rysunek nr 13):

- 3 rezerwy przyrody o łącznej powierzchni 96,3 ha (0,9% powierzchni gminy),
- 1 park krajobrazowy - 9894,0 ha (94,3% powierzchni gminy),
- 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 8,11 ha (0,08% powierzchni gminy),
- 2 obszary sieci Natura 2000.

Rysunek 26. Tereny prawnie chronione na terenie gminy Korczew (źródło: rpo.mazowia.eu)

Rezerwaty przyrody na terenie gminy Korczew to:

- Rezerwat leśny „Dębniak” o powierzchni 20,84 został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1978 r. - M.P. z 1978 r. Nr 4, poz. 20. Rezerwat znajduje się we wschodniej części gminy. W rezerwacie dominuje zbiorowisko wielogatunkowego lasu liściastego z przewagą dębu i lipy, o charakterze grądu i cechach zbiorowiska naturalnego. Występują tu m.in.: dziki bez koralowy, porzecznica alpejska, wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, pierwiosnek wyniosły oraz rzadziej: naparstnica zwyczajna, orlik pospolity i storczykowate: kruszczyk szerokolistny i podkolan biały. Rezerwat ma charakter parku przypałacowego z częściowo zachowaną infrastrukturą (ścieżki, zbiorniki retencyjne).

Rysunek 27. Rezerwat "Dębniak" (źródło: www.parkiotwock.pl)

- Rezerwat „Kaliniak” o powierzchni 54,41 ha został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. - M.P. nr 26 poz. 141. Rezerwat buduje wielogatunkowy drzewostan grądowy składający się z: dębu, lipy, jesionu, klonu oraz wiązu pospolitego i wiązu szypułkowego. Żyzne podłoże o dużej wilgotności powoduje, że flora w rezerwacie jest bogata. Występują tu: bniec czerwony, jaskier kosmaty, kokorycz pusta i kokorycz pełna, miodunka ćma, śledziennica skrętołistna oraz wiechlina odległokłosa. Poza tym w rezerwacie można spotkać: czerniec gronkowy, lilię złotogłów i turzycę leśną.

Rysunek 28. Rezerwat "Kaliniak" (źródło: www.parkiotwock.pl)

- Rezerwat leśny „Przekop” o powierzchni 21,08 ha został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 sierpnia 1964 r. - M.P. nr 62 poz. 288. Celem powołania rezerwatu była ochrona naturalnych fragmentów środowiska wilgotnych i żyznych lasów liściastych typowych dla doliny Bugu.

Rysunek 29. Rezerwat "Przekop" (źródło: www.parkiotwock.pl)

Gmina Korczew leży w obszarze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, utworzonego w 1993 roku. Jest jednym z największych obiektów tego typu w Polsce. Jego powierzchnia wynosi 741,36 km², a otuliny 395,35 km². Chroni prawie 120 km rzeki Bug i 40 km rzeki Narew. Park położony jest na terenie 20 gmin. Znajduje się w nim 14 rezerwatów przyrody. Obszar parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Informacje poniżej pochodzą z oficjalnej strony internetowej Parku (www.parkiotwock.pl).

Największym walorem Parku jest zachowana dolina Bugu, z meandrującą rzeką, licznymi starorzeczami i wyspami w nurcie oraz piaszczystymi łachami i skarpami. Oprócz doliny rzecznej do parku wchodzi również kompleksy leśne - pozostałości dawnych puszczy. Na terenie Parku dominują bory sosnowe. Zachowało się tu jeszcze wiele cennych lasów łąkowych. Nadrzeczne tereny to kontrast wielu środowisk.

Rysunek 30. Obszar parków krajobrazowych w rejonie gminy Korczew (źródło: pgi.gov.pl)

Przez teren parku przechodzą granice zasięgów geograficznych takich gatunków jak lepnica litewska, sasanka Tekli, zimoziół północny, smagliczka drobna. Z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin na terenie NPK stwierdzono 6 gatunków roślin (widlicz cyprysowaty, starodub łąkowy, wielosił błękitny, czarcikęsik Kluka, cibora żółta, turzyca luźnokępkowa). Występują tu gatunki typowe dla innych regionów kraju, jak np. lepiężnik kutnerowaty - gatunek nadmorski czy parzydło leśne gatunek typowy dla terenów górskich.

Wśród zwierząt największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Stwierdzono tu występowanie ponad 200 gatunków, w tym ponad 150 lęgowych. Do najrzadszych należą związane z obszarami podmokłymi i dolinami rzecznyymi takie gatunki jak: kulik wielki, bąk, kszyc, rybitwa rzeczna, czarna, białoczelna, błotniak stawowy, brodziec piskliwy, perkozy, sieweczki rzeczna i obroźna. W norach na stromych nadrzecznych skarpach gnieźdzą się zimorodek i kolonijnie jaskółka brzegówka. Nad wodami pospolita jest czapla siwa i biała. Dolina Bugu odgrywa ogromną rolę jako trasa przelotu oraz miejsce odpoczynku i żerowania ptaków migrujących.

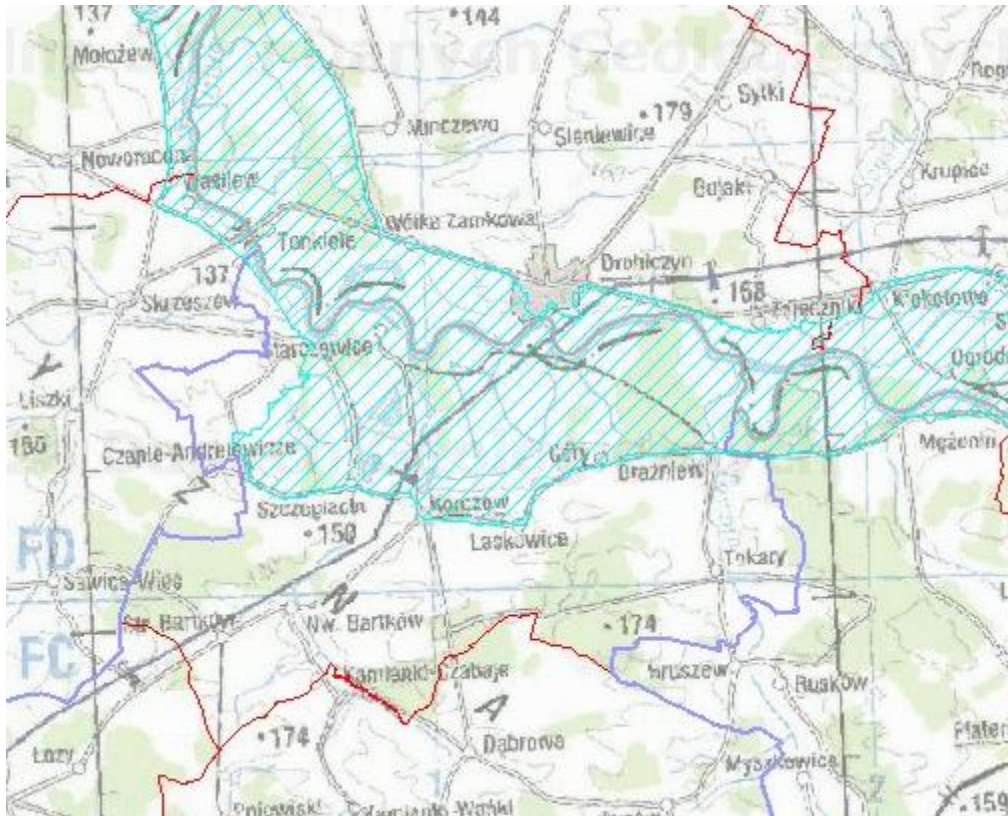
Oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych, w parku znajdują się rozległe obszary o zachowanym tradycyjnym wiejskim krajobrazie kulturowym.

Kontynuacją Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego w kierunku wschodnim jest Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu, leżący już poza granicą gminy Korczew.

Na terenie gminy Korczew znajdują się dwa obszary sieci Natura 2000. Są to:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu" PLB140001. Powierzchnia obszaru na terenie gminy Korczew to 1584,5 ha (15,1% powierzchni gminy). Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 74309,9 ha.

Obszar obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi. Wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Taras zalewowy rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów.

Rysunek 31. Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu" (źródło: pgi.gov.pl)

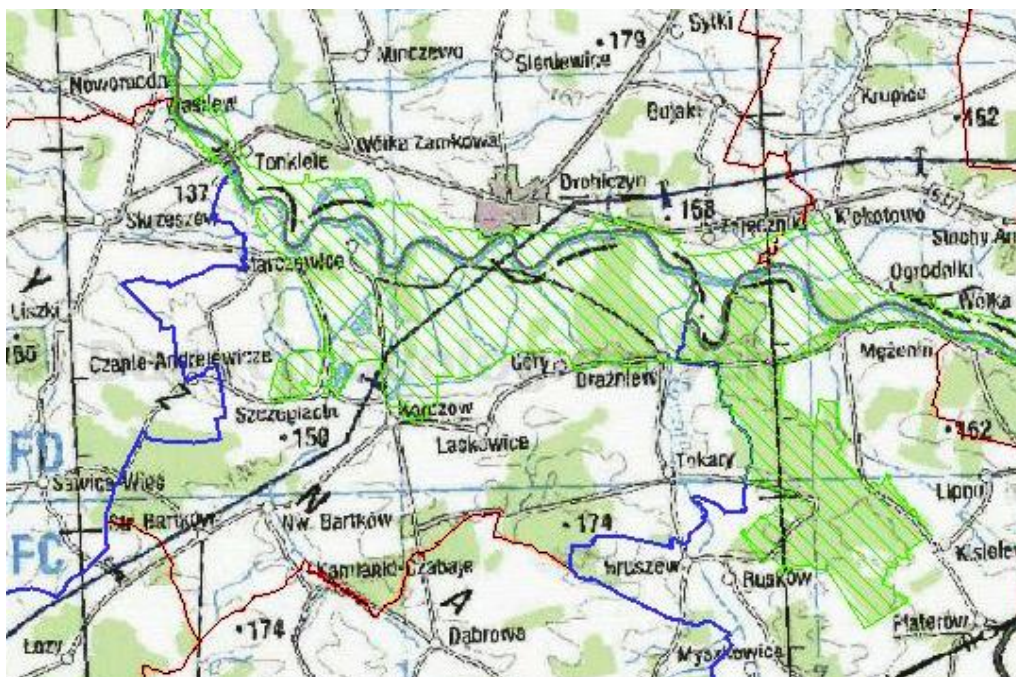
Dolina Bugu jest ostoją ornitologiczną o międzynarodowej randze. Na liście "Ostoi ptaków w Polsce" znajduje się pod symbolem IBAE-Poland 095. Występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych gadożera; do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer (PCK), kszyc, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna (PCK), zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym.

Bogata jest tu fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków.

- Specjalny Obszar Ochrony "Ostojka Nadbużańska" PLH140011. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 46036,74 ha.

Ostojka obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Jest to naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. Występuje tu 16 rodzajów siedlisk, które wymienione są w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów

dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kosa złotawą i kielbim biało-płetwym. Znajdują się tu stanowiska rzadkich gatunków roślin, w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Rysunek 32. Specjalny Obszar Ochrony "Ostoja Nadbużańska"(źródło: pgi.gov.pl)

Na terenie gminy Korczew znajduje się 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 8,11 ha, w tym:

- 6 śródleśnych bagien o ogólnej powierzchni 6,71 ha, położonych na terenie lasów państwowych w rejonie wsi Drażniew, Tokary, Korczew (rozporządzenie nr 18/96 Wojewody Siedleckiego z dnia 10 kwietnia 1996 r. - Dz.Urz. Woj. Siedleckiego nr 10 poz. 139),
- 2 obszary położone na terenie lasów państwowych we wsi Bużyska (rozporządzenie nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 r. - Dz.Urz. Woj. Mazowieckiego nr 106 poz.1035).

Tabela 15. Użytki ekologiczne na terenie gminy Korczew

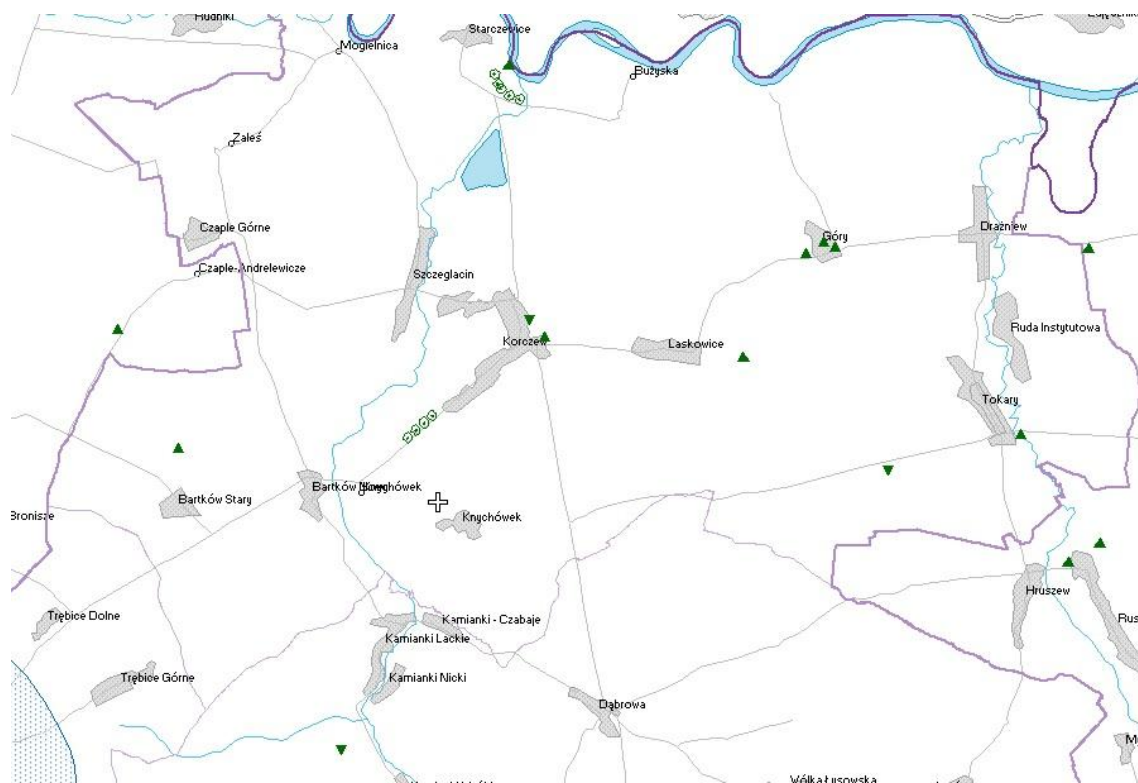
Lp.	Obręb	Powierzchnia użytku w ha	Oddział lasu	Rodzaj
1	Tokary	1,99	97d	śródleśne bagno
2	Tokary	0,39	123g	śródleśne bagno
3	Tokary	0,61	129c	śródleśne bagno
4	Drażniew	2,72	88d	śródleśne bagno
5	Korczew	0,59	91c	śródleśne bagno
6	Korczew	0,41	92d	śródleśne bagno
7	Bużyska	0,22	93cb	obszar leśny
8	Bużyska	1,18	93ca	obszar leśny

źródło: Urząd Gminy w Korczewie

Północna część położona jest w dolinie Bugu, uznanej w koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL) za obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym – nazwany Obszarem Doliny Dolnego Bugu. Obszar ten, obejmujący dolinę dolnego odcinka rzeki Bug z licznymi zachowanymi fragmentami roślinności o charakterze naturalnym i półnaturalnym, stanowi międzynarodowej rangi ostoję

ptaków. Doliny Tocznej i Kołodziejki oraz kompleksy lasów południowej części gminy są obszarami o regionalnej randze przyrodniczej.

Na terenie gminy znajduje się 26 pomników przyrody (według GUS, 2015 r.).

Rysunek 33. Pomniki przyrody w gminie Korczew (źródło: emgsp.pgi.gov.pl)

Gmina Korczew posiada opracowaną "Powszechną Inwentaryzację Przyrodniczą". Wytypowano w niej kolejne 4 obszary o walorach przyrodniczych kwalifikujących się do ochrony rezerwatowej. Są to:

- fragmenty lasów państwowych w uroczyskach Bartków i Tokary,
- fragmenty łąk w dolinie rzeki Bug.

Zaproponowano także uznanie za użytki ekologiczne 3 obiektów.

Na terenie gminy znajdują się dwie ścieżki przyrodnicze:

- ścieżka przyrodnicza Korczew - Mogielnica o długości 14 km, oznakowana kolorem zielonym. Ścieżka zaczyna się przy remizie OSP w Korczewie i ma postać pętli. Prowadzi drogami gminnymi (część asfaltowych i część gruntowych). Na trasie ścieżki ustawionych jest 10 tablic dydaktycznych.
- ścieżka przyrodnicza w rezerwacie Dębniak, prowadząca do zbiornika retencyjnego. Na trasie ścieżki o długości 500 m umieszczono 15 tablic tematycznych.

Na terenie gminy Korczew znajdują się tereny zieleni urządzonej. Park pałacowy z XVIII wieku w Korczewie wpisany jest do rejestru zabytków. W miejscowości Tokary znajdują się pozostałości parku dworskiego z XIX wieku. Obejmuje on wielogatunkowy drzewostan - lipy, brzozy, klony i jesiony.

Ponadto, na terenie gminy znajdują się dwa zieleńce o łącznej powierzchni się 1,0 ha oraz tereny zieleni osiedlowej o powierzchni 0,2 ha.

Lasy

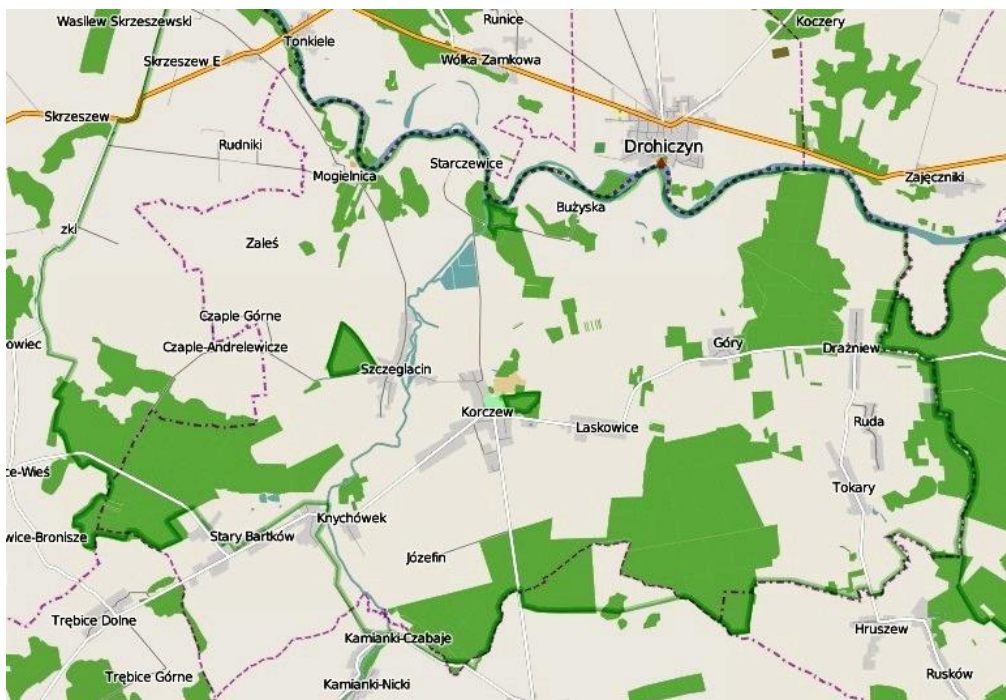
Gmina Korczew wraz z lasami w podziale na krainy i dzielnice przyrodniczo – leśne wykonanym przez T. Trampiera położona jest w IV Krainie Mazowiecko–Podlaskiej, w Dzielnicy 5 Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej.

Grunty leśne w gminie Korczew zajmują powierzchnię 2825,76 ha, w tym same lasy - 2788,56 ha. Wskaźnik lesistości gminy wynosił w 2014 r. 26,6% (dla porównania - dla powiatu siedleckiego wskaźnik wynosił 18,9%, dla województwa mazowieckiego - 23,1%, a dla całej Polski - 29,4%).

Grunty leśne związane z gospodarką leśną publiczne zajmują powierzchnię 1982,76 ha (70,2% powierzchni wszystkich gruntów leśnych w gminie). Grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 1982,76 ha, w tym będące w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Sarnaki mają powierzchnię 1977,47 ha. Grunty leśne prywatne zajmują powierzchnię 843,0 ha. Są to lasy należące do indywidualnych właścicieli.

Lasy w gminie skoncentrowane są w trzech dużych kompleksach (rysunek nr 21). Największy z nich położony jest na południu gminy, między Tokarami i Józefinem, nieco mniejszy kompleks leży na zachód od wsi Drażniew, a trzeci na północny - zachód od Bartkowa. Najmniej zalesiona jest centralna i północno - zachodnia część gminy Korczew.

Na terenie gminy dominującym zespołem roślinnym jest bór mieszany dębowo-sosnowy – *Quercus roboris*-*Pinetum*, który zajmuje żyzniejsze obszary na podłożu piaszczystym. W skład drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wchodzi dwadzieścia gatunków drzew, w tym 12 gatunków występuje jako gatunki panujące.

Rysunek 34. Rozmieszczenie lasów w gminie Korczew (źródło: Open Street Map)

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita, zajmująca 67% powierzchni. Inne gatunki rosnących tu drzew to: dąb (20,3%), brzoza (7,9%), olsza (3,9%). Pozostałe gatunki, m. in. modrzew, klon, jesion, grab, topola, wierzba, świerk zajmują łącznie 0,3% powierzchni nadleśnictwa. Na terenie Nadleśnictwa występuje 64% siedlisk lasowych, 34% siedlisk borowych, 1% olsów i 1% łęgów i olsów jesionowych.

Przeciętny wiek gatunków drzew rosnących na terenie nadleśnictwa wynosi 59 lat.

Na terenach leśnych gminy występuje wiele rzadkich i chronionych roślin, np.: tajeża jednostronna, parzydło leśne, wielosił błękitny.

Kompleksy leśne otoczone polami uprawnymi posiadają wysokie walory krajobrazowe. Fragmenty lasów będące częściami większych kompleksów mają bardziej zróżnicowaną i rozwiniętą linię brzegową (strefa ekotonowa) oraz dużą mozaikę wewnątrz kompleksów, przez co charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym.

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

4.2.1. Wody powierzchniowe

Gmina Korczew leży w zlewni rzeki Bug. Sieć hydrograficzną gminy tworzą ciek: Bug, Toczna, Kołodziejka i Myśla (tabela nr 6). Powierzchnia wód powierzchniowych płynących na terenie gminy wynosi 156 ha, co stanowi 1,5% całkowitej powierzchni. Powierzchnia wód powierzchniowych stojących (naturalnych) to 2 ha, stawów - 83 ha, a rowów - 47 ha. łącznie, pod wodami znajduje się 288 ha terenu gminy. Wszystkie rzeki gminy Korczew mają charakter nizinny, wykazują względnie małą roczną zmienność prędkości i wielkości przepływu. Charakteryzują się również niską zasobnością w wodę.

Tabela 16. Wody płynące na terenie gminy Korczew

Lp.	Nazwa rzeki	Długość w granicach gminy (km)	Przepływ m ³ /s		
			Średni niski (SNQ)	Średni (SQ)	Średni wysoki (SWQ)
1	Bug	16,0	12,7	34,8	109,6
2	Kołodziejka	10,6	-	-	-
3	Toczna	9,8	0,19	1,29	12,8
4	Myśla	1,6	-	-	-
5	Razem	38,0	-	-	-

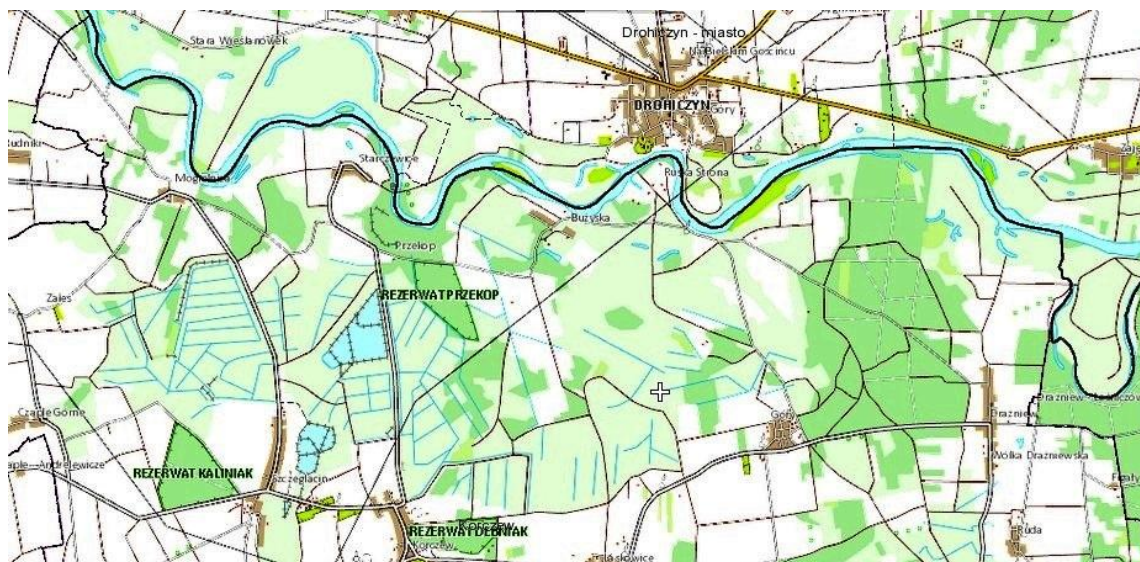
(źródło: Urząd Gminy w Korczewie)

Rzeka Bug stanowi na odcinku 16 km północną granicę gminy Korczew. Długość Bugu wynosi 772 km, a powierzchnia dorzecza w Polsce to 39 420 km². Rzeka płynie przez teren trzech krajów: Ukrainy, Białorusi i Polski. Bug ma swoje źródło w Werchobużu koło Złoczowa na Wyżynie Podolskiej na Ukrainie, a ujście w Zalewie Zegrzyńskim, stanowiąc jednocześnie lewy dopływ Narwi. Średni przepływ w dolnym biegu rzeki (w Wyszku) wynosi 154 m³/s, co czyni go piątą co do wielkości rzeką Polski. Na terenie gminy Korczew średni przepływu wynosiły 34,8 m³/s.

Rzeka Kołodziejka jest lewym dopływem Bugu. Przepływa przez dwie gminy: Przesmyki oraz Korczew. Dawna nazwa Kołodziejki to Kamianka (Kamanka), a następnie Jeziorna. Źródła rzeki znajdują się na

obszarze Wysoczyzny Siedleckiej, na południe od wsi Kamianki-Wańki, ujście do Bugu natomiast na obszarze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego koło wsi Starczewice, niedaleko rezerwatu Przekop. Rzeka Toczna jest lewym dopływem Bugu i ma długość 41 km. Rzeka przepływa przez wschodnią część Wysoczyzny Siedleckiej w powiatach łosickim i siedleckim. Źródłem Tocznę jest zbiornik wodny Stójko znajdujący się niedaleko wsi Korczówka, w gminie Olszanka w powiecie łosickim. Ujście rzeki do Bugu znajduje się na północ od wsi Drażniew. Największym prawobrzeżnym dopływem jest Kałuża wpadająca do Tocznę 4 km poniżej Świniarowa. Nad rzeką Toczną zlokalizowane są młyny wodne w Rudzie Instytutowej i Drażniewie. Dolny bieg rzeki stanowi granicę dwóch parków krajobrazowych: Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu.

Na terenie gminy znajdują się niewielkie oczka śródbagiennie oraz wypełnione wodą dna zagłębień bezodpływowych. Sztuczne zbiorniki to torfianki (powstałe po eksploatacji torfu) w dolinach rzecznych, zbiorniki wodne w pozostałych wyrobiskach poeksploatacyjnych i zbiorniki przeciwpożarowe. Większe stawy hodowlane znajdują się w miejscowościach Szczeglacin i Stary Bartków. Ponadto, w większości miejscowości występują niewielkie stawy, wykonane przez właścicieli gruntów w celu hodowli ryb lub osuszenia terenu. W północnej części gminy, przyległej do doliny Bugu, znajduje się gęsta sieć rowów melioracyjnych.

Rysunek 35. System melioracyjny w północnej części gminy Korczew (źródło: epsh.pgi.gov.pl)

Monitoring rzek płynących na terenie województwa mazowieckiego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Wody powierzchniowe zostały podzielone na jednolite części wód (JCW), tj. na jednostki, dla których są prowadzone analizy presji antropogenicznych i opracowywane programy wodno-środowiskowe. Jednolita część wód powierzchniowych oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Ocenę stanu wód powierzchniowych przedstawia się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu.

Ocenę stanu JCW występujących na terenie gminy Korczew przeprowadzono w oparciu o wyniki klasyfikacji uzyskane dla punktu pomiarowego zamykającego JCW. Wojewódzki Inspektorat Ochrony

Środowiska w Warszawie w ramach badań monitoringowych prowadzi badania w roku 2011 i 2014 w obrębie trzech JCW położonych częściowo na terenie gminy Korczew: JCWP "Bug od Kołodziejki do Broku", JCWP "Bug od Kamianki do Kołodziejki" oraz JCWP "Toczna do ujścia". Wyniki klasyfikacji przedstawia tabela 8.

Z badań przeprowadzonych przez WIOŚ (tabela 7) wynika, że wody rzeki Bug na odcinku płynącym przez gminę Korczew mają słaby stan ekologiczny, ale dobry stan chemiczny. Niemniej, w końcowej klasyfikacji stan wód określono jako zły. Wykazano IV klasę elementów biologicznych, o czym przesądziły parametry: indeks ichtiofauny i wskaźnik fitoplanktonowy IFPL. Wody rzeki miały I i II klasę elementów hydromorfologicznych. Klasę elementów fizykochemicznych określono jako "poniżej stanu dobrego ze względu na parametry: ChZT-Mn (mgO₂/l) i fosforany (mgPO₄/l).

Wody rzeki Toczna mają umiarkowany stan ekologiczny. W końcowej klasyfikacji stan wód określono jako zły. Wykazano III klasę elementów biologicznych, o czym przesądził parametr fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO). Wody rzeki miały II klasę elementów hydromorfologicznych. Dla elementów fizykochemicznych określono II klasę, ze względu na parametry: BZT5 (mgO₂/l) i azot Kjeldahla (mgN/l).

Tabela 17. Jakość wód płynących na terenie gminy Korczew w latach 2010 - 2014

Nazwa i kod ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Rok pomiarów	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	fizykochemicznych specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Bug od Kołodziejki do Broku PLRW200021266759	Bug - Głina Nadbużna (ppk brzegowy)	2014	IV	II	PSD	II	SŁABY	D	Z
Bug od Kamianki do Kołodziejki PLRW200021266591	Bug - Frankopol	2014	IV	I	PSD	II	SŁABY	D	Z
Toczna do ujścia PLRW2000232665899	Toczna - Drażniew	2014	III	II	II	-	UMIARKOWANY		Z

PSD - poniżej stanu dobrego

źródło: WIOŚ, 2015 r.

4.2.2. Wody podziemne

Na terenie gminy występują dwa piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Zasadnicze znaczenie mają wody czwartorzędowe, ze względu na największe zasoby eksploatacyjne, najłatwiejszą odnawialność oraz najpłytsze występowanie.

W gminie można wyróżnić dwie główne strefy występowania czwartorzędowych wód gruntowych pierwszego poziomu:

- strefa I – obejmująca obszar dolin, obniżeń oraz fragmenty równiny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dolin, gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje płycej, niż 1,0m ppt i tworzy ciągły, swobodny poziom uzależniony od stanu wody w rzekach,
- strefa II – obejmuje obszar wysoczyzny. Zwierciadło wód układa się tu na zróżnicowanych głębokościach, przeważnie głębiej niż 2,5 m ppt i nie tworzy ciągłego poziomu. Czasami występują tu wody przypowierzchniowe – wierzchówki, utrzymujące się w płytkich piaskach na glinie zwałowej.

Ponadto, występują tu obszary o specyficznych warunkach wodnych (np. formy wydumowe), gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje głębiej niż 2 –2,5 m ppt.

Podstawowym, perspektywicznym źródłem zaopatrzenia gminy w wodę jest drugi dobrze izolowany utworami spójnymi czwartorzędowy poziom wodonośny.

Wody piętra trzeciorzędowego położone na dużych głębokościach (od kilkunastu do ponad 100 m ppt), a wody tej warstwy odznaczają się podwyższoną zawartością związków żelaza i manganu.

Wydajność potencjalna ujęć na terenie gminy waha się od 10 m³/24 h na wschodzie (okolice Drażniewa), poprzez 50-70 m³/24 h na przeważającym obszarze gminy, do ponad 70 m³/24 h w okolicach Korczewa i na zachodnim skraju gminy.

Teren gminy Korczew położony jest w obszarze trzeciorzędowego zbiornika GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska” o zasobach dyspozycyjnych 0,06 l/s/km². Zbiornik obejmuje wodonośne utwory trzeciorzędowe, głównie oligoceński i mioceńskie. Zbiornik jest dobrze izolowany od powierzchni terenu.

Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring wód podziemnych w ujęciu krajowym i regionalnym.

4.3. Powietrze atmosferyczne

W celu scharakteryzowania stanu aktualnego w zakresie jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Korczew odniesiono się do „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2014”, sporządzonej przez WIOŚ w Warszawie. Gmina Korczew przypisana jest do strefy mazowieckiej o kodzie PL1404. Na terenie gminy nie prowadzono w 2014 roku badań jakości powietrza.

Wyniki uzyskane dla strefy mazowieckiej w 2014 roku przedstawiały się następująco:

Tabela 18. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5 ¹⁾	PM2,5 ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾

strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
-------------------	--------	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	----

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,

²⁾ wg poziomu docelowego,

³⁾ wg poziomu celu długoterminowego,

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok. WIOŚ, Warszawa

Tabela 19. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
		SO ₂	NO _x	O ₃ (AOT40)	
				poziom docelowy	poziom celu długoterminowego
strefa mazowiecka	Pl1404	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok. WIOŚ, Warszawa

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2014 r. dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne w obrębie strefy mazowieckiej, do której przypisana jest gmina Korczew, zidentyfikowano obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla pyłu PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 według kryteriów ochrony zdrowia. Wobec powyższego, strefa ta została zakwalifikowana do klasy C.

Dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe w wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2013 r. strefa mazowiecka otrzymała klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego dla benzo/a/pirenu w pyłe PM10 według kryterium ochrony zdrowia. W związku z powyższym istnieje ustawy wymóg opracowania Programu Ochrony Powietrza dla benzo/a/pirenu. Dla pozostałych zanieczyszczeń, dla których określone są poziomy docelowe (arsen, kadm, nikiel oznaczane w pyłe PM10) normy były dotrzymane.

Dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania Programu Ochrony Powietrza, w wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2013 r. strefa mazowiecka otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu dla ozonu według kryterium ochrony zdrowia oraz kryterium ochrony roślin.

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni, ozon-O₃ (poziom dopuszczalny) standardy imisyjne na terenie strefy mazowieckiej były dotrzymane.

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 41% mieszkańców Mazowsza jest narażonych na zbyt dużą liczbę dni z przekroczeniem normy pyłu PM10, a 2% na zbyt wysokie stężenie średnioroczne.

Na wszystkich stanowiskach pomiarowych norma stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu została przekroczona kilkakrotnie. Modelowanie matematyczne pokazuje, że problem ten dotyczy głównie miast i miasteczek, a obszary mniej zurbanizowane nie są narażone na przekroczenia. W porównaniu do 2013 roku można zauważyć pogorszenie. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 61% mieszkańców województwa jest narażonych na zbyt wysokie stężenie benzo(a)pirenu.

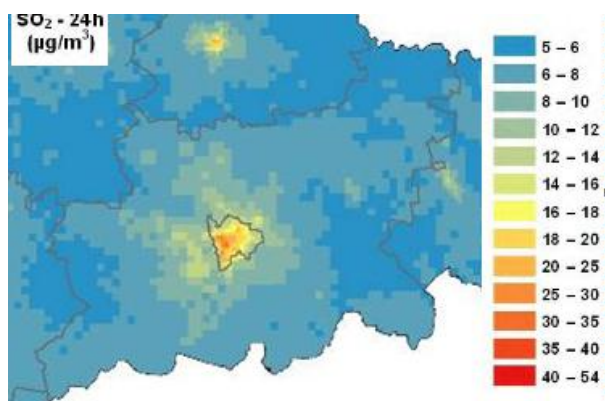
Poziomy celu długoterminowego dla ozonu według kryterium ochrony zdrowia oraz według kryterium ochrony roślin były przekroczone, stąd należy dążyć, aby osiągnąć do 2020 roku wartości kryterialne dla ozonu, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że zagrożonych jest 100% mieszkańców Mazowsza.

Poziom dopuszczalny i docelowy dla pyłu PM2,5 został przekroczony we wszystkich strefach. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że ok. 8% osób w województwie jest

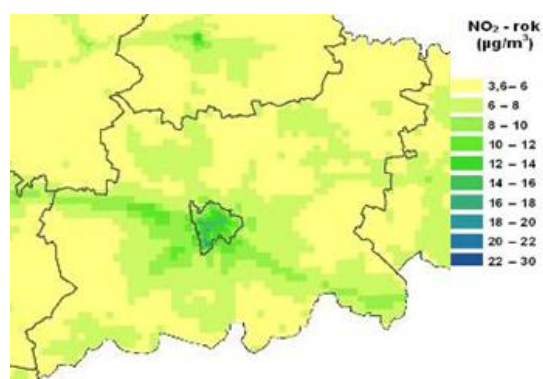
narażonych na przekroczenia poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, a 13% na przekroczenia poziomu docelowego.

Prowadzone pomiary stężeń substancji na stacjach monitoringowych nie wykazują wyraźnej tendencji zmniejszania się poziomów stężeń tych substancji, dla których zostały sporządzone Programy Ochrony Powietrza. Odnotowane wyższe stężenia należy łączyć raczej z panującymi warunkami meteorologicznymi, w tym z występowaniem cisz atmosferycznych oraz zwiększoną emisją z ogrzewania indywidualnego.

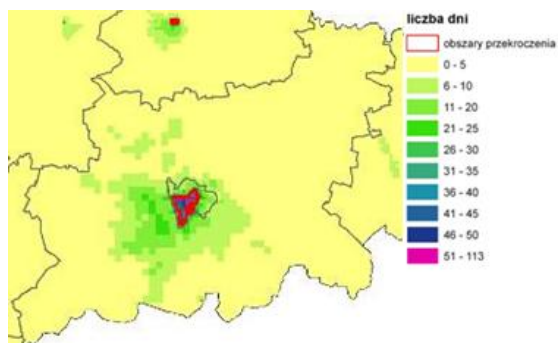
Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Całkowita emisja PM10 z domów ogrzewanych indywidualnie na obszarze województwa mazowieckiego była w 2013 r. 15 razy większa niż całkowita masa PM10 wyemitowanego w tym czasie przez przemysł. Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw). Wpływ emisji punktowej pochodzącej np. z elektrociepłowni to zaledwie kilka procent udziału w ogólnym bilansie zanieczyszczeń.

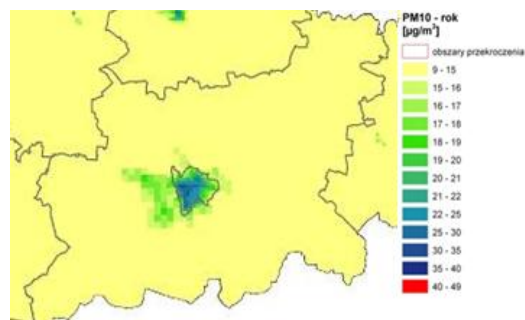
Rozkład stężeń SO₂

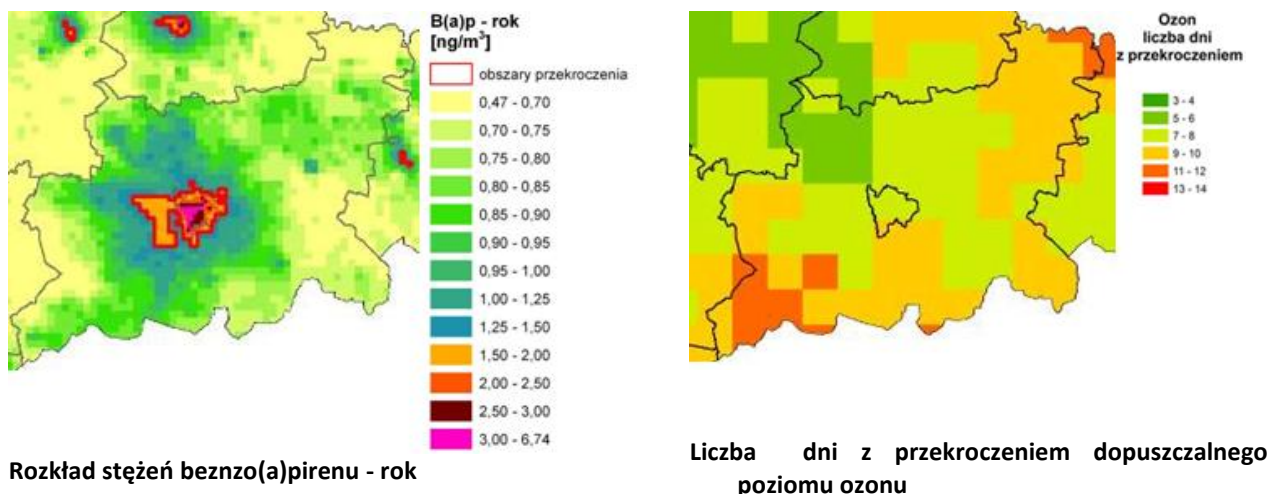
Rozkład stężeń NO₂

Liczba dni w roku z przekroczeniem średniodobowego stężenia PM10

Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10

Rysunek 36. Rozkład zanieczyszczeń powietrza w rejonie powiatu siedleckiego w 2014 r. (źródło: WIOŚ Warszawa)

4.4. Powierzchnia terenu (gleby, grunty)

Według rejonizacji glebowo-rolniczej Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach gmina Korczew położona jest w Rejonie Sokołowsko-Siedleckim, który charakteryzuje się dobrą jakością gleb. Są one wytworzone głównie z gliny i piasków gliniastych. Pod względem typologicznym dominują gleby pseudobielicowe, brunatne oraz piaszkowe różnych typów genetycznych. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują czarne ziemie i mady. W dolinach rzek i w obniżeniach terenu występują gleby murszowo–mineralne oraz torfowe i murszowo–torfowe.

Pod względem rolniczej przydatności gleb wśród gruntów ornych dominują gleby kompleksów: żytniego bardzo dobrego, żytniego słabego i żytniego dobrego.

4.5. Zasoby kopalin

Na terenie gminy znajduje się jedno złożo żwirów - Czerwona Góra zlokalizowane na działce nr 570/1 we wsi Góra, o powierzchni 1,2 ha i o zasobach geologicznych rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B +C₁) wynoszących 97 tys. ton. Kruszywo może być stosowane do robót budowlanych i drogowych. Obecnie złożo nie jest eksploatowane - koncesja na wydobycie wygasa w maju 2014 r. (numer koncesji - RŚ.751/1/1/2002 z dnia 29.04.2002 r.).

4.6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (wariant zerowy)

Oceny potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* dokonano analizując cele i kierunki działań dokumentu, z uwzględnieniem stanu środowiska na terenie gminy i zdiagnozowanych problemów środowiskowych.

Podstawowym założeniem *Programu* jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Zapisy dokumentu są propozycją spójnego systemu działań proekologicznych wzajemnie się uzupełniających.

W wyniku braku realizacji *Programu* nie zostaną zrealizowane wyznaczone zadania i kierunki działań, a tym samym nie zostaną spełnione wytyczone cele długo- i krótkoterminowe. Formuła wizji zawartej

w *Programie* wiąże rozwój gospodarczy i społeczny z ochroną środowiska i poszanowaniem zasobów, co jest cechą charakterystyczną zrównoważonego rozwoju. W efekcie skutkowałoby to brakiem poprawy jakości życia mieszkańców gminy i brakiem poprawy stanu środowiska.

Spośród wyznaczonych w *Programie* zadań jedynie część ma charakter inwestycyjny (inwestycje "twarde"). Większość zadań ma charakter pozainwestycyjny, w związku z tym nie ma bezpośredniego wpływu na środowisko. Są to zadania o charakterze planistycznym, koncepcyjnym, organizacyjnym, doradczym, itp.

Poniżej przedstawiono potencjalne zmiany, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń *Programu*, w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska:

Ochrona przyrody i krajobrazu

Bioróżnorodność gminy Korczew na tle innych jednostek administracyjnych jest bardzo wysoka, a zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony przyrody pogorszyłoby ten stan i byłoby działaniem zdecydowanie negatywnym. Brak ochrony najcenniejszych przyrodniczo ekosystemów mógłby się stać powodem zubożenia zasobów biologicznych gminy. Zmniejszenie różnorodności biologicznej może stać się powodem zaniku części siedlisk, co będzie skutkowało zmianami w składzie gatunkowym, takimi jak wycofywanie się gatunków endemicznych i stenotypowych oraz ekspansja gatunków obcych, zastępujących rodzime. Podobne zmiany powoduje również odizolowanie przestrzenne obszarów cennych przyrodniczo i fragmentaryzacja korytarzy ekologicznych umożliwiających swobodny przepływ gatunków pomiędzy węzłami ekologicznymi. Zmniejszanie się terenów zieleni spowoduje dyskomfort dla mieszkańców.

Ochrona powietrza atmosferycznego

Gmina Korczew charakteryzuje się dobrą jakością powietrza, ze względu na brak większych emitorów przemysłowych i położenie poza aglomeracjami miejskimi. Jednakże, utrzymanie przestarzałych technologii wytwarzania ciepła i brak modernizacji poszczególnych palenisk spowoduje wzrost energochłonności oraz wzmożoną emisję zanieczyszczeń. Brak inwestycji proekologicznych oraz brak rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii może również przyczynić się do tego, że jakość powietrza w gminie ulegnie pogorszeniu. Przyczyna tego będzie przede wszystkim niska emisja.

Hałas

Brak realizacji działań *Programu* spowoduje dalsze pogarszanie się klimatu akustycznego wzdłuż głównych dróg gminy.

Ochrona wód

W przypadku braku realizacji ustaleń zawartych w *Programie* mogą wystąpić następujące niekorzystne zmiany: pogorszenie się jakości wód, zaburzenie stosunków wodnych i wzrost poboru wód podziemnych. Jednym z głównych ustaleń *Programu* jest zapewnienie modernizacji sieci wodociągowej oraz systemu oczyszczania ścieków w zabudowie ekstensywnej (program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków). Brak działań w tym zakresie wpłynie na pogarszanie się czystości wód powierzchniowych i może zagrozić jakości wodom podziemnym.

Edukacja ekologiczna

W razie zaniechania działań związanych z edukacją ekologiczną, społeczeństwo gminy może nie uwzględniać w swoim postępowaniu zasad ochrony środowiska. Brak zrównoważonego rozwoju gminy, polegające na preferowaniu wyłącznie rozwoju gospodarczego, kosztem środowiska spowoduje postępującą degradację przyrody, wód powierzchniowych, powietrza, klimatu akustycznego i powierzchni ziemi. W efekcie wpłynie to na pogorszenie się warunków zdrowotnych społeczeństwa.

Pozostałe skutki braku realizacji *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* mogą być następujące:

- niekontrolowana urbanizacja, także o charakterze rekreacyjnym, w tym na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych, co spowodować może ubytek lub degradację walorów terenów cennych przyrodniczo gminy,
- fragmentaryzacja lub izolacja przestrzenna obszarów cennych przyrodniczo,
- fragmentaryzacja korytarzy ekologicznych, umożliwiających swobodny przepływ gatunków pomiędzy węzłami ekologicznymi,
- większe narażenie na występowanie oraz skutki katastrof naturalnych i awarii, co z kolei zagrażać będzie środowisku i mieszkańcom (np. pożary, powodzie, huragany, itp.),
- pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców i skrócenie czasu życia,
- wzmożone zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepłą, co w efekcie pogorszy jakość powietrza w wyniku nieograniczenia niskiej emisji,
- powstawanie dużej ilości awarii i wycieków infrastruktury wodociągowej, a tym samym marnotrawstwo wód podziemnych, w wyniku braku działań w zakresie konserwacji i modernizacji sieci,
- zanieczyszczenia i utrata wartości gleb w wyniku braku działań w zakresie ich ochrony,

- natężenie negatywnych zachowań mieszkańców gminy, które mogą wpłynąć na stan środowiska, np. zaśmiecanie lasów, dewastacja przyrody, wylwanie ścieków w miejsca do tego nieprzeznaczone, nielegalne składowanie odpadów, itp.
- wzrost zagrożenia dla bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.

Wariant nie podejmowania realizacji zamierzeń *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* nie jest wskazany nie tylko ze względów ochrony zdrowia ludzi i środowiska, ale również z powodów gospodarczych, tj. konieczności zachowania konkurencyjności gminy wobec innych obszarów i atrakcyjności regionalnej oferty na rynku krajowym.

Podsumowując, odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań nie jest zalecane. Korzyści związane z realizacją *Programu* przewyższą ewentualne negatywne skutki realizowanych zadań.

Przewiduje się, iż brak realizacji projektu *Programu* przyniesie przede wszystkim negatywne zmiany w odniesieniu do aktualnego stanu środowiska. Natomiast potencjalne negatywne oddziaływania, jakie mogą wynikać z realizacji zamierzeń inwestycyjnych zidentyfikowanych w ramach kierunków działań, określonych w projekcie *Programu*, zostaną wyeliminowane na etapie realizacji, poprzez zastosowanie rozwiązań minimalizujących i ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych

Problemy związane ze środowiskiem przyrodniczym gminy Korczew są następujące:

Przyroda i krajobraz, lasy

Spośród najbardziej istotnych problemów dotyczących ochrony przyrody i krajobrazu należy wymienić przede wszystkim:

- Presja urbanistyczna na atrakcyjne przyrodniczo tereny, prowadząca do przerwania powiązań przyrodniczych oraz izolacji terenów leśnych, a tym samym do obniżenia ich odporności biologicznej.
- Brak jest środków na nowe inwestycje w zakresie zieleni urządzonej i terenów oraz obiektów rekreacyjnych.
- Niska odporność na degradację większości lasów, z uwagi na ich mało zróżnicowaną strukturę wiekową i gatunkową, stwarzającą również duże zagrożenie pożarowe.
- Penetracja lasów, ich dewastacja, zaśmiecanie, itp.
- Niekorzystne skutki potęguje brak przystosowania kompleksów leśnych do pełnienia funkcji rekreacyjnej (brak lub niedostateczna ilość parkingów, niekontrolowana turystyka i konna i rowerowa, jazdy motocyklami, niszczenie roślin, gniazd, mrowisk).
- Ekspansja obcych gatunków drzew i krzewów.
- Choroby i szkodniki występujące w lasach.
- Zagrożenia od wiatru - huragany, inne niekorzystne zjawiska atmosferyczne (np. intensywne opady i zaleganie mokrego śniegu, grad, okiść, itp.).

- Obniżenie odporności drzew przydrożnych poprzez stosowanie środków chemicznych (soli) do zwalczania śliskości na placach i ulicach.

Fauna

- Zanieczyszczenie niektórych elementów środowiska przyrodniczego, degradacja biotopów, co wpływa w sposób bezpośredni lub pośredni na zoocenozę.
- Rozwój infrastruktury komunikacyjnej.
- Intensywna, niekontrolowana penetracja terenów bytowania zwierząt (m.in. lasów, parków, łąk, zieleni nadwodnej) przez człowieka.
- Płoszenie i tępienie zwierząt.
- Kłusownictwo.
- Znaczne ilości pożywienia dostępnego w miejscach jej przechowywania, w śmieciach i ściekach lub dostarczanego przez ludzi (np. dokarmianie zwierząt), co uniezależnia zwierzęta od naturalnych zasobów ekosystemu.
- Inwestycje termomodernizacyjne i związane z nimi niszczenie miejsc bytowania i gniazdowania gatunków chronionych takich jak jerzyki czy nietoperze – problem dotyczy przeprowadzania prac modernizacyjnych w sezonie lęgowym.

Wody powierzchniowe i podziemne

- Wody opadowe odprowadzane do cieków powierzchniowych są często zanieczyszczone związkami organicznymi (np. zmywanymi z dróg).
- Eutrofizacja zbiorników wodnych.
- Odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych.
- Prowadzenie odwodnień pod inwestycje.
- Niesprawne systemy urządzeń melioracyjnych.
- Gospodarstwa rolne stosujące nawozy sztuczne, wytwarzające gnojowicę, kiszonki i związane z nią odcieki, które przenikają do wód podziemnych.
- Spływy obszarowe do wód powierzchniowych z terenów upraw rolnych.
- „Dzikie” wysypiska odpadów.
- Nieszczelne szamba.

Powierzchnia ziemi, w tym gleby

- Przekształcenia mechaniczne gleb i gruntów w wyniku ich zabudowy, utwardzenia i ubicia podłoża, zdjęcia pokrywy glebowej lub jej wymieszania z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów, nasypów i niwelacji. Gleby nasypowe, przeważnie gruzowe i krzemianowo-gruzowe, zajmują duże obszary zabudowy miejskiej oraz skwerów, zieleńców i parków.
- Przekształcenia rzeźby terenu w wyniku zasypywania ziemią z wykopów i gruzem obniżeń terenu.
- Przyczyną degradacji powierzchni ziemi i gleby są „dzikie” wysypiska odpadów.
- Zakwaszenie gleb.
- Erozja gleb.

- Wypadki związane z transportem i komunikacją.

Powietrze atmosferyczne

- Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w gminie jest emisja antropogeniczna, pochodząca z sektora bytowego i rolnego (emisja powierzchniowa) oraz komunikacji (emisja liniowa).
- Głównymi źródłami emisji punktowej w gminie są źródła energetyczne (lokalne kotłownie, piece domowe) oraz źródła technologiczne (zakłady przemysłowe). Z procesów energetycznego spalania paliw do atmosfery emitowane są przede wszystkim: dwutlenek siarki, tlenek węgla, tlenki azotu, pyły oraz dwutlenek węgla.
- Problemem jest spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. W związku z tym do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. Nasila się to szczególnie w okresie grzewczym. Emisja taka może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Może to być uciążliwe także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.
- Uciążliwość zapachowa, wynikająca z emisji substancji złowonnych.
- Źródła zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego gminy znajdują się także poza jego granicami, ponieważ emisja i dyfuzja zanieczyszczeń w atmosferze ma charakter transgraniczny.

Hałas

- Główne problemy komunikacyjne dotyczą obszaru centrum miejscowości, gdzie ze względu na lokalizację większości rodzajów usług następuje kumulacja codziennego ruchu.
- Część dróg przebiegających przez gminę charakteryzuje się średnim stanem technicznym.
- Problemem sieci drogowej jest także jej nieshierarchizowany układ, co objawia się prowadzeniem intensywnego ruchu kołowego, w tym tranzytowego, obsługującego jednocześnie przyległą zabudowę.
- Największy udział w powstawaniu wysokich poziomów hałasu mają pojazdy ciężkie i autobusy.
- Poziomy dźwięku środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 60 - 80 dB, przy wartościach progowych poziomów hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 71,7 dB w porze dziennej.

Zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi ze strony poważnych awarii, transportu materiałów niebezpiecznych oraz katastrof naturalnych, w tym powodzi

- Potencjalne zagrożenia środowiska (sytuacje awaryjne lub katastrofy) na terenie gminy głównie mogą mieć charakter pożarowy lub powodziowy.
- Do czynników powodujących i wpływających na stan nadzwyczajnego zagrożenia gminy można zaliczyć zagrożenia związane z występowaniem anomalii pogodowych.

Spółeczeństwo

- niekorzystne tendencje demograficzne i migracyjne – niski przyrost naturalny, ujemne saldo migracji.
- odpływ ludzi aktywnych (młodych, wykształconych),
- zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- choroby cywilizacyjne.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Członkostwo w Unii Europejskiej wymusiło dostosowanie przepisów polskiego prawa ochrony środowiska do rozwiązań Wspólnoty. Przepisy Unijne dotyczące ochrony środowiska są bardzo rozbudowane i dotyczą praktycznie wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego. Te specyficzne akty prawne zakładają możliwość elastycznych działań państw członkowskich pod warunkiem,

że w określonym czasie państwa te doprowadzą na swym terytorium do zrealizowania założonych celów. Eksperti Unii zajmujący się problematyką ochrony środowiska określili 11 zasad, które powinny być przestrzegane we wszystkich państwach członkowskich:

1. Lepiej zapobiegać niż leczyć.
2. Należy uwzględniać skutki oddziaływania na środowisko w możliwie najwcześniejszym stadium podejmowania decyzji.
3. Trzeba unikać eksploatacji przyrody powodującego znaczne naruszenie równowagi ekologicznej.
4. Należy podnieść poziom wiedzy naukowej, by umożliwić podejmowanie właściwych decyzji.
5. Koszty zapobiegania i usuwania szkód ekologicznych powinien ponosić sprawca zanieczyszczenia.
6. Działania w jednym państwie członkowskim nie powinny powodować pogorszenia stanu środowiska w innym.
7. Polityka ekologiczna państw członkowskich w zakresie ochrony środowiska musi uwzględniać interesy państw rozwijających się.
8. Państwa Unii Europejskiej powinny wspierać ochronę środowiska w skali międzynarodowej i globalnej.
9. Ochrona środowiska jest obowiązkiem każdego, zatem konieczna jest edukacja w tym zakresie.
10. Środki ochrony środowiska powinny być stosowane odpowiednio do rodzaju zanieczyszczenia, potrzebnego działania oraz obszaru geograficznego, który mają chronić. Jest to zasada subsydiarności.
11. Krajowe programy dotyczące ochrony środowiska powinny być koordynowane na podstawie wspólnych długoterminowych programów, a krajowa polityka ekologiczna – harmonizowana w ramach Wspólnoty Europejskiej.

Zasady powyższe zostały także uwzględnione przy formułowaniu zasad polskiej polityki ekologicznej.

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024 zawiera zapisy odnoszące się do zrównoważonego rozwoju, który obejmuje wszystkie wymienione powyżej

zasady. *Program* skupia się na kilku najważniejszych aspektach z dziedziny ochrony środowiska: jakości wód, jakości powietrza, zasobach przyrody, klimacie akustycznym, ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym i edukacji ekologicznej.

Analizę spójności projektu *Programu* z celami ochrony środowiska przeprowadzono głównie w odniesieniu do dokumentów ustanowionych na szczeblu krajowym zakładając, że są one spójne z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Wybrano te dokumenty, które są zbieżne z charakterem *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024*.

W *Programie* zawarto następujące cele, zbieżne z celami dokumentów przyjętych na wyższych szczeblach:

Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju

Ustalenia *Programu* w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa odzwierciedlają tendencje europejskiej polityki ekologicznej oraz założenia Polityki ekologicznej państwa. Dokumenty te jako jeden z głównych priorytetów zakładają kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i zachowań. W *Programie* zawarto cel: wykształcenie u mieszkańców gminy nawyków kultury ekologicznej. Zakłada on tworzenie programów edukacji ekologicznej dla wszystkich grup społecznych i wiekowych. W kierunkach działań nacisk położono na popularyzację wśród mieszkańców gminy rozwiązań zmierzających m.in. do ograniczania niskiej emisji, zwiększenia udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym gminy, oszczędzania wody itp.

Ochrona zasobów wodnych

Cele *Programu* w dziedzinie gospodarki wodnej i ochrony wód są zbieżne z priorytetami dokumentów wyższych rządów. Rozważono szczególnie zbieżność celów *Programu ochrony środowiska* z celami wyznaczonymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE) oraz "Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły" (M.P. 2011 nr 49 poz. 549).

Ramowa Dyrektywa Wodna wyznacza kilka priorytetowych celów środowiskowych:

- zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi między poborami a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka,
- promowanie zrównoważonego korzystania z wód.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Ostatecznym celem dyrektywy jest osiągnięcie do końca 2015 r. „dobrego stanu” ekologicznego i chemicznego wszystkich wód wspólnotowych.

W "Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły" cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko - chemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód według rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód podziemnych. Cele środowiskowe dla wód podziemnych przyjęto za Ramową Dyrektywą Wodną (zostały one wymienione w poprzednich akapitach).

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew zawiera cele, które zmierzają do osiągnięcia celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz "Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły". W szczególności, są to cele zmierzające do racjonalnego zużycia wód, zadania związane z konserwacją i modernizacją urządzeń melioracji wodnych i cieków, z porządkowaniem gospodarki ściekowej, z ochroną ujęć wodnych i obszarów ochronnych ujęć wody, z edukacji ekologicznej. Duży nacisk położono na kwestie właściwego planowania przestrzennego.

Ochrona powietrza atmosferycznego

Kwestie związane z ochroną powietrza, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, czy też ograniczeniem emisji zanieczyszczeń komunalnych znajdują się w wielu dokumentach strategicznych wyższego rzędu. W *Programie* zaproponowano cel: poprawa jakości powietrza oraz wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł oraz ograniczenie emisji do powietrza ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego (przyroda, lasy, gleby, zasoby surowców mineralnych)

Cele *Programu* są głównie związane z działaniami zmierzającymi do kształtowania i ochrony zasobów przyrodniczych oraz krajobrazowych w spójności z racjonalną polityką przestrzenną. Zaproponowano ochronę obszarów i obiektów przyrodniczo cennych, w tym walorów i różnorodności krajobrazu, ochronę lasów i zwiększanie ich powierzchni, W kwestii ochrony powierzchni terenu zapisano: ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów.

7. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024 przedstawia zbiór celów, kierunków działań i zadań zmierzających do osiągnięcia rozwoju zrównoważonego, w którym aspekty gospodarcze, społeczne i planistyczne zostaną poddane integracji i wzajemnemu uzupełnieniu, a cała aktywność na tych polach przebiegać będzie z poszanowaniem zasad ochrony środowiska, w celu zaspokojenia uzasadnionych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Działalność człowieka prawie zawsze wiąże się z ingerencją w środowisko. Analizę i ocenę oddziaływania na środowisko realizacji zamierzeń *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* przeprowadzono dla wszystkich zadań przewidzianych w Harmonogramie rzeczowo - finansowym *Programu*. Określono, jaki wpływ będzie miała ich realizacja na elementy środowiska, takie jak: różnorodność biologiczna, powietrze, wody powierzchniowe i podziemne, klimat akustyczny, powierzchnia ziemi łącznie z glebą, krajobraz, zabytki, zdrowie ludzi oraz na obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Należy podkreślić, że wszystkie zadania i kierunki działań wyznaczone w *Programie* służyć mają - bezpośrednio lub pośrednio - poprawie stanu i jakości środowiska lub poprawie jakości życia mieszkańców gminy.

Z analizy Harmonogramu rzeczowo-finansowego wynika, że *Program ochrony środowiska* przewiduje realizację 53 przedsięwzięć tzw. własnych (realizowanych głównie przez gminę). Liczby te trzeba traktować jako oszacowanie wyjściowe, gdyż nie uwzględniają m.in. poszczególnych przedsięwzięć związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków lub budowa nowych odcinków sieci wodociągowej.

W dokumencie *Prognozy* nie jest możliwe poddanie ocenie oddziaływania na środowisko każdego przedsięwzięcia z osobna, nawet w odniesieniu do skonkretyzowanej listy zadań. Powodem tego jest m.in. fakt, że *Program* jest dokumentem planistycznym i zawarte w nim zadania mają charakter bardzo ogólny, przez co nie podają jeszcze dokładnej lokalizacji (nawet co do generalnego przebiegu i rejonu realizacji). Wynika to ze strategicznego charakteru dokumentu, jakim jest *Program ochrony środowiska*, zawierający wytyczne do 2024 roku. Zadania w gminie są natomiast wyznaczane w cyklach rocznych, co wynika z cyklu planowania budżetowego. Wyjątkiem są tu zadania ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF). Ponadto, szczegółowa ocena oddziaływania na środowisko, a w tym na środowisko przyrodnicze, jest dla zasadniczej większości projektów obligatoryjnym i integralnym elementem procedury planowania inwestycji.

Poniżej przedstawiono w postaci matrycy schemat oddziaływania zadań *Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* na poszczególne elementy środowiska.

Przyjęto następujące oznaczenia oddziaływań:

- bezpośrednie - B,
- pośrednie - P,
- krótkoterminowe - K,
- długoterminowe - D,
- stałe - S
- chwilowe – Ch
- skumulowane - Sk
- pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)
- negatywne – i warunkowo negatywne (-)
- brak oddziaływania – 0

Dla określenia skutków realizacji danego przedsięwzięcia/zamierzenia przyjęto następującą skalę oceny:

- **Wzmacniające** – zadanie służy bezpośrednio osiągnięciu celów ochrony środowiska. Oczekiwane znaczące zmniejszenie oddziaływań.
- **Korzystne** – zadanie istotnie zwiększa szansę lub tempo osiągnięcia celów ochrony środowiska. Oczekiwane mierzalne zmniejszenie oddziaływań.
- **Potencjalnie korzystne** – korzyści środowiskowe spodziewane w wyniku realizacji danego projektu przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków. Prawdopodobne niewielkie zmniejszenie oddziaływań.
- **Neutralne** – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) oddziaływań na środowisko (ani pozytywnych, ani negatywnych). Wpływ na środowisko jest pomijalny.
- **Potencjalnie negatywne** – koszty/negatywne skutki środowiskowe równoważą lub przewyższają możliwe pozytywy w osiągnięciu celów środowiskowych – możliwe jest, przynajmniej częściowe

wyeliminowanie negatywnych skutków, pod warunkiem odpowiedniej realizacji celu/działania. Ryzyko okresowego, lokalnego zwiększenia negatywnego oddziaływań.

- **Niekorzystne/hamujące** – realizacja projektu niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przeważające ewentualne (o ile występują) pozytywy w tym zakresie. Prawdopodobne mieralne zwiększenie oddziaływań.
- **Ryzyko konfliktu** – realizacja projektu niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty z wymogami ochrony środowiska praktycznie wykluczając możliwość ich osiągnięcia. Bardzo prawdopodobny, znaczący wzrost natężenia oddziaływań.

W Prognozie przeanalizowano trzy etapy realizacji zadań: etap budowy i wdrażania, etap eksploatacji lub oraz etap likwidacji. Z uwagi na fakt, że potencjalne oddziaływania na etapie budowy i likwidacji są zbieżne, zestawiono je w jednej tabeli.

Tabela 20. Matryca oddziaływania na środowisko – przewidywane oddziaływania na środowisko na etapie opracowania koncepcji, wdrażania zadania, budowy inwestycji oraz jej likwidacji

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza														
1.	Opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji wraz z inwentaryzacją źródeł emisji	neutralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	wzmacniające	+	+	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0
			BKCh	BKCh	BKCh	BKCh			BKCh				BKCh	
3.	Termoizolacja obiektów	negatywne	0	(-)	(-)	(-)	0	0	(-)	0	0	0	0	0
				BKCh	BKCh	BKCh			BKCh					

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
4.	Propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	+
					PDS	PDS			PDS				PDS	PDS
5.	Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne lub ich modernizacja	neutralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0
					BKCh	BKCh			BKCh	BKCh				
7.	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych i ogniw fotowoltaicznych	wzmacniające	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	+
					BDS				PDS					PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływa nia na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
8.	Wykonanie opracowania pt. Analiza potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania na terenie gminy Korczew	neutralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
9.	Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza i przedstawienie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia i kosztów społeczno - ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	+
					PDS	PDS			PDS				PDS	PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
10.	Promocja alternatywnych źródeł energii, zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. słonecznej i geotermalnej)	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	+
					PDS	PDS			PDS				PDS	PDS
11.	Pomoc w usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	+	0
					BDS	BDS			PDS	PDS	PDS		PDS	
12.	Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0
					BDS	PDS			PDS				PDS	
Obszar interwencji: zagrożenia hałasem														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
13.	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości organów władzy	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Analiza wydawanych zezwoleń na działalność w sezonie letnim i narzucanie potencjalnym inwestorom wysokich wymagań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	korzystne	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
			PKCh		PKCh	PKCh								

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
15.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	korzystne	+ PKCh	0	+ PDS	+ PDS	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie	negatywne	0	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	0	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	0	0	0
17.	Przebudowa dróg publicznych	negatywne	0	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	0	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	0	0	0
18.	Budowa i remonty wiat przystankowych	negatywne	0	0	(-) BKCh	0	0	0	(-) BKCh	(-) BKCh	(-) BKCh	0	0	0
Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
19.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania	korzystne	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
			PKCh		PDS	PDS								
Obszar interwencji: gospodarowanie wodami														
20.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
					BDS			PDS						
Obszar interwencji: gospodarka wodno - ściekowa														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
21.	Konserwacja, modernizacja i naprawy ujęć wód podziemnych i stacji uzdatniania wody, w miarę potrzeb	potencjalnie negatywne	0	0	(-) BKCh	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22.	Konserwacja i naprawy sieci wodociągowej, w miarę potrzeb	negatywne	0	0	(-) BKCh	0	0	0	(-) BKCh	(-) BKCh	0	0	0	0
23.	Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	potencjalnie negatywne	0	0	(-) BKCh	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	korzystne	0	0	+ PKCh	0	0	+ PKCh	0	0	0	0	0	0

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
25.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					PDS			PDS					PDS	
26.	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					PDS			PDS					PDS	
27.	Kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb)	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					PDS			PDS					PDS	
28.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych	negatywne	0	0	0	0	0	0	(-)	(-)	0	0	0	0
									BKCh	BKCh				

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
29.	Bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych oraz konserwacja urządzeń i budowli wodnych	negatywne	0	0	0	- BKCh	0	- BKCh	- BKCh	0	0	0	0	0
Obszar interwencji: gleby														
30.	Popularyzacja rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego (produkcja zintegrowana) – szkolenia w celu wdrożenia dobrych praktyk rolniczych i ograniczenia negatywnego wpływu środowiskowego	korzystne	0	+ BDS	+ BDS	0	+ PDS	0	0	+ PDS	0	0	0	0
31.	Likwidacja „dzikich” wysypisk	wzmacniające	0	+ BDS	+ BDS	+ BDS	+ BDS	+ BDS	+ BDS	+ BDS	+ BDS	0	0	0

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływa nia na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
32.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	korzystne	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	0	0
					PDS	PDS			PDS	PDS	PDS			
33.	Odbiór i utylizacja padłych zwierząt	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0
					BDS					BDS				
34.	Sprzątanie śmieci na terenach leśnych Nadleśnictwa Sarnaki	wzmacniające	+	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0
			BKCh		BKCh	BKCh		BKCh	BKCh	BKCh	BKCh			
35.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	korzystne	0	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0
					BDS	BDS		BDS	BDS	BDS	BDS			

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
36.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej właściwego postępowania z odpadami	korzystne	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	0
					BDS			PDS	PDS	PDS				
Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze														
37.	Budowa i aktualizacja bazy danych o zasobach przyrodniczych gminy	neutralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38.	Pielęgnacja i konserwacja drzew - pomników przyrody	wzmacniające	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0
				BKCh			BKCh				BKCh			
39.	Zapobieganie bezdomności zwierząt i opieka nad bezdomnymi zwierzętami	wzmacniające	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0
				BDS		BDS								

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływa nia na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
40.	Urządzanie, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak i nowych terenów zieleni urządzonej	potencjalnie negatywne	0	0	- BKCh	- BKCh	0	0	- BKCh	- BKCh	0	0	0	0
41.	Prowadzenie akcji edukacyjnych dotyczących dzikich zwierząt wędrujących korytarzami ekologicznymi, które można spotkać na terenach zabudowanych	wzmacniające	0	+ BDS	0	+ BDS	0	0	0	0	0	0	0	0
42.	Budowa i doposażenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi: placów zabaw, boisk, obiektów sportowych	potencjalnie negatywne	0	0	- BKCh	0	0	0	- BKCh	- BKCh	- BKCh	0	0	0

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
Obszar interwencji: zagrożenia poważnymi awariami														
43.	Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
					BDS									
44.	Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0
					BDS								PDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływa nia na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
45.	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego	korzystne	0	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+	0
				P K Ch	BDS	PK Ch	PK Ch		PK Ch	PK Ch			PDS	
46.	Promowanie systemu ubezpieczeń	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
					PDS									
Obszar interwencji: edukacja ekologiczna														
47.	Opracowanie i wdrożenie gminnego programu edukacji ekologicznej	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
48.	Ciągłe działania edukacji ekologicznej	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
49.	Szkolenia dla pracowników instytucji publicznych w zakresie ochrony środowiska i przepisów o dostępie społeczeństwa do informacji o środowisku	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
50.	Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego, typu „zielone biuro”	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
51.	Wsparcie edukacji ekologicznej w szkołach w zakresie zakupów wyposażenia dydaktycznego i współorganizacji zajęć edukacyjnych	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
52.	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
53.	Kształtowanie proekologicznych postaw konsumenckich	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS

Tabela 4. Matryca oddziaływania na środowisko – przewidywane oddziaływania na środowisko na etapie eksploatacji inwestycji lub trwania działania

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza														
1.	Opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji wraz z inwentaryzacją źródeł emisji	wzmacniające	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0
					BDS				PDS				PDS	
2.	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	wzmacniające	+		+	+	0	0	+	0	0	0	+	0
			PKCh		BKCh	BKCh			BKCh				BKCh	
3.	Zmiana, naprawy i konserwacja źródeł ciepła	wzmacniające	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0
					BDS				BDS			BDS	BDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
4.	Termoizolacja obiektów	potencjalnie korzystne	0	0	+	(-)	0	0	+	0	(+)	+	+	0
					BDS	BDS			BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	
5.	Propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		PDS	PDS			PDS					PDS
6.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	korzystne	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	0
					BDS			BDS	BDS	BDS				
7.	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych i ogniw fotowoltaicznych	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		BDS	BDS			BDS					BDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
8.	Wykonanie opracowania pt. Analiza potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania na terenie gminy Korczew	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		PDS	PDS			PDS					PDS
9.	Promocja alternatywnych źródeł energii, zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. słonecznej i geotermalnej)	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		PDS	PDS			PDS					PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
10.	Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza i przedstawienie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia i kosztów społeczno - ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		PDS	PDS			PDS					PDS

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
11.	Pomoc w usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	wzmacniająca	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0
					BDS	BDS			PDS				PDS	
12.	Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów	korzystne	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+
			PDS		PDS	PDS			PDS					PDS
Obszar interwencji: zagrożenia hałasem														
13.	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości organów władzy	korzystne	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
			PDS	PDS	BDS	PDS								

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
14.	Analiza wydawanych zezwoleń na działalność w sezonie letnim i narzucanie potencjalnym inwestorom wysokich wymagań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	potencjalnie korzystne	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
			PDS	PDS	PDS	PDS								
15.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	korzystne	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
			PDS	PDS	PDS	PDS								
16.	Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie	potencjalnie negatywne	0	(-)	+	(-)	(-)	0	(+)	(-)	(-)	0	0	0
				BDS	BDS	BDS	BDS		BDS	BDS	BDS			

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
17.	Przebudowa dróg publicznych	potencjalnie negatywne	0	(-) BDS	+ BDS	(-) BDS	(-) BDS	0	(+) BDS	(-) BDS	(-) BDS	0	0	0
18.	Budowa i remonty wiat przystankowych	korzystne	0	0	+ BDS	0	0	0	+ PDS	0	0	0	0	0
Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne														
19.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania	korzystne	+ PDS	+ PDS	+ PDS	+ PDS	0	0	0	0	0	0	0	0
Obszar interwencji: gospodarowanie wodami														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
20.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0
					BDS			BDS				BDS		
Obszar interwencji: gospodarka wodno - ściekowa														
21.	Konserwacja, modernizacja i naprawy ujęć wód podziemnych i stacji uzdatniania wody, w miarę potrzeb	wzmacniające	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					BDS			BDS					BDS	
22.	Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					BDS			BDS					BDS	
23.	Konserwacja i naprawy sieci wodociągowej, w miarę potrzeb	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					BDS			BDS					BDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
24.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców do oszczędzania wody	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
					PDS			PDS						
25.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
					PDS			PDS						
26.	Kontrola stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb)	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
					PDS			PDS						

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
27.	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
					PDS			PDS						
28.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych	korzystne	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0
					BDS			BDS					BDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
29.	Bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych oraz konserwacja urządzeń i budowli wodnych	korzystne	+	0	+	0	0	+	0	+	0	0	0	0
			BKCh		BKCh			BKCh		BKCh				
Obszar interwencji: gleby														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
30.	Popularyzacja rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego (produkcja zintegrowana) – szkolenia w celu wdrożenia dobrych praktyk rolniczych i ograniczenia negatywnego wpływu środowiskowego	korzystne	0	+	+	0	+	0	0	+	0	0	0	0
				BDS	BDS		PDS			PDS				
31.	Likwidacja „dzikich” wysypisk	wzmacniające	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0
				BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS			
Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
32.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	wzmacniające	0	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	0
					BDS	BDS			PDS				PDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
33.	Odbiór i utylizacja padłych zwierząt	korzystne	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0
								BDS	BDS	BDS				
34.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	korzystne	0	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0
					BDS	BDS		BDS	BDS	BDS	BDS			
35.	Sprzątanie śmieci na terenach leśnych Nadleśnictwa Sarnaki	wzmacniające	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0
				BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS			
36.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności postępowania z odpadami	wzmacniające	0	0	+	0	0	+	+	+	+	+	0	0
					BDS			PDS	PDS	PDS	PDS	PDS		
Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
37.	Budowa i aktualizacja bazy danych o zasobach przyrodniczych gminy	wzmacniająca	+	+	0	+	+	0	0	0	+	+	+	0
			PDS	PDS		PDS	PDS				PDS	PDS	PDS	
38.	Pielęgnacja i konserwacja drzew - pomników przyrody	wzmacniająca	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0
				BDS			BDS				BDS			
39.	Zapobieganie bezdomności zwierząt i opieka nad bezdomnymi zwierzętami	wzmacniająca	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0
				BDS		BDS								
40.	Urządzenie, rozbudowa, modernizacja i rewitalizacja zarówno istniejących, jak i nowych terenów zieleni urządzonej	korzystne	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0
			BDS	BDS	BDS	BDS	BDS			BDS	BDS		BDS	

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
41.	Prowadzenie akcji edukacyjnych dotyczących dzikich zwierząt wędrujących korytarzami ekologicznymi, które można spotkać na terenach zabudowanych	korzystne	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0
				PDS		PDS								
42.	Budowa i doposażenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi: placów zabaw, boisk, obiektów sportowych	potencjalnie korzystne	0	0	+	(-)	(-)	0	0	+	(+)	0	+	0
					BDS	BDS	BDS			BDS	BDS		BDS	
Obszar interwencji: zagrożenia poważnymi awariami														
43.	Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
					BDS									

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
44.	Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia niebezpiecznego zjawiska zachodzącego w atmosferze lub hydrosferze	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0
					BDS								PDS	
45.	Utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i gotowości systemu zapobiegawczo – interwencyjno – ratunkowego	korzystne	0	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+	0
				PKCh	BDS	PKCh	PKCh		PKCh	PKCh			PDS	
46.	Promowanie systemu ubezpieczeń	korzystne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0
					PDS								PDS	
Obszar interwencji: edukacja ekologiczna														

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego											
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat
47.	Opracowanie i wdrożenie gminnego programu edukacji ekologicznej	wzmacniająca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
48.	Ciągłe działania edukacji ekologicznej	wzmacniająca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
49.	Szkolenia dla pracowników instytucji publicznych w zakresie ochrony środowiska i przepisów o dostępie społeczeństwa do informacji o środowisku	wzmacniająca	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
					BDS									
50.	Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego, typu „zielone biuro”	wzmacniająca	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+	0	0
					BDS			PDS	PDS			PDS		

Lp.	Zadanie	Ocena zadania pod względem potencjalnego oddziaływania na środowisko	Komponenty środowiska przyrodniczego												
			Natura 2000	Różnorodność biol.	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Klimat	
51.	Wsparcie edukacji ekologicznej w szkołach w zakresie zakupów wyposażenia dydaktycznego i współorganizacji zajęć edukacyjnych	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS		
52.	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS
53.	Kształtowanie proekologicznych postaw konsumenckich	wzmacniające	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
			PDS	PDS	BDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS	PDS

Poniżej omówiono wyniki oceny oddziaływania na środowisko wytyczonych zadań i kierunków interwencji w *Programie ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024*.

Z oceny oddziaływania wpływu planowanych zadań na etapie opracowania koncepcji, wdrażania zadania, budowy inwestycji oraz ich likwidacji wynika, że:

- w 4 przypadkach zamierzenia *Programu* nie powinny mieć ani pozytywnego, ani negatywnego wpływu na poszczególne komponenty środowiska - będą neutralne,
- w 20 przypadkach zamierzenia *Programu* powinny mieć wzmacniający wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 18 przypadkach zamierzenia *Programu* powinny mieć korzystny wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 4 przypadkach zamierzenia *Programu* mogą mieć potencjalnie negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 7 przypadkach zamierzenia *Programu* mogą mieć negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Na etapie budowy, realizacja części zadań inwestycyjnych może w pewnym zakresie oddziaływać negatywnie na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące. Ponadto, jest ono krótkotrwałe i chwilowe. Oddziaływanie to może polegać na:

- lokalnym podwyższeniu poziomu hałasu i emisji substancji do powietrza,
- chwilowym wzrostem ilości wytwarzanych odpadów.

Do takich zadań należy zaliczyć: termoizolacja obiektów, rozbudowa terenów i obiektów rekreacyjnych oraz sportowych, budowa infrastruktury techniczno - inżynierskiej (sieci wodociągowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków), modernizacja systemu transportowego, konserwacja cieków i urządzeń wodnych. Wpływ wywierany będzie przede wszystkim na ludzi, którzy będą odczuwali uciążliwość hałasu, ale także na powierzchnię ziemi (konieczność chwilowych przekształceń), rośliny (usunięcie szaty roślinnej w miejscu wykonywania inwestycji), zwierzęta (płoszenie hałasem i światłami). Wpływ będzie najczęściej bezpośredni, krótkotrwały i chwilowy. Część uciążliwości ustąpi po wykonaniu inwestycji (np. sieci wodociągowych, które zostaną zakopane w ziemi). Należy również pamiętać, że wszystkie zadania mają docelowo poprawić stan środowiska w danym miejscu lub dla danego komponentu. Po zakończeniu etapu budowy, ich wpływ na środowisko stanie się w większości przypadków pozytywny lub wzmacniający.

Część zadań nie będzie wywierać ani negatywnego, ani pozytywnego wpływu na etapie wdrażania zadania. Do tych zadań zaliczają się m.in. działania koncepcyjne, planistyczne, doradcze, informacyjne i edukacyjne.

Część zadań będzie wywierać taki sam wpływ na środowisko podczas całego czasu trwania, bez rozróżnienia etapu realizacji. Będzie to wyłącznie wpływ pozytywny. Przykładem takich zadań jest urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, opieka nad bezdomnymi zwierzętami, działania p-poż, likwidacja zanieczyszczeń terenu, gospodarka odpadami. Działania te będą zazwyczaj bezpośrednie, długotrwałe i stałe.

Z oceny oddziaływania wpływu planowanych zadań na etapie eksploatacji inwestycji lub trwania danego działania wynika, że:

- w 19 przypadkach zamierzenia *Programu* powinny mieć wzmacniający wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 29 przypadkach zamierzenia *Programu* powinny mieć korzystny wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 3 przypadkach zamierzenia *Programu* powinny mieć potencjalnie korzystny wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- w 2 przypadkach zamierzenia *Programu* mogą mieć potencjalnie negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Należy podkreślić, że ostateczne skutki środowiskowe podejmowanych działań będą zależne m.in. od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych.

Negatywne oddziaływania bezpośrednie mogą wystąpić w przypadku:

- modernizacji systemu transportowego (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi) w wyniku trwałego zajęcia powierzchni terenu, płoszenia zwierząt, możliwości przerwania korytarzy migracyjnych, trwałego zniszczenia lub przekształcenia siedlisk w pasie drogi, oddziaływaniu na krajobraz. Pozytywnym elementem jest upłynnienie ruchu, dzięki czemu zmniejszy się emisja hałasu i spalin. Niemniej, zostanie ona przeniesiona z jednego miejsca w drugie, choć może występować w mniejszym natężeniu,
- termoizolacji budynków - przy nieumiejętnym wykonywaniu prac istnieje ryzyko zniszczenia gniazd ptaków, mających siedliska w murach budynków i na poddaszach.

W kategorii oddziaływań pośrednich można wskazać przede wszystkim:

- wzrost intensywności gospodarowania i zmiany zagospodarowania terenu w rejonie inwestycji drogowych,
- wzrost intensywności ruchu i związanych z tym emisji na modernizowanych drogach (ale stanowić to będzie przeniesienie ruchu z innego rejonu gminy),
- wzrost presji urbanizacyjnej na terenach zabudowy mieszkaniowej po uzbrojeniu ich np. w sieć wodociągową.

Z przeprowadzonej w Prognozie analizy wynika, że ze względu na rodzaj, skalę oraz zasięg przestrzenny oddziaływań szczególnie chwilowe oddziaływania środowiskowe generowane mogą być w wyniku realizacji projektów zaplanowanych w ramach:

- budowa i modernizacja dróg oraz infrastruktury związanej z komunikacją,
- budowa i rozbudowa inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem realizacja przedsięwzięć, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji środowiskowej, zawiera uwarunkowania, które gwarantują, że w sytuacji stwierdzenia znaczącego negatywnego oddziaływania, w ocenie odpowiadającej szczegółowości projektu budowlanego każdego z wymienionych zadań, wskazane zostaną szczegółowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie tych oddziaływań.

Poniżej przedstawiono charakterystykę oddziaływań na środowisko.

Transport i komunikacja

Część zadań dotyczy głównie poprawy stanu infrastruktury drogowej - przebudowy i remontów istniejących odcinków dróg w gminie. Przebudowa dróg może wywierać niewielki wpływ na środowisko jedynie w czasie wykonywania prac, na dodatek front robót przesuwa się sukcesywnie. Nie jest potrzebne zajęcie nowych powierzchni, fragmentaryzacja siedlisk przyrodniczych, zmiana użytkowania terenu. Uciążliwości są bezpośrednie, ale krótkotrwałe i chwilowe. Po zakończeniu prac modernizacyjnych skróci się czas przejazdu, ilość hamowań i zwiększy płynność jazdy, co może wpłynąć na obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z pojazdów oraz emisji hałasu. Z drugiej strony, możliwy jest też inny scenariusz. Działania związane z modernizacją dróg mogą spowodować wzrost średniej prędkości ruchu pojazdów na danym odcinku i z tego tytułu generować większy hałas. Zapobiegają temu jednak przepisy ruchu drogowego, które ograniczają prędkość poruszania się w terenach zabudowanym do 50 km/h lub mniej.

Poprawa parametrów drogi może również zwiększyć ruch na niej (nie tylko przepustowość, ale również wzrost obciążenia wynikający z wyboru lepszej jakościowo lub/i czasowo trasy), a przez to zwiększyć presję akustyczną na przyległe tereny i na powietrze atmosferyczne. Taki ruch jednak zostanie przeniesiony z innego miejsca gminy, gdzie z kolei presja wymienionych czynników na środowisko spadnie.

W przypadku nowych dróg negatywne oddziaływanie obejmuje: zajęcie powierzchni terenu, zniszczenie istniejących siedlisk w pasie budowanej drogi, potencjalne przecięcie korytarzy migracyjnych zwierząt (w przypadku braku zaplanowanych przepustów i przepławek), zwiększenie emisji hałasu i substancji do powietrza w otoczeniu pasa drogowego. Jednocześnie, budowa nowych odcinków dróg pomoże odciążać dotychczasowe szlaki komunikacyjne, spowoduje większą płynność jazdy.

Pośrednie oddziaływanie inwestycji drogowych może być większe: nowa droga (a nawet same plany inwestycji drogowej) może stanowić argument przy wyborze lokalizacji innej inwestycji.

Generalnie poprawa płynności ruchu skutkuje zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń, aczkolwiek wpływ prędkości ruchu samochodów na wielkość emisji jest różny w odniesieniu do poszczególnych typów pojazdów, typów silników, itp.).

Przydomowe oczyszczalnie ścieków

W przypadku oczyszczalni ścieków praktycznie wszystkie negatywne oddziaływania na przyrodę wiążą się z lokalizacją i sposobem jej budowy (chwilowe przekształcenie krajobrazu i powierzchni ziemi). Zaplanowane działania zmierzają do poprawy funkcjonalności i skuteczności oczyszczania ścieków bytowych, zmniejszając ich obciążenie dla środowiska.

Końcowy efekt ekologiczny jest pozytywny:

- zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych, a tym samym poprawa jakości tych wód,
- zmniejszenie zagrożenia zdrowia publicznego, chorób społecznych, ich kosztów i skutków ekonomicznych spowodowanych użytkowaniem wody złej jakości,
- zmniejszenie eutrofizacji ekosystemów wodnych.

Sieć wodociągowa

Oddziaływania na środowisko podziemnych sieci przesyłowych związane jest praktycznie wyłącznie z etapem ich budowy (z wyjątkiem sytuacji awaryjnych). Główne oddziaływania bezpośrednie i pośrednie to:

- generowanie ruchu inwestycyjnego na terenach uzbrojonych,
- zmiana stosunków wodnych wskutek osuszenia gruntu (etap budowy),
- przekształcenia powierzchni ziemi, zajmowanie powierzchni, niszczenie struktury gleby, zagrożenie dla strefy korzeniowej drzew,
- nieznaczne, przejściowe pogorszenie jakości powietrza przez emisję z maszyn i urządzeń używanych do budowy,
- chwilowe pogorszenie klimatu akustycznego (emisja hałasu związana z pracą maszyn budowlanych),
- generowanie odpadów.

Potencjalne awarie występujące na etapie realizacji i eksploatacji planowanych zadań

Potencjalne awarie, jakie mogą wystąpić podczas budowy, eksploatacji lub likwidacji obiektów opisywanych w *Programie ochrony środowiska* są praktycznie nie do przewidzenia. Mogą one występować jako:

- pożary,
- awarie infrastruktury podziemnej lub naziemnej (elektrycznej, wodociągowej),
- zanieczyszczenie gruntów i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z eksploatowanych pojazdów mechanicznych oraz składowanych olejów i smarów przeznaczonych do bieżącej konserwacji urządzeń,
- wypadki komunikacyjne pojazdów przewożących np. materiały i substancje używane do budowy inwestycji.

W przypadku wystąpienia takiej awarii może nastąpić zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego oraz powietrza w rozmiarach trudnych do oszacowania.

Sytuacje tego typu są praktycznie nie do przewidzenia. Zapobieganiu tego typu awariom służy prawidłowa budowa i eksploatacja obiektów i instalacji oraz przestrzeganie wymagań zawartych w instrukcji eksploatacji i decyzji środowiskowej.

Oddziaływania skumulowane

Oceniając skumulowane niekorzystne skutki realizacji i eksploatacji poszczególnych działań, to z najpoważniejszymi oddziaływaniami należy liczyć się w przypadku rozwoju i modernizacji sieci drogowej. Jednakże realizacja poszczególnych przedsięwzięć, w tym zakresie podlegać będą ze zgodnie z obowiązującym prawem wymagać będzie uzyskania decyzji środowiskowej, zawierającej uwarunkowania, które zagwarantują, że w sytuacji stwierdzenia znaczącego negatywnego oddziaływania, wskazane zostaną szczegółowe rozwiązania mające na celu

zapobieganie
i ograniczenie tych oddziaływań.

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Program nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub walorom krajobrazowym tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną, w tym obszarze Natura 2000.

Realizacja *Programu* nie wpłynie znacząco na faunę i florę, różnorodność biologiczną i zwierzęta oraz nie spowoduje negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024 jest dokumentem, który zawiera propozycję działań mających na celu wdrożenie zrównoważonego rozwoju gminy, w tym także poprawę stanu środowiska. Poszczególne cele i zadania zostały dobrane w ten sposób, aby w sposób optymalny (w danych realiach ekonomicznych, prawnych i organizacyjnych) osiągnąć zamierzony skutek, a także chronić interes środowiska.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zamierzeń *Programu* polegać będą na:

- realizacji modernizacji dróg z uwzględnieniem ochrony ludzi przed negatywnym oddziaływaniem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu,
- stosowaniu rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie infrastruktury komunikacyjnej na ludzi i pozwalających na dotrzymanie standardów środowiskowych (m.in. zieleń izolacyjna, ciche nawierzchnie),
- stosowaniu rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie infrastruktury komunikacyjnej na środowisko wodne (separatory związków ropopochodnych dla spływów zanieczyszczonych wód z pasów drogowych),
- stosowaniu rozwiązań ograniczających negatywny wpływ infrastruktury komunikacyjnej na środowisko biotyczne (m.in. przejścia dla migrujących zwierząt, okratowania urządzeń odwadniających pasy drogowe),
- unikaniu kolizyjnych lokalizacji zamierzeń inwestycyjnych energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (OZE) z obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym z obszarami Natura 2000 oraz obszarami ważnymi z punktu widzenia ochrony krajobrazu i bioróżnorodności,
- dbałości o najmniejszą kolizyjność rozwoju infrastruktury dla turystyki z obszarami cennymi pod względem przyrodniczym,
- stosowaniu zasady wariantowania lokalizacyjnego i technologicznego przy realizacji wszystkich zamierzeń inwestycyjnych, pozwalającej na wybór wariantu optymalnego z punktu widzenia ochrony środowiska.

Poniżej przedstawiono ogólne zasady i kierunki, jakie powinny być przyjęte podczas realizacji zadań inwestycyjnych wyznaczonych w *Programie* w celu zapobiegania, ograniczenia lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko. Uwzględniono etap planowania, lokalizowania i projektowania inwestycji, jej budowy, a także późniejszej eksploatacji.

Etap I: planowanie, lokalizowanie i projektowanie inwestycji

- Podczas planowania inwestycji konieczne jest uwzględnienie zapisów dokumentów opracowanych w ramach planowania rozwoju gminy.
- Negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko należy ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór najmniej konfliktowych lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.
- Lokalizacja wszelkich inwestycji powinna uwzględnić korytarze ekologiczne na terenie gminy.
- Lokalizacja inwestycji powinna do minimum ograniczyć konieczność przekształcania powierzchni ziemi i degradacji krajobrazu.
- Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie inwestycji uwzględnić możliwość budowy przesłon izolacyjnych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu (np. budowa zatok dla autobusów, budowa miejsc parkingowych).
- Środki organizacyjne, jakie powinny zostać podjęte są następujące:
 - zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć wyznaczonych w *Programie ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024*,
 - angażowanie w proces przeprowadzania oceny oddziaływania na środowiska jak najszerszego grona mieszkańców,
 - prowadzenie konsultacji społecznych na możliwie wczesnym etapie planowania inwestycji.
- W przypadku inwestycji polegającej na przebudowie istniejącego obiektu należy zwrócić uwagę na zminimalizowanie negatywnych oddziaływań zidentyfikowanych i zdiagnozowanych podczas dotychczasowej jego eksploatacji.

Etap II: realizacja (budowa) inwestycji

- Prace budowlane powinny być prowadzone z odpowiednim natężeniem i z zachowaniem wszelkich zasad, zarówno BHP, przeciwpożarowych, jak i ochrony terenu.
- Przeszkolenie pracowników realizujących inwestycje pod kątem przepisów BHP i przestrzegania wymogów ochrony środowiska podczas wykonywania prac.
- Ograniczenie terenu zajętego pod inwestycję (łącznie z zapleczem i bazą budowy) do koniecznego minimum.
- Prawidłowe zabezpieczenie i użytkowanie techniczne sprzętu i placu budowy.
- Stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, uwzględniających wymogi najlepszej dostępnej techniki oraz zasad dobrej praktyki i rzetelnej wiedzy technicznej i naukowej.
- Dostosowanie terminów prac budowlanych do terminów rozrodu zwierząt.
- Maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu, stosowanie materiałów i elementów architektonicznych minimalizujących ten wpływ na krajobraz (np. dobór kolorystyki, zieleni, itp.).
- Zabezpieczenie drzew przed możliwością uszkodzenia korzeni i pni.
- Zebranie warstwy humusowej i przechowanie w taki sposób, który umożliwi późniejsze jej wykorzystanie.
- W miarę możliwości, dbanie o nienaruszenie stosunków wodnych.

Etap III: eksploatacja inwestycji

- Stosowanie urządzeń i materiałów atestowanych.
- Opracowanie instrukcji postępowania na wypadek wystąpienia awarii lub katastrofy.
- Przestrzeganie przepisów BHP oraz ppoż.
- Prowadzenie szkolenia obsługi zakładu w zakresie ich obowiązków, a także procedur bezpieczeństwa.
- Serwisowanie maszyny i urządzenia zgodnie z wymaganiami producentów.
- Wykonywanie napraw i prac konserwatorskich urządzeń i maszyn przez wyspecjalizowane firmy lub odpowiednio przeszkolonych pracowników.
- Dokonanie zamiany uszkodzonych i nie działających urządzeń na sprawne.
- Utrzymywanie sprawnej instalacji przeciwpożarowej w należytym stanie.
- Minimalizacja emisji hałasu poprzez:
 - obudowę maszyn lub ich części osłonami akustycznymi,
 - stosowanie elementów amortyzujących, np. elastycznych podkładek,
 - stosowanie najwyższej jakości tłumików w maszynach,
 - systematyczne kontrole sprzętu, jego konserwację i bezwzględne dokonywanie napraw usterek,
 - racjonalne i efektywne wykorzystanie czasu pracy urządzeń,
 - zapewnienie odpowiedniej strefy buforowej wokół zakładów z gęstą zabudową drzew,
 - skoordynowanie godzin eksploatacji urządzeń o wysokim poziomie hałasu ze sposobem wykorzystania przyległych terenów,
 - unikanie sprzętu o wysokim poziomie hałasu.
- Wdrożenie koniecznego monitoringu wpływu inwestycji na środowisko.

Etap IV: likwidacji inwestycji

Działania analogiczne jak w przypadku realizacji inwestycji.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

9.1. Rozwiązania alternatywne wraz uzasadnieniem wyboru

Cele, kierunki działań i zadania zawarte w *Programie ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* mają charakter ogólny, z wyjątkiem zadań, które służą realizacji konkretnych obiektów lub miejsc ze wskazaną lokalizacją. Takie ujęcie narzuca rodzaj tego opracowania, który jest dokumentem o charakterze strategii długoterminowej, obejmującej zasięgiem obszar całej gminy. Dokument wskazuje pewne - ogólne często - kierunki działań, jakie muszą być podjęte dla spełnienia wyznaczonej wizji ochrony środowiska w gminie Korczew.

Należy też podkreślić spójność *Programu* z dokumentami wyższego rzędu, które obligują władze gminy do spełnienia określonych celów, podjęcia działań i realizacji zadań.

Dokładne określanie alternatywnych rozwiązań dla planowanych kierunków działań i zadań oznaczałoby konieczność opracowania *Prognozy* na bardzo dużym poziomie szczegółowości, który adekwatny jest dla wymaganych przez prawo raportów ooś dla poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Nie jest to zadanie niemożliwe do wykonania, jednak ze względu na różny stopień zaawansowania prac projektowych dla poszczególnych przedsięwzięć (niektóre projekty nie zostały jeszcze rozpoczęte, w niektórych przypadkach zapisane w projekcie *Programu* zadania to kontynuacja podjętych wcześniej prac) oraz jakość, kompletność i dostępność informacji przyrodniczej z rejonów ewentualnych kolizji przyrodniczych.

Uwzględniono fakt, że zaproponowane działania i zadania zmierzają do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i zostały wybrane jako optymalne rozwiązania.

Jako warianty alternatywne danego przedsięwzięcia można rozważyć:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne,
- warianty technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji - tzw. wariant „0”.

Dla przedsięwzięć z określoną lokalizacją dokonano wcześniej analizy wariantowej, a wybrane miejsce zostało uznano jako optymalne m.in. ze względów środowiskowych.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe. Wariant taki został omówiony w oddzielnym rozdziale niniejszej *Prognozy*.

Podsumowując, ewentualne alternatywy dla poszczególnych zadań będą określone na etapie projektowania poszczególnych inwestycji.

9.2. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Podczas wykonywania niniejszej prognozy nie napotkano na trudności związane z niedostatkiem techniki lub lukami we współczesnej wiedzy.

Problemem był brak aktualnych i kompleksowych badań niektórych komponentów środowiska (np. wód podziemnych lub gleb), pozwalający w pełniejszy sposób określić stan środowiska na terenie gminy. Monitoring środowiska prowadzony jest przez inspekcje sanitarną i państwową służbę hydrogeologiczną według przyjętego harmonogramu, a jej zakres i częstotliwość wyznaczają również dostępne środki finansowe i zasoby kadrowe.

Pewną niedogodnością była konieczność przyjęcia dużego poziomu ogólności dla oceny poszczególnych celów, kierunków działań i zadań. Wynika to z charakteru *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024*, który jest opracowaniem nakreślającym długoterminowe działania w ogólnym ujęciu.

Podczas opracowania *Prognozy* nie było możliwości poddania ocenie oddziaływania na środowisko każdego zaplanowanego zadania, ponieważ tylko część z nich posiada już swoją lokalizację i szczegółowy harmonogram, natomiast pozostałych przypadkach inwestycje realizowane będą w bliżej nieokreślonych jeszcze miejscach (oraz terminach). W niektórych przypadkach wyznaczono konkretne lokalizacje inwestycji, jednak są one opisane na tyle ogólnie i hasłowo, że uniemożliwiło to pełną ocenę wpływu na środowisko.

Szczegółowa ocena oddziaływania na środowisko jest dla większości planowanych zadań i projektów warunkiem niezbędnym przed rozpoczęciem danej inwestycji. Ocena oddziaływania na środowisko będzie wykonywana w przypadku wybranych inwestycji obligatoryjnie lub fakultatywnie, przed ich realizacją, w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

10. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Wójt co 2 lata sporządzi raport z wykonania Programu ochrony środowiska i przedstawi go Radzie Gminy Korczew. W 2018 roku nastąpi ocena realizacji przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do realizacji w latach 2016 - 2017. Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

System monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska składać się będzie z podstawowych elementów:

- monitoringu środowiska,
- monitoringu wdrażania zapisów Programu ochrony środowiska, a także jego przygotowania, oceny i aktualizacji,
- monitoringu społeczny (odczucia i skutki),
- monitoringu, inspekcji i egzekucji leżących w zakresie zadań WIOŚ i innych instytucji.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego Programu ochrony środowiska wybrano wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w przyszłych aktualizacjach Programu ochrony środowiska.

Tabela 21. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
Długość sieci wodociągowej	km	43,3	57,7
Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuka	828	1026

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2162	2499
Korzystający w wodociągu w % ogółu ludności	%	71,0	89,4
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	40,3	83,5
Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³ /rok	21,2	29,8
Zużycie wody na jednego korzystającego	m ³ /rok	30,2	33,4
Zużycie wody na cele przemysłowe	dam ³ /rok		
Długość sieci kanalizacyjnej zbiorczej	km	1,2	0
Połączenia sieci kanalizacyjnej zbiorczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuka	4	0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej zbiorczej	osoba	182	0
Korzystający z kanalizacji zbiorczej w % ogółu ludności	%	6,0	0
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	4,3	0
Ścieki oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	4,3	
Zbiorniki bezodpływowe	sztuk	bd	502
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	sztuk	bd	165
Stacje zlewne	sztuk	bd	0
Ścieki przemysłowe odprowadzane ogółem	dam ³	bd	0
Ścieki oczyszczane przemysłowe	dam ³	0	0
Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych	sztuk	0	0
Przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych według projektu	m ³ /dobę	0	0
Ludność obsługiwana przez oczyszczalni ścieków	osoba	0	0
Równoważna liczba mieszkańców dla oczyszczalni ścieków	osoba	0	0
Liczba oczyszczalni ścieków przemysłowych	sztuk	0	0
Przepustowość projektowa oczyszczalni przemysłowych	m ³ /dobę	0	0
Długość czynnej sieci gazowej	km	0	0
Odbiorcy gazu z sieci	gosp. dom.	0	0
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	0	0
Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuka	0	0
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	0	0
Korzystający z gazu w % ogółu ludności	%	0	0
Zużycie gazu z sieci	tys. m ³	0	0
Zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca	m ³	0	0
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	0	0
Odpady komunalne zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	ton	bd	148,23
Odpady komunalne zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca	kg	bd	53,0
Osady ściekowe wytworzone w ciągu roku	ton	0	0
Jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	sztuka	bd	2
Wskaźnik lesistości	%	bd	26,6
Powierzchnia gruntów leśnych (w tym lasów)	ha	bd	2825,8
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	9894,0	9894
Rezerваты przyrody	ha	96,3	96,3
Parki krajobrazowe	ha	9894,0	9894,0
Użytki ekologiczne	ha	8,1	8,1
Pomniki przyrody	sztuka	27	26
Tereny zieleni - parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	bd	0
Tereny zieleni - zieleńce	ha	bd	1,0
Tereny zieleni osiedlowej	ha	bd	0
Wydatki ogółem na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną z budżetu gminy	tys. złotyc h	181,618	769,835

Wskaźnik	Jednostka	Stan na rok	
		2004	2014
Wydatki na utrzymanie zieleni	tys. złotyc h	bd	9,9
Wydatki na gospodarkę ściekową i ochronę wód	tys. złotyc h	bd	63,560
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę p-poż.	tys. złotyc h	bd	148,553
Wydatki na gospodarkę odpadami	tys. złotyc h	bd	199,559

Tabela opracowana na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2015

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z Konwencją z Espoo transgraniczne oddziaływanie zdefiniowane zostało jako:

„...dowolne oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony”.

Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024 nie zawiera rozstrzygnięć (ani nie stwarza możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zaplanowane działania mają charakter lokalny. Ewentualne oddziaływanie na środowisko nie przekroczy granic gminy Korczew.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Głównym celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska (zarówno pozytywnych, jak i negatywnych), jakie mogą być związane z realizacją ustaleń *Programu*. Wskazane zostały elementy środowiska, których stan może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji *Programu*. Prognozę oddziaływania na środowisko *Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024* sporządzono zgodnie z wytycznymi zawartymi w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Jako bazowy został przyjęty rok 2014. W wyjątkowych sytuacjach, gdy nie dysponowano informacjami z 2014 roku, uwzględniano dane za rok 2013.

Program ochrony środowiska jest dokumentem, który zawiera propozycję działań mających na celu wdrożenie zrównoważonego rozwoju gminy, w tym także poprawę stanu środowiska. Poszczególne cele i zadania zostały dobrane w ten sposób, aby w sposób optymalny (w danych realiach ekonomicznych, prawnych i organizacyjnych) osiągnąć zamierzony skutek, a także chronić interes środowiska. Niemniej, niektóre z nich stanowią jednocześnie źródło oddziaływań i ingerencji w środowisko.

Brak realizacji projektu *Programu* przyniesie przede wszystkim negatywne zmiany w odniesieniu do aktualnego stanu środowiska.

Na etapie budowy realizacja prawie wszystkich zadań może w pewnym zakresie oddziaływać na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące. Ponadto, jest ono krótkotrwałe i chwilowe.

Z przeprowadzonej w Prognozie analizy wynika, że ze względu na rodzaj, skalę oraz zasięg przestrzenny oddziaływań szczególnie chwilowe oddziaływania środowiskowe generowane mogą być w wyniku realizacji projektów zaplanowanych w ramach:

- budowa i modernizacja dróg oraz infrastruktury związanej z komunikacją,
- budowa i rozbudowa inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem realizacja przedsięwzięć, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji środowiskowej, zawiera uwarunkowania, które gwarantują, że w sytuacji stwierdzenia znaczącego negatywnego oddziaływania, w ocenie odpowiadającej szczegółowości projektu budowlanego każdego z wymienionych zadań, wskazane zostaną szczegółowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie tych oddziaływań.

Realizacja *Programu* nie wpłynie znacząco na faunę i florę, różnorodność biologiczną i zwierzęta oraz nie spowoduje negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

Realizacja *Programu* nie będzie oddziaływać transgranicznie na środowisko.

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Korczew na tle Polski (źródło: <i>Google Maps</i>)	91
Rysunek 2. Mapa gminy Korczew (źródło: <i>archiwum.korczew.pl</i>)	91
Rysunek 3. Fragment mapy potencjalnej roślinności naturalnej okolic gminy Korczew (Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. IGiPZ PAN, Warszawa)	114
Rysunek 4. Tereny prawnie chronione na terenie gminy Korczew (źródło: <i>rpo.mazowia.eu</i>)	115
Rysunek 5. Rezerwat "Dębniak" (źródło: <i>www.parkiotwock.pl</i>)	116
Rysunek 6. Rezerwat "Kaliniak" (źródło: <i>www.parkiotwock.pl</i>)	116
Rysunek 7. Rezerwat "Przekop" (źródło: <i>www.parkiotwock.pl</i>)	117
Rysunek 8. Obszar parków krajobrazowych w rejonie gminy Korczew (źródło: <i>pgi.gov.pl</i>)	117
Rysunek 9. Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków "Dolina Dolnego Bugu"(źródło: <i>pgi.gov.pl</i>)	119
Rysunek 10. Specjalny Obszar Ochrony "Ostoja Nadbużańska"(źródło: <i>pgi.gov.pl</i>)	120
Rysunek 11. Pomniki przyrody w gminie Korczew (źródło: <i>emgsp.pgi.gov.pl</i>)	121
Rysunek 12. Rozmieszczenie lasów w gminie Korczew (źródło: <i>Open Street Map</i>)	123
Rysunek 13. System melioracyjny w północnej części gminy Korczew (źródło: <i>epsh.pgi.gov.pl</i>)	125
Rysunek 14. Rozkład zanieczyszczeń powietrza w rejonie powiatu siedleckiego w 2014 r. (źródło: <i>WIOŚ Warszawa</i>)	131

Spis tabel

Tabela 1. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem <i>Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2024</i>	108
Tabela 2. Użytki ekologiczne na terenie gminy Korczew	120
Tabela 3. Wody płynące na terenie gminy Korczew	124
Tabela 4. Jakość wód płynących na terenie gminy Korczew w latach 2010 - 2014	126
Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia	127
Tabela 6. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin	129
Tabela 7. Matryca oddziaływania na środowisko – przewidywane oddziaływania na środowisko na etapie opracowania koncepcji, wdrażania zadania, budowy inwestycji oraz jej likwidacji	145
Tabela 8. Wskaźniki efektywności Programu ochrony środowiska dla gminy Korczew	189